

Posavska vina kmalu ob bok štajerskim

Priznanja s sejmov v Radgoni in Ljubljani

BREŽICE — Tudi vinarji podjetja Vito Bizeljso — Brežice vsako leto sodelujejo na radgonskem kmetijskem sejmu. Lansko leto so za svoja vina prejeli tri velike zlate medalje, letos pa so se odrezali z dvema velikima zlatima in tremi zlatimi medaljami. Zlate medalje so prejeli za desertno vino portos tawny (18,09 točke) ter za beli in rose šampanjec baron Moscon, letnik 1990 (prvi 18,19 točke, drugi 18,57). Z veliko zlato medaljo sta bili nagajeni beli vini posebnih trgov: chardonnay, jagodni izbor iz leta 91, ki je zbral 19,41 točke, in laški rizling, ledeno vino, prav tako letnik 1991, s 19,65 točke.

Tudi vina krškega Agrokombinata so si na letošnjem Pomurskem sejmu prislužila dve veliki zlati medalji. Vrhunsko vino sauvignon — izbor, letnik 1987, je bilo že takrat najvišje ocenjeno vino v Sloveniji, letos pa si je prislužilo še najvišjo oceno med arhivskimi vini v Sloveniji (19,4 točke). Druga dobitnika velike zlate medalje, vino laški rizling — pozna trgatev, so potrgali 10. decembra lani. Z visoko oceno si je prislužilo tudi veliko častno diplomu z veliko zlato medaljo na sejmu »Vino 92« v Ljubljani.

Letošnja nagajena vina ponovno dokazujejo kakovost vin iz posavskega vinogradniškega rajona. Tako bizeljso — sremski kot tudi dolenski vinorodni okoliš sta pokazala, da premoreta odlične lege za pridelavo najboljših vin. Iz leta v leto postaja bolj jasno, da niso samo štajerska vina zares dobra. Mnogi že zdaj menijo, da posavska vina celo prednjačijo, saj imajo več kisline, ki jim daje svežino.

B. D.-G.

DOBRA NOVICA...

Javna dela res manj vredna?

V dolenski regiji dela v okviru javnih del 7,4 odst. vseh brezposelnih — Možnost redne zaposlitve

NOVO MESTO — Javna dela je zavod za zaposlovanje lani organiziral prvič, zato tudi prijavljenih programov za izvajanje javnih del ni bilo velik. Letos pa je programe del prijavilo več podjetij in ustanov. Prva dela so se začela že marca, nekatera pa bodo stekla sedaj.

V dolenski regiji, ki obsega občine Novo mesto, Trebnje, Črnomelj in Metlika, je v polletju v okviru javnih del delalo 256 ljudi ali 7,4 odst. vseh nezaposlenih. V novomeški občini je bilo razpisanih največ programov, 22 izvajalcev je prijavilo 37 različnih del, od tega sedem programov ni zažvelo. Enoletno zaposlitev je našlo 155 delavcev. Dela so si zelo različna, od urejanja okolice, čiščenja divjih odlagališč in platojev za postavljanje vozilov za smeti do urejanja javnih površin, pomoči starejšim v domu ostarelih, pomoči otrokom z vedenjskimi motnjami, dopolnilnega varstva otrok v vrtcu itd. Imeli so prijavljenih tudi nekaj del, ki so zahtevala visoko izobražene delavce, vendar teh med nezaposlenimi ni bilo. Tudi pomoč v zbirnih centrih za begun-

ce spada med javna dela, v regiji dela pri beguncih 33 delavcev javnih del.

Strokovni delavec za javna dela pri novomeškem zavodu za zaposlovanje, Matjaž Verbič, je povedal, da imajo nekateri javna dela še vedno za manj vredna. Vendar so v času, ko bresposelnost narašča, zelo dobrodošla, saj delavcu ostanejo delovne navade pa tudi možnost zaposlitve ima večjo. V novomeški občini so izvajalci javnih del redno zaposlili 6 delavcev, ker so se pri njihovem razpisnem delu zelo dobro izkazali.

Prednost zaposlitve v javnih delih imajo tisti brezposelni, ki nimajo nobenih dohodkov za preživljanje, če pa je programov več, se lahko zaposlijo tudi ostali. Po izkušnjah, ki jih imajo na zavodu, pravijo, da ni vedno lahko dobiti delavcev za vsa javna dela. Letos zahtevajo razpisana dela v večini nekvalificirane moške in kvalificirane ženske, struktura brezposelnih pa se vedno ne pokriva s potrebami.

J. D.

Bo most čez Savo nared v mesecu?

Na sevniški občini so strokovnjaki sprejeli Gradisov načrt sanacije mostu čez Save — Rok popravila mostu je en mesec od tega ponedeljka

SEVNICA — Predstavniki mariborskega Gradisa so pretekli teden na sestanku, ki ga je sklical sevniški izvršni svet, skupaj z drugimi strokovnjaki sprejeli ponujeni sanacijski program Gradisa za »nihajoči« most oz. brv za pešce čez Savo. Most, ki je kamen spotike in številnih polemik vse od neslavne otvoritve za dan slovenske državnosti, ko so ga sevniški občinarji zaradi preplaha ob nihanju takoj zaprli, naj bi Gradisovi delavci popravili — po besedah inž. Ivana Kosija — v enem mesecu, računajoč, da so pričeli s sanacijo pretekli ponedeljek.

Sevničani so Gradisu za ta dela izdali dopolnjeno lokacijsko in gradbeno do-

voljenje, izvajalca pa so opozorili, da bodo po končanih delih znova opravili

vse potrebne meritve in da je most še zmeraj gradbišče, zato Gradis nosi vse stroške in morebitne posledice. Inž. Kosija je ironično pristavil, da bo most ves čas odprt, češ čeprav je uradno zaprt, ljudje hodijo čezenj. Na to izjavo se je oglasil predsednik sevniške vlade Marjan Kurnik in spomnil gradisovce, da je občina vsaj dvakrat fizično zaprla most, trikrat pa je opozorila na to Gradis.

Odgovorni projektant Gradisa, inž. Peter Koren, je menil, da bi na podlagi dognanj Zavoda za raziskavo materiala (ZRMK) iz Ljubljane lahko rekli, da Petrolov plinovod, ki je obsežen ob mostu, »ni problem, ker je vibracijski modul jekla desetkrat večji od betona.« V izjavi posebej za Dolenjski list je inž. Koren povedal, da bodo okrepili srednji steber mostu in ne tistega, ki so ga že morali nanovo postaviti, potem ko ga je porušila narasla Sava. Po ojačitvi stebra s posebnimi piloti, ki so jih v Gradisu že naredili, naj bi namestili še dušilce. To delo pa bi lahko opravili tudi kasneje, verjetno v 14 dnevih, četudi bi Sava medtem narasla. Koren pravi, da most s tako frekvenco vertikalnega in horizontalnega nihanja ne bi bil sporen, če ne bi šlo za most namenjen izključno pešcem, češ da gre bolj za fiziološko zaznavanje tega pojava. Podobnih primerov naj bi bilo v svetu vsaj sto. Ker pa so se pri nas v zadnjem času spremenili predpisi, se jim pač morajo naknadno prilagoditi.

P. PERC

• Vse herezije in odpadki so bili duhovno junaštvo prepričanih ljudi, ki se po svoji vesti odločajo za večjo in boljše resnico. (Kocbek)

SREDNJA ŠOLA TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENE USMERITVE NOVO MESTO

Ul. Milke Šobar 30
68000 NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

— 1 učitelja matematike, profesor

Prosto delovno mesto razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v tridesetih dneh po objavi razpisa.

Po čigavi muziki bo kdo plesal

Zadnjih 20, 30 let v zdravilišču v Dolenjskih Toplicah zlasti poleti prirejajo razne prireditve, da popestrijo sicer malo počasnno in lenobno zdraviliško življenje. Pa se je pred časom krajevni policist spomnil, da mora imeti vodstvo zdravilišča za vse take prireditve dovoljenje iz občine. V zdravilišču so ga seveda imeli, a so ga v tem času bogve kam založili. No, ker red mora biti, pa naj bodo na oblasti rdeči ali črni, je direktor Zdravilišča Dolenjske Toplice lepo na novomeški sekretariat za notranje zadeve poslal dopis, s katerim je prijavil stalne in občasne prireditve, ki jih zdravilišče prireja v okviru svoje registrirane dejavnosti. Navedel je, da pozimi prirejajo plesne ob sobotah v zdraviliški restavraciji, poleti pa na terasi restavracije Rog. Poleg tega pa poleti občasno prirejajo za zdraviliške goste še večerje na prostoru za piknik.

Iz sekretariata je prišel strog odgovor, da morajo navesti točne datume prireditev in natančen čas trajanja, in to tako za zimski kot za poletni čas. Iz zdravilišča je romal na sekretariat dokaj kratek odgovor: da so datumi sobot in praznikov razvidni iz koledarja, da se ples poleti in pozimi začne ob osmih zvečer, kdaj se konča, pa da so že navedli v prvi vlogi.

Sedaj je pa vrag vzel šalo. »Brez arogance in čudenja«, kot je zapisano, je občinska oblast poslala zdravilišču dopis, v katerem so s primernimi poudarki in podčrtavanji citirali 3., 10., 12., 13. in 16. člen Zakona o javnih shodih in javnih prireditvah. Iz vsega tega citiranja in podčrtovanja ter komentarjev sledi, da mora vodstvo zdravilišča vsak ubogi ples prigrasiti najmanj pet dni pred »nameravano prireditvijo«, v vlogi pa »je treba navesti podatke o sklicatelju javnega shoda oz. o organizatorju javne prireditve, kraj, čas in trajanje..., ime vodje shoda ter dnevni red javnega shoda oz. javne prireditve«. Na koncu pa še nekaj podučnih citatov iz občinskega odloka zoper javni red in mir ter odloka o poslovnem času, in vse to zato, da bo »razvidno, kaj ste kot organizator javnih prireditev dolžni storiti, da le-teh (predpisov, op. p.) ne boste kršili«.

Zadnji del bi se dalo na kratko strniti v stavek: Bomo videli, kdo bo plesal po čigavi muziki!

A. BARTELJ

Čiščenje cerkvice sv. Jere na vrhu Gorjancev

Prostovoljno delo šentjernejskih župljanov

TRDINOV VRH — V četrtek, 13. avgusta, je blizu 20 ljudi iz šentjernejske župnije — med njimi je bilo več članov šentjernejskega pevskega zbora — cel dan odkopavalo in čistilo razvaline cerkvice sv. Jere na vrhu Gorjancev. Tako so nadaljevali delo, ki so ga letos poleti začeli Cerovljani. Očistili so notranjščino ostankov srednjeveške cerkvice, katere tloris z ostanki zidov je sedaj lepo videti. Pri čiščenju so že prvič odkopali lepo ohranjen kropilni kamen in našli star novčič, nazadnje pa so našli tudi kose poslikanega ometa ter odkopali dve oltarni menzi — glavnega in kasneje prislonjenega stranskega oltarja. Ostalo je še za kakšen dan dela, ki poteka pod vodstvom novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, da bodo pred zimo lahko sanirali in zaščitili ostanke zidov.

naša anketa

Pod soncem nič novega

Suša ne izbira kraja ne časa in napak bi bilo zaradi izgubljenega pridelka in škode, ki jo je povzročila, jeziti se nanjo, na naravo ali celo na kake nadnaravne sile, če vanje verujemo ali ne. Stoletne izkušnje kažejo, da se take stvari pač dogajajo, bodisi v posamičnem letu ali več letih zapored. Znano je tudi, katera območja so v takem primeru najbolj prizadeta. Pa ne samo to, znano je tudi, katera od teh območij bi bilo pametno zaradi bližine zadostnih vodnih rezerv in nižinske lege, sistematično namakati: da bi že tako ali tako povečali pridelek in da bi se izognili podobnim sušnim katastrofom, kakršna se nam obeta letos. Te naloge bi se morali lotiti že zdavnaj, saj namakanje ni nikakršno revolucionarno odkritje naše dobe, ampak so ga poznale že davne kulture. Spremenila se je le tehnika. Če so načrti obležali v kakih prašnih arhivih, bi jih morali zdaj izbrskati. Če še niso narejeni, bi jih morali narediti. Predvsem pa bi morali z deli pričeti takoj, dokler so številke o letošnji škodi še sveže, da ne bo na spomin spet padel prah pozabe — do naslednje podobne katastrofe. Seveda pa nas to ne odvzema pomoči najbolj prizadetim, saj bi letos povzročena škoda lahko močno zamajala stabilnost našega kmetijstva za več let naprej.

JANKO BRUNSKOLE, voznik v črnomajskem Beltu: »Suša v Beli krajini je že povzročila katastrofo. Škoda je več kot očitna v vinogradih, predvsem v mladih nasadih, v sadovnjakih, a tudi na poljih. Koruza ne bo prav dozorela, krme za živino ne bo dovolj, tako da se bo suša poznala tudi v hlevih. Ponekod bodo posledice vidne še prihodnje leto. Kmetje so do škode zagotovo upravičeni, ker pa je v celoti ne bodo dobili povrnjene, bi morali imeti vsaj olajšave pri davkih.«

FRANCI ŽUGELJ, slikopleskar iz Čuril iz Metlike: »Moti me, ker se veliko več o škodi zaradi suše govori drugod po Sloveniji kot v Beli krajini, čeprav je tudi pri nas že katastrofa in za nekatere rastline je dež prišel že prepozno. Lahko se zgodi, da bo Bela krajina tudi pri sicer upravičeni odškodnini odrinjena ali pa bo dobila le drobničice. Kmetje so že doslej težko kmetovali, sedaj bodo še težje, marsikje pa bo moral prav zaradi suše predčasno iz hleva kakšen rep.«

JOŽE ANDOLJŠEK, kmetijski inženir

v Mercatorju-KG, Kočevje: »Suša je povzročila, da je na Kočevskem, ki ima predvsem veliko travnatnega sveta, začelo primanjkovati paše. Ocenjujemo, da se bo zmanjšala za 60 dni, kar pomeni tretjino celotnega pašnega obdobja. Enako velja za druge intenzivne kmetijstvo. Njivski pridelki niso toliko prizadeti. Občuten bo predvsem izpad strniščnih posevkov. Škoda bo velika, ne vem, od kod in kdo naj bi jo povrnili.«

MATJAŽ KLJUN, kmet iz Ribnice:

»Zaradi suše je ena košnja zagotovo že izpadla. Mislim, da bo pri traviranju tudi do tretjine manj pridelka. Če bo zaradi pomanjkanja krme potrebno zmanjšati osnovno čredo, se bodo pri pridelavi mleka in prireji mesa posledice letošnje suše čutile še v naslednjih letih. Za Ribnico je bilo že lansko leto katastrofalno in prav bi bilo, da bi se kdo začel zanimati za povračilo škode, vsaj preko zmanjšanih prispevkov in z regresi.«

PAVLA BOGOVIČ, kmetovalka iz Krškega:

»Zelo težko rečem, kaj naj bi vlada naredila, da bi pomagala kmetom, ki jih je prizadela letošnja suša. Težko je namreč zahtevati nadomestilo, če veš, da ni kje vzeti. Po mojem mnenju je zelo malo možnosti za povračilo škode v denarju. Veliko več razmišljam o tem, da bi bilo treba poskrbeti za namakalne sisteme in tako preprečiti, da bi nas suša ponovno prizadela povsem nepripravljene in v tako velikem obsegu.«

SREČKO ZORE, direktor Radia Posav-

je — Studio Brežice: »Vsaka pametna država poskrbi za svoje kmetijstvo in tako bi morala storiti tudi naša. Reševanje problemov v kmetijstvu bi morali sistemsko urediti, zdaj, ko tega še ni, se bo pač gasilo po starem — z enodnevnim zaslužkom ipd. Vsekakor pa nas letošnja suša resno opozarja, da se je treba čimprej lotiti namakanja tam, kjer je to možno, in sicer strokovno, ne pa s političnimi igrami.«

JOŽE ŠVIRT, kmet iz Jelš pri Otočcu:

»Takšne suše, da bi presahnil potok Kobila in poginili raki v njem, še ne pomnim. Hvala bogu za zadnji dež! Če bi se peklenska vročina nadaljevala, res ne vem, kako bi rešil teh dvajset glav živine. Vodovod je bil prav tiste dni v okvari, krave pa smrdeče vode iz Krke nočejo piti. Pričeli smo že s predčasnimi siliranjem koruze, saj se je kvaliteta slabšala iz dneva v dan. Izkušnja z letošnjo sušo bo marsikateremu kmetu dala misliti.«

IVICA KOS, kmetica z Velikega Cirk-

ka: »Lani smo imeli v hlevu že 13 glav živine. Ker se je mož nedavno ponesrečil, smo zmanjšali stalež za dve glavi, s sušo pa je prišla nova nesreča, zaradi pomanjkanja krme bomo morali zmanjšati stalež vsaj še za 2 do 3 glave. Otave je bilo zelo malo, otavčka, tretje košnje, pa verjetno tudi ne bo. Silirali letos še nismo. Ne pričakujemo, da nam bo kdo pomagal, saj se moramo kmetje ponavadi zanesti le nase.«

ALOJZ METELKO, dipl. inž., pred-

sednik občinske komisije za ugotovitev škode v kmetijstvu v Trebnjem: »Doselej, to je do petka, 21. avgusta, opoldne, smo izračunali, da znaša škoda v našem kmetijstvu zaradi suše že okrog 400 milijonov tolarjev. Škoda zaradi te ujme pa je iz ure v uro večja. KZ Trebnje je že naročila 150 ton koruze za zrnje, krmlino moko, sončnične tropine in prezimne krme dosevke in kmetje so koruzo po ugodnejših cenah že kupili.«

St. 35 (2245) 27. avgusta 1992

Ljubljansko pismo

Demokracija tudi za vojne dobičkarje?

Do vojnih odškodnin

LJUBLJANA — Slehera vojna prinaša ljudem samo nesrečo. Spomin na drugo svetovno vojno se dandanes povzroča ideološke razkole v slovenskem narodu; krivice iz tistih časov še vedno niso poravnane, pa naj gre za povojne razlaščenice ali za materialno odškodnino, za škodo in trpljenje, ki ga je Slovincem v letih 1941—1945 povzročil okupator.

V nekaj naslednjih tednih bo zadnja priložnost vsaj, da delno izplačilo odškodnin žrtvam druge svetovne vojne (iz domačih virov). Na poslanskih klopeh leži namreč najnovejši sveznj lastninske zakonodaje — vendar pa v njem spet ni besede, kako iz izkupička za razprodano družbeno lastnino poravnati vsaj del krivic, ki so se Slovincem takrat zgodile.

Kot vemo, naj bi na javno dražbo prišlo tudi premoženje, ki je bilo nacionalizirano tujim državljanom na račun povračila vojne škode, kakor tudi premoženje, ki je bilo pridobljeno z reparacijami in drugimi oblikami nadomestil vojne škode. Predlog zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij pa tako kot veljavni zakon o denacionalizaciji v nobenem svojem delu ne govori o povračilu vojne škode, ki je prizadela ljudi med drugo svetovno vojno z strani nezakonitega režima okupatorskih oblasti. Vse zahodne države sodobne Evrope,

na katero se pri svojih dejanjih tako radi sklicujemo, so izplačevale vojno škodo na podlagi lastne zakonodaje, ne glede na to, koliko jim je uspelo izterjati od poraženih držav. Del družbenega premoženja Slovenije, ki prihaja na javno dražbo, je nastal tudi s prevzemom italijanske državne lastnine in z zaplenbo premoženja državljanom tretjega Reicha — razumljivo, s pravno utemeljitvijo, da bo namenjen za povračila vojne škode, kar pa se ni zgodilo. Neposredno prizadetim ni bila nikoli izplačana na roke. V sklad družbenega premoženja, namenjenega privatizaciji, naj bi sodilo tudi premoženje, ki je bilo zaplenjeno kot vojni dobiček (87. zakona o denacionalizaciji). Tega premoženja bi zato nikakor ne smeli vračati nekdanjim lastnikom, saj bi jih s tem nagradili za okoliščanje s tujo nesrečo. Tudi to premoženje je možno upoštevati kot vir za povračilo vojne škode.

In kako ljudem izplačevati to škodo iz omenjenih virov?

Izršni odbor slovenske borčevske organizacije predlaga, naj bi za izplačila (poskrbel republiški sklad za povračilo vojne škode. Prva naloga sklada naj bi bila ugotoviti obseg omenjenega premoženja, njegovo vrednost in kdo zdaj z njim upravlja. Podobno bi morali ugotoviti tudi lastnike premoženja, nastalega iz sredstev, ki jih je ZR Nemčija odobrila nekdanji Jugoslaviji kot ugodne dolgoročne kredite ali za nakup industrijske opreme. Zatem bi bilo nujno zamrzniti promet s tem premoženjem, že sklenjene kupoprodajne pogodbe pa razveljaviti.

VINKO BLATNIK

POVABILO V ZADRUGO

METLIKA — Kmetje, ki so bili člani metliške kmetijske zadruge, a se ob novi organiziranosti niso ponovno včlanili, lahko dvignejo svoj vloženi delež v vrednosti 100 DEM. Če pa se bodo ponovno včlanili, se jim bo doslej vloženi delež upošteval pri plačilu članarine. Sicer pa je dobrodošel v zadrugi, ki ima sedaj okrog 150 članov, vsak novi član, bodisi da se včlanjuje ponovno ali na novo.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ob novici, da na novomeški tržnici prodajajo najdražjo zelenjavo v Sloveniji, se je zganil tudi novomeški izvršni svet. Postrili bodo kontrolo cen na tržnici, preverjali prodajalce, preprodajalce pa bo že v najkrajšem času odklenalo. Morda bo s temi potezami občinskega organa narejen red, seveda pa je vprašanje, če bo potem na tržnici še tako bogata ponudba. Menda se bo vse skupaj uredilo, ko bo Novo mesto dobilo novo tržnico. Ta ponedeljek smo izpisali naslednje cene: paprika od 70—100 tolarjev, breskve po 50 do 70, česen 250, banane 100, grozdje 120, hruške 60, maline 60, slive 50, solata 200, krompir 40, kumare 75, jajca 12 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi smo zapisali naslednje cene: zelje 39, banane 95, grozdje 128, paprika 72, krompir 32, hruške 87, česen 289, korenje 60 tolarjev. Deladini je ponujal banane po 80, papriko 80, paradižnik 50, lubenice 40, melancane 100, breskve 80, grozdje 120, česen 300, krompir 35 in slive po 80 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni sejmu so prodajalci pripeljali 189 do tri mesece starih in 65 starejših prašičev. Prvih so prodali 116 po 300, drugih pa 38 po 200 do 220 tolarjev za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Suša dodatno udari silažo

Katastrofalna suša, ki je prizadela Slovenijo, bo povzročila tudi posredno škodo, na primer pri siliranju kornice kot naše najvažnejše krmne rastline. Napol suhih rastlin se ne da več tako dobro stlačiti ter iz silažne mase iztisniti zraka, ki je največji sovražnik silaže, saj spodbuja škodljivo maslenokislinsko vrenje. Ob napakah pri siliranju, h katerim poleg preslabega tlačenja štejemo še predolgo rez silažne mase, prepočasno polnjenje silosa in površno pokrivanje, se v silaži ne vzpostavi stabilna kislost (pH 3,8 do 4) in kрма se prej ali slej začne kvariti. V njej se začne razmnoževati klostridiji, ki spreminjajo blagodejno delujočo mlečno kislino in v vodi topne ogljikove hidrate, aminokisliline pa razgrajujejo v amonijak. Silaža začne značilno smrdeti, živali jo odklanjajo, če pa jo že žro, lahko nevarno obolijo.

Zdrava silaža je izvrstna kрма, ki daje dobre rezultate v vseh pogledih. Povsem drugače pa je s pokvarjeno, ki vsebuje masleno kislino, veliko amonijaka in drugih nižjih dušikovih spojin. Taka

- Slabo fermentirane silaže poleg zdravstvenih motenj in manjše ješčnosti povzročajo tudi druge nevarnosti. Aldehidi, estri in ketoni, ki se razvijajo v njih, poslabšajo vonj in okus mleka. Mleko se lahko naleže neprijetnega duha iz zraka ali pa prek organizma živali, ki žre pokvarjeno silažo. Odveč je govoriti, kaj to pomeni za prodajo. Nekaj se da pomagati, če s sumljivo silažo krmimo šele po molži.

Silaža povzroča motnje v prebavi, biokemične spremembe v krvi, značilne za ketozo, bolezen prehoda z zimskega na neustrezen poletni način prehrane, končna posledica vsega tega pa je manjši prirast mesa in manj namolženega mleka. Mlečna kislina dobro varuje obstojnost silaže, vendar le ob primerni kislosti. Preveč kisle silaže, ki imajo pH pod 3,8, so prav tako zdravstveno oporne, zlasti, če vsebujejo veliko nefiziološke D-mlečne kisline.

Posebno nevarne so oprhle in plesnive silaže, ki nastanejo, če silaža ni dovolj stlačena in je v njej še veliko zraka. Ob prisotnosti kisika se živahno razmnožujejo različni mikroorganizmi in kisal se naglo kvari. Pokvarjena silaža je odlično gojišče za klice listerioze, bolezni, ki lahko močno prizadene govedo, ovce in celo ljudi. Možno so tudi zastrupitve (botulizem).

Inž. M. LEGAN

Vrt po avgustovski hudi vročini

Strokovni ukrepi, ki po katastrofalni suši rešujejo, kar se rešiti da

Upam, da ste v tem času — po mlaju — že dočakali težko pričakovani dež, saj je suša že precej prizadela tako poljščine, kot tudi sadje, vinograde in vrtove, katerih niste zalivali.

Kumarice so se že povečini posušile, obrabijo jih le še tisti vestni vrtnarji, ki so jih pridno zalivali in zaščitili pred boleznimi.

Tudi paradižniku, ki ni bil zalivan, se sušijo spodnji listi, marsikje pa je tudi močno napaden od plesni, vendar kdor želi, da bi mu paradižnik in paprika dali čim več pridelka, ju bo še naprej zalival in do konca avgusta v vodo dodajal po potrebi gnojilo NPK.

Ob nastopu malo hladnejših dni v septembru pokrijte paradižnik in papriko z vlaknasto folijo (covetan, lutrasil) ali pa za zaščito pred nizkimi nočnimi temperaturami posamezne vrtnine obdajte z vrečami te folije, tako vam bodo rastline lepo zorele in obrodile. Ko pa se bo pojavila nevarnost, da nočne temperature padejo pod 0°C, rastline paradižnika, paprike pa tudi bučk z oblikovanimi plodovi poplite in jih položite v zaprt prostor na slamo. Prostor ne sme biti prevlažen, da plodovi ne bodo začeli gniti, pa tudi temperatura naj ne bo nad 18°C, kajti višje temperature pospešijo dozorevanje plodov.

Korenček, ki ste ga posejali že v aprilu, poberite v septembru, sicer preveč dozori, ob pogostem dežju tudi razpoka, predvsem pa se začne v prezrelem korenju razgradnja pomembnih hranilnih snovi. Korenček je zrel, ko mu začnejo rumeneti zunanji listi.

Pobirati moramo tudi v maju sejano rdečo peso, sicer bo postala manj okusna in začela bo zgubljati pomembne zdravilne sestavine.

Suša je posušila tudi zorenje fižola, zato lahko že pobirate fižol, pri katerem so se posušile luščine strokov. Rastlin ne pulite, ampak jih porežite tik nad zemljo, tako bodo korenine fižola, bogate z dušikom in drugimi koristnimi bakterijami, ostale v zemlji in koristile kot hranilo naslednjim vrtninam. Rastline fižola nato obesite v šopih na zračen prostor, da se bodo posušile.

Izpraznjene grede pred ponovno setvijo prerahljamo le nekaj cm globoko, da se zemlja preveč ne izsuši, in novosejane vrtnine gnojimo z NPK gnojili. Če pa na izpraznjene grede ne nameravate več sejati drugih vrtnin, posejte nanje detelje, inkarnatko, grašico ali grah. Zemlja bo tako tudi pozimi pokrita z rastlinjem, kar zelo ugodno vpliva na zboljšanje rodovitnosti.

Do konca avgusta lahko še presajamo radič palla rossa, pan di zucchero in ostale sorte radiča ter endivijo zelena eskariol. Te grede bomo pred začetkom mrzovanja pokrili ali dali v klet in tako bomo imeli zeleno solato še pozno v zimo.

Do srede septembra sejte zimsko solato, motovilec in špinačo, sedaj pa lahko še tudi radič, ki ga boste kasneje presadili v toplo gredo ali v tunel.

Ce bo septembra zelo toplo, boste morali motovilec in zimsko solato pose-

jati še enkrat konec meseca, ker preveč razvita slabo prenašata nizke zimske temperature. Tisto zimsko solato, motovilec in špinačo, ki bo do jeseni zrasla precej bujno, pa boste pobrali oktobra in novembra.

Svetujem vam, da posvečate motovilcu več pozornosti, saj nam novejši širokolistne sorte dajejo zelo okusno in vitaminsko bogato solato. Naj navedem le to, da ima motovilec petkrat več vitamina A in trikrat več vitamina C kot glavna solata, pobirali pa ga bomo lahko tudi pozimi.

V začetku septembra presajamo tudi jagode. Sadike naj bodo dobro razvite, enoletne rastline, ki imajo svetle korenine, po katerih jih ločimo od enoletnih

in večletnih rastlin. Jagode sadimo v kompostno zemljo, ali pa kompost potresemo v jamico k vsaki sadiki, da bodo dobro rastle in naslednjo pomlad že cvetele in rodile. Če bomo sadili jagode na grede, pokrite s črno folijo, nam bodo boljše rodile, spomladi pa jih ne bo potrebno pletti.

Ne smemo pozabiti tudi na dognojevanje vrtnin, ki še niso zaključile z rastjo. Z NPK gnojili, raztopljenimi v vodi (2% konc.), sedaj dognojimo še kapunicam, kot so zelje, glavni — kodro — listni in brstični ohrovt, cvetača, gomoljna zelena in zimska redkev. Obrok hranil bodo potrebovali tudi endivija in radič za zeleno solato, ki ju boste pozneje zaščitili pred mrazom, ter radič za siljenje.

Inž. CVETKA LAVRIČ svetovalka za kmetijsko gospodinjstvo in dopolnilne dejavnosti

Največ napak pri bistrenju

S predavanj mag. Mojmir Wondra v Črnomlju

ČRNOMELJ — Zasebno podjetje Flora iz Črnomlja je pred trgovijo pripravilo 20-urni tečaj iz vinarstva, na katerem je predaval mag. Mojmir Wondra, predstojnik katedre za vinarstvo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. 28 slušateljev je zanimalo predvsem, kako iz grozdja pridelati čim boljše vino. Ob koncu so pripravili še degustacijo z uporabo najbolj razširjenih metod za ocenjevanje vin.

Po mnenju mag. Wondra so Belokranjci zelo dobri vinogradniki, manj pa je dobrih vinarjev. »Največ napak delajo Belokranjci predvsem pri bistrenju mošta. Slabo je tudi, da ne uporabljajo kvasovk, zato prihaja do prekinitve vrenja ali pa vino ni povprečno do konca. Mnogi se še boje uporabe žvepla. Pomembno je, da se jih vse več zaveda, da bodo lahko razvijali turizem le, če bodo poleg dobre hrane ponudili tudi odlično pijačo. Pa naj gre tu za gostilne, kmečki turizem ali vinsko cesto,« je povedal mag. Wondra. Seveda pa je želja po boljšem vinu pogojena tudi z večjim poslušom ustreznih občinskih organov. »Tudi njihova zasluga bi lahko bila, da bi pomagali združenim vinogradnikom pri nakupu kletarske

opreme. V Beli krajini so namreč odlične možnosti za vzgojo kakovostnih sort grozdja,« meni Wondra. Čeprav so sedaj v modi bela vina, predstojnik katedre za vinarstvo svetuje Belokranjcem, naj ne zanemarijo rdečih sort, tudi zato ne, ker se moda menja hitreje kot je moč do polne rodosti vzgojiti vinsko trto.

M.B.-J.

KAKO OCENITI VINO — Vodja tečaj mag. Mojmir Wondra (stoji) daje tečajnikom navodila, kako ocenjevati vino. Da so zares pridobili veliko znanja, je pokazal zaključni preizkus, ki so ga vsi uspešno opravili. (Foto: M.B.-J.)

Zdaj sajene pelargonije so najlepše

Za potaknjence žrtvujemo lepo rastlino

Pelargonije je resda mogoče razmnoževati s potaknjenci tudi spomladi, vendar se lepše razvijajo in bogatejše cvetijo, če to delo opravimo zdaj, v poznem poletju. Enako velja tudi za bršlinke. Postopek je preprost. Potrebujemo le zdravo in lepo, celo najlepšo matično rastlino, ki je nam ne sme biti žal, oster nož, dobro vrtno zemljo, pomešano s humusom v razmerju dva proti ena, ter jogurtne lončke.

Dober nož zato, ker je pravilna in ostra rez odlična za ukoreninjenje potaknjence. Potaknjenci naj bodo dolgi kakih 10 centimetrov, odrezani pa morajo biti vodoravno tik pod očesom, sicer štrcelj, ki ostane, rad zgine in z gnilobo okuži še druge dele rastline. Da se ranjenega dela gnilobne drobnosti ne teče lotijo, je priporočljivo narezane potaknjence nekaj ur pred saditvijo hraniti v senčnem, hladnem prostoru, da se na rezini naredi tanka zaščitna kožica.

Potaknjence pelargonij, bršlink in celo vrtnic je najlažje vzgojiti v lepe okrasne rastline s pomočjo jogurtovih lončkov, ki imajov dnu luknjico, da odvečna voda sproti odteka. Vanje nasadimo potaknjence ter jih postavimo v senčen prostor, ob nastopu prvega jesenskega mraza pa premostimo v klet ali prostor, ki ni ogrevan. Spomladi jih je treba le še presaditi v lonce ali korita.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Vpliv suše na dozorevanje grozdja

V tem času mnogo vinogradnikov razmišlja, kakšna bo kakovost grozdja. Domačih izkušenj, nimamo veliko, saj je pogostnost tako hude suše, kot je letošnja, k sreči majhna.

Skoda ni samo v manjšem izplenu jagodnega soka iz grozda, temveč tudi v kakovosti mošta in kasneje vina. Jagodni sok iz ovele ali od zgorelega sonca opečenega grozdja ni enake sestave, kakor iz normalno prehranjenega grozdja. To opazimo že, ko grozdje zobjemo. Ob skrbni poskusi vina, kasneje pa se tudi najde trpkost, ki si ji ne moremo in ne znamo razlagati pri belih vinih, če mošt ni fermentiral na tropu in če kletarimo v cisterni iz nerjavečega jekla. Ta trpki priokus nas delno spominja na lesni tanin iz sode, saj gre za česlovine, ki jih je več v jagodnem soku grozdja, prizadete ga po suši.

Pregledoval sem tujo literaturo, da bi zbral čimveč napotkov kako ravnati pri trgatvi in predelavi takega grozdja. Suša je v njej premalo obdelana. Na kratko povzamam ugotovitve francoskih in delno nemških strokovnjakov. Rjavenje, sušenje in ožiganje listja zaradi sonca in suše je nevarno posebno takrat, ko trta nosi veliko grozdja. Pogosto to pomeni tudi neuravnoteženo prehrano trte, pomanjkanje kalija. Podobno posledico ugotavljamo, če trti oberemo (oplevemo) preveč listja, zato kasno dozoreva. Grozdne jagode postanejo uvele, poparjene in ne zorijo. Visoke temperature izzovejo isti učinek.

Stroka priporoča, da grozdje, ožgano od sonca, uvelo in osušeno, ob trgatvi izločimo. Nočem delati preplaha, toda v težnji za kakovost vina ne smemo prezreti nevarnosti od suše poškodovanega grozdja za kakovost vina.

Še vedno lahko upamo, da bo dež popravil stanje v vinogradih. Toda v zadnjem tednu so suša, visoka temperatura in žgoče sonce, trije vplivi hkrati, pustili negativne posledice na grozdje. Bolje bi bilo, da trta letos ne bi toliko nastavila. Pozorno opazovanje v vinogradu nam pokaže, da so jagode napete na trtah, ki niso preobremenjene z grozdom oz. na katerih je bilo letos že odstranjeno grozdje. V nevarnosti ni samo grozdje, ampak so tudi trte, posebno tiste, ki nosijo veliko grozdja in imajo malo listja. Menim, da bi bilo več koristi, da v kritičnih vinogradih odstranimo nekaj grozdja, kakor da ga pač pustimo usodi in imamo jeseni več grozdja brez kakovosti.

Svetujem, da letos ne puščamo belega mošta fermentirati na tropu, ker bo preveč trpek. Verjetno bo potrebno kasneje "zmehčati" raskave okuse belih vin z želatino ali katerim drugih čistilom, toda več o tem po trgatvi.

Tako kot smo se veselili v Posavju, Dolenjskem in v Beli krajini dobre letine, se zdaj tresemo za njeno usodo. Po vesteh iz drugih vinorodnih okolišev Slovenije je marsikje bolj kritično, kot je pri nas, torej bo vina spet primanjlovala. Črnogledje in panične napovedi nekaterih, češ, kam letos s tolikim grozdom, so bile torej brez osnove. Saj že ptički čivkajo, da v Sloveniji kronično primanjkuje lastnega vina in je nemogoče, da bi dobra letina v slovenskih razredčenih in ostarelih vinogradih naredila težave s tržnimi presečki vina slovenskega porekla.

mag. JULIJ NEMANIČ

Huda suša ogroža osnovno čredo

V sevniški občini pripravljajo ukrepe, da bi vsaj nekoliko omilili posledice te ujme v kmetijstvu — že za več kot 333 milijonov tolarjev škode

SEVNICA — Zaradi katastrofalne suše v sevniški občini je močno prizadeto travnino in poljščine, še zlasti kornice, strnišni posevki, vrtnine pa tudi sadovnjaki in vinogradi. Suša je doslej sevniškemu kmetijstvu povzročila že za več kot 333 milijonov tolarjev škode.

Škoda je že zdaj zelo velika, suši pa ni videti konca. Vodja kmetijske sveto-

- **KJE BI LAHKO NAMA KALI?** — Slovenija ima 110.298 ha zemljišč, ki so primerna za namakanje, od tega v povodju Save 21 odstotkov. Zemljišča na Dravskem in Ptujskem polju, v Vipavski dolini, v priobalnem pasu, na Krškem polju in v Savinski dolini so potencialna proizvodna območja za pridelovanje vrtnin na velikih površinah, zato imajo ta območja brez dvoma prednost pri zagotavljanju sredstev za namakanje in pri zagotavljanju vodnih virov. (dr. Brane Matičič, Biotehniška fakulteta Ljubljana)

valne službe v Sevnici, Brigita Berdik, opozarja, da ujma že načenja krmno

- Tudi hudič je bil v začetku angel. (Ameriški pregovor)

- Do revolucij pride samo tam, kjer imajo ljudje prazen želodec. (Ameriški pregovor)

HELENA MRZLIKAR gospodinski kotichek

Gobe - vabljuje in nevarne

Pri toplotni obdelavi gob ima največjo prednost praženje na surovem maslu ali olju. Tudi slano lahko uporabljamo za mesnate divje gobe. Prepražimo jih tako, da v plitvi posodi segrejejo 30 - 45 dag surovega masla ali 3 žlice olja. Dodamo 500 g na rezine zrezanih gob, posolimo in začnimo s česnom, timijanom in muškatom. Gobe med nenehim mešanjem dobro prepražimo, da tekočina izpari in se gobe zmehčajo.

Čvrste, suhe gobe moramo mehčati bolj počasi in v pokriti posodi. Gotovo jed odišavimo še z žlico svežih zelišč, kot sta pehtiran in drobnjak. Gobe lahko tudi dušimo. Vse pripravimo kot za praženje, le da jih mehčamo z dodatkom belega vina ali smetane. Pokrite gobe nato še kuhamo in zalijemo z juho ali mlekom. Če je omaka prerodka, jo zgostimo z žlico jedilnega škroba, pomešanega z žlico hladne vode. Gobe postrežemo kot prilogo k mesu, jajcu ali zelenjavnim jedem.

Kako pripravimo in uporabimo suhe gobe? Pred sušenjem gob ne peremo. Narezane na lističe naberejo na niti in napeljem v zračen, vetroven prostor ali zložimo na zračno podlago. Suše naj se pri

stalni temperaturi in proč od mrčesa. Suhe hranimo v dobro zaprtih posodah, da se ne naberejo zračne vlage. Iz suhih gob lahko napravimo tudi gobov prašek, tako da suhe gobe zmeljemo. Lepo se bodo mlele, če jih pred tem malo pogrejejo v pečici. Prašek uporabljamo za izboljšavo okusa raznih juh in omak. Katere so značilnosti gojenih kukmakov ali šampinjionov?

Prednosti gojenih kukmakov v primerjavi z v naravi rastočimi so očitne. Niso črvi, vsi deli so uporabni in so brez škodljivih primesi iz okolja. Zaradi mnogih dobrih lastnosti so za pripravo jedi zelo primerni. Kukmaki so tako sočni, da jim še tako visoka temperatura ne škodi in njihovo meso ostane čvrsto. Zelo so primerni tudi za vlaganje v kis. Potrebujemo mešanico kisa in vode v razmerju 1:2,5, nekaj zrn popra, sol in lovorov list. Kukmake zbršemo, manjše pustimo cele, večje pa prerežemo. Najprej jih blanširamo v manjši količini kisove mešanice, nato jih zložimo v vroče kozarce in zalijemo z vrelo mešanico. Kozarce neprodušno zapremo in ohladimo pod debelejšo tkanino.

Suša lomi debele vodovodne cevi

V tednu dni tri velike okvare na polmetrskem cevovodu — Zaradi suše se poseda in premika zemlja — Voda iz počene cevi zalila hotelski bazen in kotlovnico

NOVO MESTO — Zaradi okvar na vodovodnem omrežju so bili predeli Novega mesta in okoliški kraji v zadnjem času nekajkrat brez vode. Največji defekti na vodovodnem omrežju, ki so upravljavcu, novomeški Komuni, povzročili največ težav, so se pripetili 16. avgusta na Bajnofu pod Trško goro, 19. avgusta pri Garni hotelu na Otočcu in 22. avgusta pri Jelšah pri Lešnici. Gre za okvare na glavnem cevovodu premera pol metra.

Da bo vsa stvar bolj nazorna: ko pride do preloma polmetrske vodovodne cevi, kjer teče voda pod pritiskom okoli 5 barov, iz počene cevi steče okoli 300 litrov vode v sekundi! Pri zadnjem defektu pri Jelšah je tako steklo več kot 1000 kubikov vode; spraznil se je 700-kubični rezervoar na Kiju, stekla pa je tudi vsa voda, ki je bila v ce-

in zamenjajo počeno cev — za odpravo okvare na cevovodu premera pol metra potrebujejo delavci Komune 6 do 8 ur — ampak odpiranje vpadovodnega omrežja traja za nižje ležeče predele 10 do 12 ur, da pa povsod spet dobijo vodo, morajo počakati tudi do 24 ur. Če bi naenkrat odprli vodo, bi veliki pritiski povsem uničili cevovode. Kljub temu da po odpravljenih defektih vodo spuščajo počasi, prihaja do lomov na manjših cevovodih premera 200 in 250 milimetrov. »Pri vsakem defektu in zapiranju vode moramo v prvi vrsti

gledati, da ima stalno vodo bolnišnica. Vse je podrejeno temu,« pravijo na Komuni. Če se le da, okvare odpravljajo ob sobotah, nedeljah in ponoči, da je čim manj motena proizvodnja v tovarnah, ob večjih okvarah pa po prede-

● **Komunalci v zadnjih dveh letih na leto zamenjajo kakih 5 km dotrajanih vodovodnih cevi, morali pa bi jih, glede na iztrošenost cevovodov, vsaj 15 km. A ni denarja, kajti edini vir za ta dela je cena vode. Seveda stare azbestne cevi nadomeščajo z litoželeznimi.**

lih, kjer ni vode, krožita dve cisterni, ki ju je moč tja, kjer vodo najbolj potrebujejo, tudi poklicati.

A. BARTEJ

V Gabrju ne bodo ob delo

Letos od asfaltiranja do telefonov in mrliške vežice — Samoprispevek in delo — Kmalu »domača« voda

GABRJE — Čeprav letošnje leto še zdaleč ni končano, se v krajevni skupnosti Gabrje že lahko pohvalijo, da so letos veliko naredili. Res pa je, da so zgodaj začeli delati. »Spomladi smo s pomočjo občine in nekaterih podjetij asfaltirali 2.200 m ceste, ki pelje od Gabrja mimo Jugorja do Dedcev, kjer je gabrsko smučišče,« je povedal Slavko Matko, predsednik sveta KS Gabrje, ki obsega vasi Gabrje in Jugorje ter šteje okoli 600 prebivalcev v 181 gospodinjstvih.

Razširili so tudi poljske in gozdne poti, ki vodijo na Gorjance, proti Gosposki cesti oz. gorjanski cesti. »Pri tem nam je priskočila na pomoč novomeška

Komuna, ki nam je poceni dala na voljo buldozer. « Med večja dela v krajevni skupnosti vsekakor sodi razširitev in ureditev vaškega pokopališča in gradnja mrliške vežice. »Pri gradnji mrliške vežice je veliko pomagal zlasti prejšnji predsednik KS Gabrje Martin Gazvoda,« je svojega predhodnika posebej pohvalil Matko. Večina del pri tem je zgotovljena, dokončali pa jih bodo, ko bodo spet zbrali kaj denarja. Računajo na pomoč novomeške občine in še koga. Letos so v nekdanji šoli uredili tudi prostore za Rdeči križ in zdravstveno postajo. »Spomladi smo na centralo v Brusnicah priklopili okoli 70 novih telefonskih naročnikov; tu so všteti tudi naročniki z Jugorja, iz Pangrč Grma in Hrušice. Je pa takale razširitev telefonskega omrežja — akcija je tekla skupaj z Brusnicami — velika in draga stvar. Vsak novi naročnik je moral za to, da je dobil telefonski priključek, odšteti celih 3.700 nemških mark.«

Seveda Gabrcem ni nič podarjeno. Večino, kar imajo, so morali narediti v glavnem s svojim delom in denarjem. Že tri leta teče 2-odst. samoprispevek za dela v krajevni skupnosti, poleg tega pa ljudje tudi krepko poprimajo za delo. »Letos bi radi še razširili cesto Gabrje—Hrušica, za prihodnje leto načrtujemo še nekaj asfaltiranja po vasi, tu je zahtevno vzdrževanje velikega kulturnega doma, skratka, dela nam v Podgorju ne bo zmanjkalo,« pravi Matko. »Ena večjih želja in potreb krajanov pa je ureditev preskrbe z vodo. Sedaj imamo v suši stalne težave, vode zmanjkuje in jo morajo voziti s cisternami. Sedaj, ko je vrtna nad vasjo končana, obljubljajo, da bo ta problem rešen še letos. Res skrajni čas!«

A. B.

Slavko Matko

Igor je mojster za zavore

Zavorni servis na Rajnoviškah, prvi pri nas

NOVO MESTO — Lani spomladi je na Rajnoviškah, vasi blizu žage v Pogancih pri Novem mestu, Igor Jenič odprl servis za zavore. To je prvi tak servis ne samo v Novem mestu in okolici, ampak na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju sploh. Kot že ime servisa pove, se Jenič ukvarja samo s popravilom zavor, in to na vseh osebnih avtomobilih.

»Zavore bi morale biti na vsakem avtu 100-odstotne, kajti prav od zavor je v veliki meri odvisna varnost, žal pa pogosto ugotavljam, da ljudje zavoram posvečajo premalo skrbi in pozornosti,« pravi Igor, sicer kvalificirani mehanik, ki je v Ljubljani pred časom opravil še specializacijo za popravilo zavor. »Danes je že tako, da se moramo mehaniki specializirati. Vsak mehanik noče več delati vsega in k meni pripelje popraviti zavore prav marsikateri mehanik. « Kot rečeno, Jenič popravlja zavore na vseh osebnih avtih, za najpogostejše avtomobile, kot so zastave, golfi, renaulti, ima vse potrebne dele za zavore na zalogi, za ostale avtomobile jih naroči in hitro dobi. »Lahko se pohvalim, da vsakemu, ki pride k meni popravljat zavore, delo naredim v uri, uri in pol in stranka lahko tukaj počaka. Po vsakem popravilu oz. obnovi zavor po 1000 km opravi brezplačno kontrolo, na vsako

Igor Jenič

svoje delo in pri meni vgrajene rezervne dele pa dam garancijo; poleg tega je material pri meni celo do 30 odst. cenejši kot drugje.«

Najpogostejše pripeljejo avtomobile k Igorju pred tehničnimi pregledi. »Se nihče ni imel potem pri tehničnem težav zaradi zavor,« se pohvali. Nasploh pa Igor pravi, da ljudje slabo skrbijo za zavore, bolj kot mladi, katerim gre v velikih primerih samo za to, da opravijo tehnični pregled, za zavore skrbijo starejši vozniki. »Vsaj enkrat na leto bi moral vsak voznik kontrolirati zavore svojega avtomobila, pametno pa jih je pregledati tudi pred daljšimi vožnjami oz. potovanji, dopusti. So pa tudi taki, ki se k meni pripeljejo z avtom, na katerem za silo prime le še ročna zavora ali pa še ta ne.« Igor na Rajnoviškah dela vsak dan do petih popoldne, ob sobotah pa do dvanajstih.

A. B.

OBNOVA KETTEJEVEGA VODNIJAKA — Kamniti vodnjak na novomeškem Glavnem trgu, ki so ga pred desetletji po načrtih novomeškega rojaka prof. Marjana Mušiča postavili na kraju, kjer je v prejšnjem stoletju stal stari litoželezni, znan iz ene najlepših slovenskih lirskih pesmi, Kettejeve Na trgu, je bil zadnja leta mestu bolj v sramoto kot v okras. Ves razmajan in zanemarjen in nazadnje tudi brez vode. V začetki tega tedna so ga le začeli obnavljati. Obnovo je prevzel občinski sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora in naj bi bila končana v kakih dveh mesecih. Kamnoseška dela je prevzel kamnosek Štepan, obnovili pa bodo tudi vodovodno in električno napeljavo. Računajo, da bodo obnovitvena dela stala najmanj milijon tolarjev. Potem pa se bo spet »tih vetr z vodoj poigraval«. (Besedilo in slika: A. B.)

Pitna voda pod stalno kontrolo

Delavci Zavoda za socialno medicino in higieno stalno jemljejo in analizirajo vodo iz zajetij in vodovodov — Zaradi suše nič več slabih vzorcev

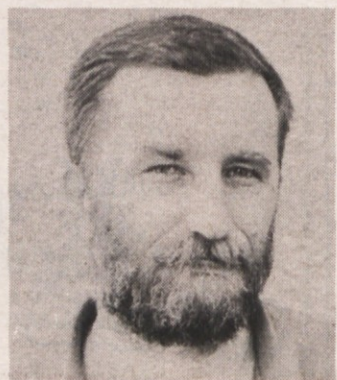
NOVO MESTO — Analizo vzorcev pitne vode iz dolenjske regije ter iz tistih vodovodov, ki so v občinah Krško, Brežice in Grosuplje v upravljanju komunalnih podjetij, opravljajo na novomeškem Zavodu za socialno medicino in higieno. Delavci tega zavoda tudi jemljejo vzorce za analizo, v okviru novomeške Komune pa to opravlja še njihov sanitarni tehnik.

»Na novomeških vodovodnih sistemih Stopiče in Družinska vas jemljemo vzorce vode vsak teden, prvi teden v mesecu pa dvakrat. Enkrat na leto pa vzamemo vzorce vode na vaških vodovodih; letos smo pregledali vaše vodovode v trebanjski, krški in novomeški občini, v Beli krajini pa takih vodovodov ni,« je povedal višji sanitarni tehnik Branko Lilek, ki to in druga dela, ki sodijo v njegov delokrog, na Zavodu za socialno medicino in higieno opravlja že 16 let. Poleg tega ob pregledih šol, ki trajajo od zimskih do poletnih počitnic, zavod jemlje tudi vzorce vode iz vodovoda. Ob pojavu nalezljivih bolezni seveda analizirajo še dodatne vzorce, prav tako vzamejo kontrolni vzorec, če analiza pokaže, da je odvzeti vzorec vode neprimeren oz. oporečen. O vsakem slabem vzorcu takoj obvestijo upravljalca vodovoda. Skratka, voda, ki teče po ceveh javnih vodovodov, je stalno pod kontrolo. Vaške vodovode pa kontrolirajo le enkrat na leto, žal pa so ravno ti vodovodi najslabše vzdrževani in tudi voda iz njih je najslabša.

»Zaradi sedanje suše in vročine ni več slabih vzorcev, kot sicer,« pravi Lilek. »Problem pa so višje temperature

vode v omrežju; zaradi višjih temperatur se klor hitreje razgrajuje, zato je treba dozirati večje količine klora. Vendar to ne gre v škodo uporabnikov, saj se, kot rečeno, zaradi višjih temperatur klor hitreje razgrajuje in v vodi iz pipe ga ni nič več kot običajno, nikakor pa ne več, kot je dopustno.«

Sicer pa je jemanje vzorcev pitne vode samo del dela 10 tehnikov na Zavodu za socialno medicino in higieno. Tu

Branko Lilek

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 29. avgusta, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure, naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** Samopostrežba, Glavni trg
- **trgovina CEKAR v BTC,** Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 20. ure;
- **PERKO,** market na Otočcu od 7. do 21. ure;
- **Mini market Javor,** Muzejska 3, Novo mesto
- **Šentjernej:** Dolenjka, Market
- **Dolenjske Toplice:** Mercator

Standard, Prodajalna Rog

- **Žužemberk:** Mercator—KZ Krka, Samopostrežba
- **Straža:** Dolenjka, Market
- **Novo mesto:** v nedeljo od 8. do 11 ure;
- **Mercator—Standard,** Pogača, Glavni trg od 8. do 12. ure;
- **trgovina CEKAR v BTC,** Javna skladišča v Bučni vasi
- **PERKO,** market na Otočcu od 8. do 17. ure;
- **Mini market Javor,** Muzejska 3, Novo mesto

NOČNO DELO — Takole so ponoči delavci Komune zamenjali počeno vodovodno cev premera pol metra. Iz take počene cevi steče do 300 litrov vode v sekundi. Dalj časa kot zamenjava pa traja postopno ponovno spuščanje vode v cevi.

veh. Ko je prišlo do okvare pri Garni hotelu na Otočcu, je voda, ki je brizgala iz počene cevi, razbila šipo pri pokritem bazenu v hotelu, ga napolnila in do višine pol metra zalila prostrano hotelsko kotlovnico. In vse to v četrte ure, dokler niso prišli komunalci.

Do teh pogostih okvar na cevovodih — prej jih v petih letih ni bilo toliko kot sedaj v tednu dni — prihaja po razlagi komunalcev zaradi več vzrokov oziroma njihovih neodvisnih učinkovanj. Zaradi dolgotrajne suše prihaja do premikov zemlje; glavni salonitni cevovod premera pol metra je star okoli 20 let, pri gradnji pa je takrat prihajalo do napak, ko niso povsod pravilno pripravili podlage oziroma posteljice, kot temu pravijo komunalci, tako da sedaj cevi, ki so ponekod položene kar na kamen, tam zaradi posedanja terena in vibracij zaradi pritiska vode pokajo.

Potem pa ni dovolj, da vodo zaprejo

ODPRT SERVISNO PRODAJNI CENTER — V imenu družine je zbrane na slovesni otvoritvi avto hiše, ki ji daleč naokoli ni enake, nagoznil Boštjan Berus. (Foto: M. L.)

Po VW in audije na Cikavo

Na Cikavi v Novem mestu so Berusovi odprli servisno prodajni center za volkswagen in audi

NOVO MESTO — Kljub težkim življenjskim preizkušnjam v letošnjem letu so Berusovi v petek slavnostno odprli servisno prodajni center za avtomobile volkswagen in audi. Po pozdravnih besedah Boštjana Berusa je o izjemnem dosežku te družine v imenu volkswagrovega koncerna spregovoril Wolfgang Fail iz Nemčije in poudaril, da novomeški servisno prodajni salon prenese vsako mednarodno primerjavo. Novozgrajene prostore je blagoslovil prošt Jožef Lap, s priprošnjo po varnem delu in dobrem medse-

bojnem razumevanju. Pogodbo o medsebojnem sodelovanju sta v imenu servisno prodajnega centra podpisala Ivan Berus, za ljubljanski TAS, ki je generalni zastopnik VW za Slovenijo, pa Rade Radovanović.

Vrednost novega posloja na 350 kvadratnih metrih in konsignacijski prostor za približno 40 vozil znaša več kot pol milijona nemških mark. Denar so Berusovi zbrali z lastnim prispevkom, nekaj pa s krediti.

-r

Proslava visokega jubileja se bo začela v soboto ob 14. uri s sektorskim tekmovalnim gasilskimi enot, ob štirih popoldne bo povorka, prava proslava za se bo začela pol ure zatem s govorom pokrovitelja, podjetja Novoles. Seveda se bo vsa stvar končala z gasilsko veselico. Novo gasilsko vozilo bodo naslednji dan, v nedeljo, ob 10. uri blagoslovili, v cerkvi v Vavti vasi pa bo maša v čast sv. Florjana.

VESELICA V ZBURAH

ZBURE — V nedeljo, 30. avgusta, bo s pričetkom ob 17. uri v Zburah veselica. Na njej bo igral ansambel Nagelj. Vabljeni!

ANONIMNEŽ - Nekdo, ki pa ni imel toliko poguma, da bi se podpisal, je sporočil, da zaposlenih v višinskem Novoteksu prav nič ne ovira, da ne bi delali kljub vročinskemu valu, in to brez ventilacijskih naprav, zračnikov. Da bi imeli kolektivni dopust, jim menda še na misel ne pride. Nasprotno, delovne imajo celo sobote. Nekdo, ki je na čakanju, bi gotovo pripomnil, naj bodo v Novoteksu srečni, ker imajo delo. To drži, kot pa je moč razbrati iz nadaljevanja pisma, je plačilo za njihov trud skromno in prav v tem je videti srž pišečevega sporočila. Se bodo morali najbrž kar sami dogovoriti, koliko je vredno njihovo delo.

SADJE I - Nekateri Črnomaljši imajo drugačne probleme. Ker so jablane in hruske dobro obrodile, so želeli, da bi sadove njihovega truda užili tudi someščani. A ker ne gre, da bi sadjar s košaro hodil od hiše do hiše, so sadje ponudili v odkup prodajalcu sadja na stojnici. A glej ga zlomka! Ni ga hotel, čeprav je bila ponujena odkupna cena trikrat nižja od prodajalčeve prodajne cene. Pa se sedaj sprašujejo sadjarji, ki so pretekli konec tedna na izletu po Avstriji spoznali, kako ta država štiti svoje sadjarje pred pridelki iz drugih držav, če ne bi kaj podobnega storila tudi Slovenija. Ne pa, da je sredi Črnomolja moč dobiti (drago) makedonsko sadje, ne pa svežega črnomaljskega.

SADJE II - Težav pri prodaji sadja in zelenjave pa gotovo ne bodo imeli sosedje črnomaljskega zbirnega centra za begunce. Med slednjimi so najbolj priljubljeni sprehodi po vrhovih tih ob ograji begunskega centra. Če je lastnik vrta v bližini, ga vprašajo, če lahko poberejo pridelek, drugače to storijo brez njegove vednosti. Rezultat je v obeh primerih enak: Črnomaljši so ostali brez pridelka.

Sprehod po Metliki

MLADI METLIŠKI GASILCI SO preživeli del počitnic na Debelem rtiču, kjer so se imeli skupaj z mentorji lepo, zabavno, veliko časa pa so posvetili povsem poučnim in koristnim rečem. Da so na morje sploh lahko odpotovali, se imajo zahvaliti pokroviteljem, tako zasebnikom kot tudi podjetjem. Več kot mačehovski pa se je izkazala Občinska gasilska zveza Metlika, ki je gasilem naraščajo namesto tolarjev pokazala fige. Na prošnjo za denarno pomoč so metliški gasilci veljaki enostavno odgovorili, da nimajo cvenka. Mladi si bodo njihov pišmevuhov odnos gotovo zapomnili za vse življenje.

VROČ JULIJ IN AVGUST sta privabila na Primostek na stotine kopalcev, ki so uživali v topli Kolpi in v dobri postrežbi v Iskrini restavraciji. Če bi bila ta napol gola množica nad slapom v Gribljah, bi imela enkratno priložnost opazovati Črnomaljša, ki je divjal po reki z motornim čolnom. Po lastnih besedah je hotel razmigit motor, a to ni edini primer brezvestnega obnašanja. Obiskovalci Bele krajine kurijo na obrežju Kolpe ognje, mečejo v vodo prazne steklenice, kopljejo krompir po tujih njivah, sekajo drva in se sploh obnašajo, kot da se končuje življenje na tem svetu. Sprejeti bo treba odloke, ki bodo naredili red in mir.

Trebanjske iveri

SAMODEJNO - Trebanjskega poslanca v zboru občin, Alojza Metelka, so v Slovenski ljudski stranki v njegovi odsotnosti izvolili za enega izmed podpredsednikov stranke. Lepo priznanje inž. Metelku gotovo spet ne bo po godu kmetu iz Gorenje vasi pri Mokronogu, ki je zadnjič na srečanje privrženecv trebanjske podružnice Slovenske kmečke zveze oz. SLS med govorom svojega poslanca vpil, da je hinavec in ga je omizje komaj pomirilo, da ni prišlo do večjega incidenta. Morda pa je stojičar drža inž. Metelka med tem zmerjanjem iz "baze", dognano podžgano še z vsebnostjo prevelike količine omamnih hlapov v osebnosti glavnega akterja, naredila na strankarske prvake SLS,

SINDROM? - S Sel-Šumberka 36 nas je povabil na obisk močno razburjen vaščan Brane Kocjančič, ki je potožil, da vaščani, posebej pa še najbližji sosed, hudo nagajajo in grozijo njegovi številni, 7-članski mladi družini ter motijo in uničujejo njegovo posest. Vaščani, ki si gasijo žejo v bližini vaške trgovine tudi pozno v noč, dobijo včasih korajžo, da domala izobčeni družini prepevajo novokomponirane pesmice o plemenitem biku in drugih predstavnikih živalske vrste, včasih pa se za spremembo med seboj stepajo in spet pobotajo, pravi Kocjančič. Najbolj grozljivo pri vsej tej vaški svaji pa je, da je prizadeti vaščan javno zagrozil (menda tudi policistom, ki ga pogosto obiskujejo, kot je izjavil tudi zaradi lažnih prijav o domnevnih kraji), da bo poiskal vse tiste, ki bi se ga drznili lotiti in da bo z njimi krvavo obračunal.

IZ NAŠIH OBČIN

Belt še rešljiv s skupnimi močmi

Tako je prepričan v.d. direktor Belta, Zvonko Ivanušič, pri tem pa ima v mislih predvsem pomoč upnikov in države — Več kratkoročnih rešitev

ČRNOMELJ — Pred dvema tednoma je upravni odbor tukajšnjega Belta imenoval za v.d. direktorja podjetja za šest mesecev Zvonka Ivanušiča, dotedanjega predsednika upravnega odbora ter poslanca v zboru občin republiške skupščine. V nekaj dneh, odkar je na krmilu tega največjega belokranjskega bolnika, je Ivanušič že pripravil kratkoročne rešitve za podjetje. Prepričan je, da je Belt še moč rešiti, če bodo pri tem pomagali upniki in država. Če ne bo pomoči, je po njegovem pred Beltom le stečaj, ki pa si ga občina ne bi smela privoščiti.

Ivanušič je prepričan, da je za začetek potrebno v Beltu zelo na hitro in v kratkem času narediti nekaj potez. Njegov

• Kot je bilo minuli teden slišati na seji občinskega izvršnega sveta, so se pogovori med banko, Beltom in občinskim IS končali brez rešitve. Za Belt je bil namreč nesprejemljiv predlog banke o plasmaju občinskih obveznic. Banka jih je pripravljena odkupiti, če bi z njimi Belt plačal obresti za posojila. Na IS je bilo rečeno, da se težko sprijaznijo z mislijo, da bi za Belt namenili za 500 tisoč DEM obveznic, ki pa temu podjetju tudi prav nič ne koristijo, če jih noče nihče odkupiti. Belt bi samo za rešitev tekočih problemov potreboval 100 milijonov tolarjev likvidnostnih sredstev. Te dni potekajo pogovori o rešitvi Belta tudi na republiki.

cilj je, da bi bila v zaključnem računu za letošnje leto le izguba iz prve polovice, nič več pa je ne bi smelo biti v drugi polovici leta. »V Beltovem sanacijskem

Zvonko Ivanušič

programu sta načrtovana 2 milijona DEM realizacije na mesec, sedaj pa je le poldrugi milijon DEM. Zato bi morali število zaposlenih zmanjšati pod 660, kolikor jih je zapisanih v programu, in sicer na 495 ljudi. V podjetju pa je še vedno 880 zaposlenih. A smo se sedaj odločili, da ne bi delalo manj kot 660 ljudi, 150 do 200 pa bi na osnovi prostovoljnih prijav izplačali stimulativne odpravnine. Če bi nam to uspelo storiti še avgusta, bi zmanjšali izgubo iz poslovanja za 80 odst. Zato predlagamo, da

JAVNO ŽREBANJE

ČRNOMELJ — Ljudska knjižnica v Črnomlju bo 1. septembra ob 17.30 na vrtu za kulturnim domom organizirala javno prireditev — žrebanja nagrad za mlade tekmovalce iz črnomaljske občine, ki so sodelovali na mednarodnem knjižnem kvizu »Kolumb in doba odkritij«. Lepo vabljeni vsi, še posebej tekmovalci! Čakajo vas lepe nagrade!

Iz pip ponekod le curlja

Vodovodi v trebanjski občini na skrajni meji zmožnosti — Dobavo vode najbolj ogroženim

TREBNJE — Komunalna Trebnje, ki upravlja vodovodne sisteme Temenica, Čatež, Mokronog in Trebelno, je pretekli petek seznanila trebanjski izvršni svet, da zaradi dolgotrajne suše in nadpovprečne porabe pitne vode v zadnjih dneh na vseh sistemih obratujejo na skrajni meji zmožnosti in da se že pojavljajo manjše težave pri oskrbi s pitno vodo.

Sistem Temenica ima trenutno še dovolj pitne vode, primanjkuje je le na območju Rožne ulice v Trebnju, katere del je še vezan na nizko cono. Po besedah predsednika trebanjske vlade Jožeta Rebolja je ravno novi vodovod Temenica rešil Trebanjce, da se niso občutneje soočili s sušo. Na vodovodu Čatež, ki je doslej deloval nemoteno, je pretekli četrtek zvečer prišlo do tehničnih motenj, napako pa so vzdrževalci že naslednji dan odpravili. Mokronoški vodovod deluje brez težav, voda pa nekoliko bolj na tanko curlja iz pip le v Glinku in Bistrici zaradi pretirano visokega odjema in manjšega dotoka v zajetju.

Največja težava pri oskrbi s vodo je trenutno na območju Velikega Gabra, Stranj in Zubine, ki se napa-

bi bile občinski vložek v Belt občinske obveznice, s katerimi bi izplačali odpravnine, pravi Ivanušič.

Kratkoročna rešitev je tudi zagotovitev strokovnega kadra. Največji upniki so se po Ivanušičevih besedah ustno zavezali, da bodo njihovi strokovnjaki pomagali pri ozdravitvi Belta. Veliko Beltovih strokovnjakov je namreč odšlo, nekateri pa o tem še razmišljajo, saj je

DVE MLADI METLIŠKI UMETNICI — Ne zgodi se pogosto, da bi se v tako majhnem mestu, kot je Metlika, hkrati kalili dve mladi umetnici. Pa vendar so imeli številni obiskovalci metliškega Ganglovega razstavišča pretekli petek priložnost priskrbiti flavitski Ani Pezdirec (na fotografiji na desni) iz Metlike, ki bo po letošnji diplomski Akademiji za glasbo nadaljevala študij na III. stopnji. Ogledali pa so si tudi razstavo risb in grafik Metličanke Erike Omerzel, študentke 3. letnika Akademije za likovno umetnost v Ljubljani, ki je prav pred domačim občinstvom prvič v tolikšnem obsegu predstavila svoja dela. (Foto: M. Bezek-Jakše)

Beti kos petičnim tujim kupcem

Največje belokranjsko podjetje se je uspešno preusmerilo z bivšega jugoslovanskega na evropski trg — Za 40 odst. večji izvoz — Konkurenčnost

METLIKA — Beti je pred približno dvema mesecema začela poslovati kot delniška družba s petimi hčerami. Te so Preja, Trikotažne tkanine, Kopalke in perilo, Oblačila in Trikotažna odječa. Podjetje, ki velja s 1.630 zaposlenimi za največje v Beli krajini, je moralo zadnji dve leti in zlasti še letos usmeriti pretežni del svoje prodaje s trgov nekdane Jugoslavije v Slovenijo in na konvertibilno tržišče.

Še leta 1990 je Beti prodala v republike bivše Jugoslavije 47 odst. svojih izdelkov, lani četrtno, in v prvi polovici letošnjega leta pa le še 13 odst. Temu primerno se je povečala prodaja na slovenskem trgu in je znašala letos 45 odst. vse prodaje, na konvertibilni trg pa 42 odst. V primerjavi s prvim polletjem lani se je letos izvoz povečal kar za 40 odst. Tako velika preusmeritev jim je v izredno kratkem času uspela le z drugačno organiziranostjo in hitrim prilaganjem drugim zahtevam. Precej večja kot na jugoslovanskem trgu je tudi

konkurenca Češke, Madžarske, Poljske, Belorusije in Daljnega vzhoda. Po besedah vodje uvoznizvoznega oddelka, Staneta Gašperiča, je Beti na konvertibilnem tržišču konkurenčna tako s ceno kot s kvaliteto. »Cene smo izdelkom znižali predvsem z manjšim številom zaposlenih, s tem pa so se zmanjšali tudi stroški. Seveda pa je racionalizacija poslovanja naša neprestana naloga,« pravi Gašperič.

Veliko zaslug za povečanje Betinega izvoza imajo partnerji, s katerimi po-

Po prvih ocenah je škoda katastrofalna

ČRNOMELJ, METLIKA — Katastrofalna suša, ki je prizadela Belo krajino, je precej zdesetkala kmetijske pridelke. Dež minuli konec tedna je bil sicer dobrodošel, a kaj, ko ga je bilo premalo, za marsikatero pa je rastline prišel prepozno. Komisiji za oceno škode v obeh belokranjskih občinah sta že pripravili prve ocene.

V črnomaljski občini so jo nabolje odnesla polja ob Kolpi, medtem ko so najbolj prizadeti semiški, adleški in preloški konec. Po prvi oceni je škoda za 414 milijonov tolarjev. Najbolj prizadete so krmne rastline in travnine, ponekod celo do 90 odst., najmanj pa krompir. V Črnomlju so tudi izračunali, da bi zaradi suše dodatno potrebovali 8.700 kg semen krmnih dozevk, 42 ton mineralnih gnojil za dognojevanje krmnih dozevk in kar 750 ton različnih krmil.

V metliški občini je po prvih ocenah suša pobrala skoraj polovico pridelka. Škodo ocenjujejo na 217 milijonov tolarjev, od tega je v družbenem sektorju 15 milijonov tolarjev. V ravninskem območju je škoda od 25 odst. na koruzi do 80 odst. na krmnih rastlinah. Na gričevnatem predelu občine so najmanj prizadete jablane — v povprečju bo za 30 odst. manj jabolok — najbolj, 80 odst., pa krmne rastline, na katerih je največ škode tudi v višinskem območju. Tam bo, razen na grozdju, kjer je po prvih ocenah škoda 40 odst., ves ostali pridelek za polovico manjši. Zneskovno je največ škode v občini prav na grozdju, in sicer za 87 milijonov tolarjev.

M.B.-J.

Resnica o plačah

Zamrznjene že nekaj mesecev

ČRNOMELJ — Ker je bilo veliko besed o tem, kakšne plače si menda delijo na črnomaljski občinski upravi, so se tam odločili, da bodo prejemale, ki jih določajo na republiki in so že nekaj mesecev zamrznjene, obelodanili ter s tem nekaterim zavezali jezike. Kot primer so navedli neto plače za nekaj tipičnih delovnih mest, in sicer brez dodatka za minulo delo in brez stimulacije, ki znaša okrog 10 odst. plače. S tem, ko so uvedli plačilo stimulacij, pa so na občinski upravi zmanjšali osnove plač. Predsednik skupščine občine in predsednik izvršnega sveta sta za julij prejela po 56 tisočakov, podpredsednik IS, ki je hkrati tudi načelnik oddelka za družbeni razvoj, pa 50.000 tolarjev. Sekretarja skupščine občine in IS sta dobila po 47.500 tolarjev, referent z visoko izobrazbo 37 tisočakov, z višjo 32 tisočakov, s srednjo 26 tisoč tolarjev, strojeopiska 23.600 tolarjev, snazilka pa 17 tisočakov.

Zadnja plača vodilnih na občinski upravi je s stimulacijo, a brez minulega dela, znašala okrog 61 tisočakov. Ob tem so na IS poudarili, da plače vodilnih v obratih skoraj nikjer niso nižje od 1.000 do 1.500 tolarjev. Bili pa so časi, ko so bile najvišje plače v občinski upravi 30 do 40 odst. višje od direktorskih. Res pa je tudi, da je v črnomaljski občini praznih več direktorskih stolčkov. In še to: povprečna neto junijska plača je bila v črnomaljskem gospodarstvu 26 tisočakov, v negospodarstvu pa 36.000 tolarjev.

M.B.-J.

V SEMIČU SREČANJE SLS

SEMIČ — V soboto, 29. avgusta, bo ob 17. uri pri gasilem domu v Semiču srečanje Slovenske ljudske stranke, ki ga pripravljajo podružnica Črnomelj. Na njem bodo predstavili stranko ter njene kandidata, dr. Stanka Buserja, za predsednika Republike Slovenije, v kulturnem programu pa bo nastopila folklorna skupina iz Dragatuša. Sledila bo veselica, na kateri bo za zabavo igral ansambel Meh. Vabljeni!

PRECEJ

POSODOBLJENIH CEST TREBELNO — V krajevni skupnosti Trebelno so letos med drugim že razširili in asfaltirali poldrugi kilometer ceste Mirna vas — Španov most in 2,5 km krajevne ceste Jelevec proti Cikavi. Prav nobenih možnosti pa ni, da bi za letošnji občinski praznik dobili kakšen kilometer asfalta, da bi, denimo, preplitali z asfaltno preprogo cesto od Mokronoga do Trebelnega.

• Politika je nacionalna zabaviščna industrija. (Nahr)

V Mokronogu nov dom za praznik

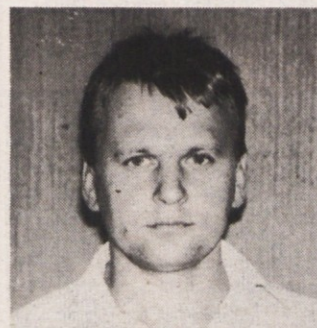
110 let GD Mokronog — Otvoritev doma 6. septembra bo hkrati eden najpomembnejših dogodkov ob letošnjem trebanjskem občinskem prazniku

MOKRONOG — Že ob okroglem jubileju mokronoške požarne brambe, ob njeni 100-letnici, je bila vroča želja, da bi v kraju prišli do novega gasilskega doma. Tedaj je bila to enačba z vsaj dvema neznankama — lokacija in denar, zato so želje in načrti izpuhteli v malo manj pasji poletni vročini, kot je letošnja. Zato pa je zdaj, ob 110-letnici GD Mokronog, med gasilci in krajanji, ki so izdatno pomagali pri izgradnji novega doma na koncu sejmšča in tako uresničili dolgoletne upe, razpoloženje toliko bolj prešerno.

Dom z okrog 200 kvadratnimi metri uporabljenih površin, s tremi garažami in pomožnimi prostori, bo verjetno že prihodnje leto bogatejši še za klubske prostore, ki naj bi jih gasilci uredili na podstrešju. »Lani pred vojno smo zabetonirali prvo ploščo, jeseni pa je bil dom že pod streho. Letos nam je uspelo dom dokončati do faze, da krajanom že lahko ponosno pokažemo funkcionalne prostore. Karkoli je bilo narejenega, je bilo to brezplačno. Sami smo betonirali, zidali, krajanji so prispevali les za ostrešje itd. Le za mojstra in nadzornega smo plačali bolj simbolično, za malico,« pripoveduje predsednik GD Mokronog, Pavle Jevševar. Pri zaključnih delih so se izkazali domači obrtniki in celo Šipartarjem za omete ni bilo treba odšteti pretiranega zneska.

Jevševar pravi, da je pomembno, ker so zgradili dom na sejmšči in ne pri Iskrji, kot so sprva nameravali, saj imajo tod dosti več prostora, tudi okoli doma za izvedbo raznih vaj. Zemljišče jim je odstopila trebanjska kmetijska zadruga, razumevanje pa je pokazal tudi pred-

sednik trebanjske vlade. Idejo, naj bi gasilski dom zgradili na sejmšči, je dal že pokojni gostilničar Peter Deu starejši. Gasilci so imeli kar precej trdne živce, predno so prepričali nekatere nejeverne Tomaže, da ta lokacija še zdaleč ne pomeni tudi ukinitve sejmšča. Čeprav imajo levji delež zaslug, da so prišli

Pavle Jevševar, predsednik GD Mokronog

do novega doma, pa krajanji in njihova krajevna skupnost, ki so del krajevnega samoprispevka namenili za to naložbo ter prispevali še material in pridne roke,

• Otvoritev novega gasilskega doma v Mokronogu 6. septembra ob 15. uri bo tudi eden osrednjih dogodkov ob letošnjem prazniku občine Trebnje. Ob tej priložnosti bo slavnostni govornik predsednik družbenopolitičnega zbora slovenske skupščine dr. Ludvik Toplak. Dom bodo tudi blagoslovili. Prav tako v nedeljo, 6. septembra, toda ob 14. uri, bo v kulturnem domu v Mokronogu slavnostna seja trebanjske občinske skupščine, na kateri bodo podelili letošnja občinska priznanja. Na predvečer te slovesnosti bodo ob 110-letnici GD Mokronog izročili priznanja zaslužnim gasilem in krajanom. 4. septembra ob 15. uri pa bodo na Trebelnem obeležili 50-letnico Gubčeve brigade.

ne bi smeli pozabiti niti stotnije gasilcev, od katerih jih je približno polovica posebej delavnih. Na delovnih akcijah za dom so samo gasilci vtkali v novi objekt okrog 5.000 prostovoljnih ur. Da pa so sploh lahko pričeli z gradnjo novega doma je seveda omogočila tudi prodaja starega gasilskega doma na licitaciji.

P. PERC

NASTAVLJANJE EKSPLOZIVA — Delo z eksplozivom zahteva vojakovo natančnost, zbranost in previdnost. (Foto: M. L.-S.)

Bojna preizkušnja

Usposabljanje teritorialcev v Svetlem Potoku

SVETLI POTOK, KOČEVJE — V Svetlem Potoku, ki nosi ime vasi, a pravzaprav ni drugega kot del gozdnih in travnatih površin, oddaljenih 18 km iz Kočevja v smeri proti Predgradu, je bila minuli teden na usposabljanju inženirska enota Teritorialne obrambe. Enotedenske vaje so izvajali v okviru rednega letnega načrta usposabljanja vojakov slovenske vojske z bojnimi sredstvi.

Za mlade fante, ki so v vojsko prišli že marca, vaja v Svetlem Potoku se zdela le ni bila njihovo prvo srečanje z minsko-eksplozivnimi sredstvi. V inženirsko enoto so prišli iz različnih šolskih centrov po Sloveniji pred dobrim mesecem, že nekaj dni po prihodu pa so bili usposobljeni za opravljanje namenskih nalog. Med te sodi rušenje različnih objektov, cestnih in drugih komunikacijskih povezav ter vse ostale naloge, ki narekujejo uporabo minsko-eksplozivnih sredstev, da bi tako ovrli oziroma preprečevali prodore in napredovanje sovražnih enot. Vaja v Svetlem Potoku je bila prva bojna preizkušnja te bojno sposobne enote.

ŠKODA ZARADI SUŠE

KOČEVJE — Stalna komisija za ocenitev škode, nastale zaradi suše, je minuli teden ocenila posredno in neposredno škodo, nastalo na družbenih in zasebnih zemljiščih na Kočevskem. Ocenitev škode, ki so jo podali Mercator-Kmetijsko gospodarstvo, Possevstvo Snežnik in VOC Gotenica, je komisija primerjala z ocenitvijo škode, nastale v zasebnem sektorju. Po ogledu je ocenila, da so najbolj prizadeti pašniki, kjer naj bi bil kar 30-odst. izpad pridelka. S 25-odst. jim sledijo dvo- in več kosni travniki, na poljih s koruzo za silažo pa je 20-odst. prizadetost. Skupna vrednost neposredne škode na 3764 ha družbenih zemljišč znaša dobrih 42 milijonov tolarjev. Tudi v zasebnem sektorju je bil izpad podoben.

Lekarna zase ne najde zdravila

Sevniška lekarna skrbi za dobro preskrbljenost z zdravili za 35.000 ljudi — Blagovne rezerve ne povrnejo stroškov, občina ne plača dežurstev

SEVNICA — Sevniška lekarna z enotami v Krmelju, na Senovem in Planini pri Sevnici pokriva območje z okrog 35.000 prebivalci. V zadnjih letih, zlasti pa lani se je 20-članski kolektiv soočal s precejšnjimi zagatami pri poslovanju. Seveda so se vse spremembe v novi državi odrazile tudi v lekarni.

Promet po receptih je začel upadati že v letu 1990, in da bi ohranili delovno mesto in s tem enega zaposlenega, so s pomočjo krajevnih skupnosti Planina in šentjurske vlade odprli lekarniško postajo na Planini. Po besedah direktorice sevniške lekarne, mag. farmacije Brede Drensek-Sotošek, se je že lani pokazalo, da je bila ta odločitev pravilna, saj zamejo vse recepte na Planini, kolegici pa je lepo vpeljala tudi ročno prodajo. Magistra Sotoškova pravi, da so jih zlasti marca lani pestile težave zaradi zmanjšanja plačilne zmožnosti, ker jim republiška uprava za zdravstveno varstvo ni pravočasno plačala izstavljenih računov. Precej so morali znižati zaloge, kar se je pozneje, razumljivo, poznalo pri preskrbljenosti z zdravili. Ves zaslužek je bil skoraj izničen zaradi velike inflacije. Navzlic temu jim je lani uspelo posodobiti poslovanje z računalniško opremo. Med vojno v Sloveniji so imeli zaposleni v lekarni obilo dela še za republiške blagovne rezerve, saj so evakuirali 18 kamionov — priklonnikov sanitetnega materiala po vsej Sloveniji.

Breda Drensek-Sotošek

mamo razčiščenih odnosov z blagovnimi rezervami in ni plačila za opravljene storitve, pa tudi zaposleni so imeli sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas. V lekarni smo uredili tudi kotiček, kjer prodajamo bio preparate in tehtamo mešanice čajev po izbiri pacienta. S tem smo upravičeno ohranili dve delovni mesti, kar se je pokazalo že dve konca lanskega leta. Občino smo sicer zaposlili za sredstva pri opremljenosti, žal pa od občinarjev v celotnem preteklem letu ni bilo ne ugodnih rešitev ne pobud, tako da smo kot kolektiv razočarani,« navaja direktorica Breda Drensek-Sotošek.

● V Lekarni Sevnica je zdaj zaposlenih 18 delavcev, od tega je 9 diplomiranih farmacevtov. Lekarna posluje z republiško upravo za zdravstveno varstvo s 13 delavci, ostali pa prodajajo domače izdelke, maržno blago, kot rečeno, pa so v preteklem obdobju skrbeli tudi za skladišče blagovnih rezerv. Kolektiv opravlja v Sevnici tudi dežurno službo zaradi koristi in potreb občanov, čeprav jim občina že od decembra lani ne plača dežurstev.

cienta. S tem smo upravičeno ohranili dve delovni mesti, kar se je pokazalo že dve konca lanskega leta. Občino smo sicer zaposlili za sredstva pri opremljenosti, žal pa od občinarjev v celotnem preteklem letu ni bilo ne ugodnih rešitev ne pobud, tako da smo kot kolektiv razočarani,« navaja direktorica Breda Drensek-Sotošek.

P. P.

Višje stanarine

Poviševanje do letne višine 2,9 odst. vrednosti stanovanja

RIBNICA — Po metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih, ki je bila objavljena konec junija, lahko lastniki stanovanj določijo višino najemnine, katere letna najemнина ne sme presežati 2,9 odst. vrednosti stanovanja. Po tej metodologiji, ki velja za vso Slovenijo, se oblikujejo tudi najemnine za stanovanja, v katerih je bila do uveljavitve zakona dodeljena stanovanjska pravica. V občinah morajo pri oblikovanju stanarin upoštevati še določila predvidenega sporazuma o zagotavljanju socialne stabilnosti v državi. Ta predvideva postopno poviševanje stanarin.

Zaradi slabega ekonomskega in socialnega stanja ter omejenega proračunskega denarja za subvencioniranje stanarin so v ribniški občini sprva razmišljali, da bi potrebno povišanje stanarin dosegli v enem letu. Ker že omenjeni sporazum predvideva razporeditev povišanja stanarin na šest enakih deležev, ribniški izvršni svet dokončno odločitev o skrajnem roku za dosego potrebnega povišanja ni sprejel. Odločil se je za 19,4-odst. povišanje stanarin za julij. S tem je dvignil raven stanarin v ribniški občini (razen za stanovanja obrambnega ministrstva), ki je bila junija na višini letne stopnje 1,54 odst. vrednosti stanovanja, na 1,77 odst. Najemnina za trosobno stanovanje na Trgu Veljaka Vlahovića tako sedaj znaša 2.967 tolarjev, medtem ko je višina najemnine za enako stanovanje v lasti obrambnega ministrstva 3.578 tolarjev.

Bo zakon možno izigravati?

Veliko je še nedorečenosti in nejasnosti o tem, kako bodo izvajali zakon o zaposlovanju tujcev

KOČEVJE — Že od začetka tega meseca pa tja do 15. oktobra bodo po vseh enotah republiškega zavoda za zaposlovanje sprejemali vloge za izdajo delovnih dovoljenj. Gre za začetek izvajanja zakona o zaposlovanju tujcev. Po mnenju mnogih je še veliko nedorečenosti v zvezi z izvajanjem zakona. Kot kaže sedaj, bo zakon možno izigravati.

Vloge za izdajo delovnih dovoljenj morajo v navedenem roku vložiti vsi tisti, ki niso slovenski državljani in ki za slovensko državljansko niso zaprosili, pa so v Sloveniji zaposleni. Njihove vloge bo reševala posebna republiška komisija za izdajo delovnih dovoljenj. Zakon predvideva izdajo dveh vrst delovnih dovoljenj. Trajna delovna dovoljenja naj bi dobili vsi tisti, ki imajo v Sloveniji že 10 ali več let delovne dobe. Vsi ostali naj bi dobili le začasna delovna dovoljenja. Po preteku enega leta naj bi o nadaljnji zaposlitvi teh ljudi odločala podjetja, v katerih so zaposleni.

M. L.-S.

Itas je tik pred prvo prodajo

Povečane težave v zadnjih mesecih so posledica zaključevanja stečaja — Dogovori o prodaji posameznih delov podjetja — V Bosni ostalo milijon nemških mark

KOČEVJE — Kočevski Itas je v stečajnem postopku že poldrugo leto. Od vsega začetka sledijo dvema osnovnima ciljema: ustvarjanju stečajne mase s prodajo Itasa po delih in ohranjanju proizvodnje. Tak način stečaja bo omogočil poplačilo upnikov in ohranitev dela nekaj sto ljudem.

Okoli 470 delavcev — od prek 700 zaposlenih pred uvedbo stečajnega postopka — je že lep čas zaposlenih od danes do jutri. V zadnjih mesecih prejemajo plače z do štirinajsturnimi zamiki, tudi v bonih, kar je po besedah stečajnega upravitelja, Jožeta Babška, posledica težav zaradi zaključevanja tovrstnega stečaja, ko morajo s tekočim finančnim poslovanjem istočasno poravnati vse Itasove obveznosti. Iskranje novih tržišč, izguba jugoslovanskega trga, preusmeritev v izvoz in s tem prestrukturiranje celotnega podjetja je ve-

liko stalo, odraža pa se skozi tekočo izgubo. Ta bi bila veliko manjša, če bi jim lani uspelo izdelati 30 železniških cistern, ki so jih izdelovali že prej v sodelovanju z VMC iz Sarajeva. Itasov delež v teh cisternah, ki so ostale v Bosni, je bil kar milijon mark. Tudi dveh drugih projektov jim ni uspelo uresničiti, zaradi česar so se jim pojavile zaloge, za katere upajo, da jih bodo lahko prodali na domačem trgu.

V začetku stečajnega postopka, razen nekaj izdelkov, ki so jih prodajali na tujih trgih, skoraj ni bilo izvoza. Šele v

stečaju so začeli na zahodno, nemško tržišče izvažati cestne priklole. Tudi oba v stečaju novo osvojena izdelka, aluminijaste cisterne in menjalni zabojniki, sta v celoti namenjena izvozu. Prav tako tudi nekaj tipov priključkov, traktorske priklole in v zadnjem obdobju tudi avtomesalci do 10 kub.

Itas ima v tem trenutku obveznosti iz stečaja do prek 300 upnikov, in sicer v višini 7 in pol milijona mark. S prodajo celotnega Itasa po posameznih delih, skupaj z njihovimi proizvodnimi pro-

Jože Babšek

grami in s tem Itasovo blagovno znamko bodo po mnenju stečajnega upravitelja Babška dobili dovolj, da bodo poplačali upnike in pokrili vse stroške. Skupni znesek se bo približal uradno ocenjeni vrednosti Itasa kot celote, če je ne bo presegel. Že najkasneje v 14

● Tujim partnerjem pri dogovorih o prodaji ne postavljajo posebnih pogojev v zvezi z zaposlitvijo delavcev. Po Babškovem mnenju je namreč jasno, da se ti za nakup ne odločajo zaradi objektov, saj so, denimo, proizvodne dvorane stare in stroji že 95-odst. odpisani, ampak zato, ker vedo, da so v Itasu delavci, ki znajo dobro delati in jih bodo ti delavci stali manj, kot, denimo, delavci v Nemčiji.

dneh bo tako novi del Itasa oziroma Itas Pin dobil novega lastnika. To bo seveda tuji vlagatelj, tako kot bo to po vsej verjetnosti tudi v primeru prodaje Itasa Casa, kjer pa še ni znano, ali bo morda ustanovljeno mešano podjetje z udeležbo tudi domačih vlagateljev. Z neko multinacionalno, ki proizvaja ležaje, se dogovarjajo tudi za prodajo enote Kotal v Pirčah. Tudi ostale enote, ki so se ocepile in niso bile do konca dokapitalizirane, bodo skušali prodati, prav tako vsa zemljišča, vključno s kompleksom kočevskega jezera.

M. LESKOVŠEK-SVETE

110 LET GASILCEV

STARA CERKEV PRI KOČEVJU — To naselje in bližnjo Slovensko vas so prvi naselili Slovenci. Vas je dobila ime po stari Marijini cerkvi, ki je kot najstarejša cerkev v tej okolici stala že pred letom 1339. Pozneje se v nemških listinah navaja kot Mitterdorff von der Alten Khirchen. Vaščani te vasi in okoliških vasi so zgodaj spoznali, da jim je potrebna organizirana požarna obramba. Pred 110 leti so ustanovili gasilsko društvo, ki z manjšimi prekinitvami deluje do današnjih dni. Gasilci iz tega kraja in okoliških vasi bodo ta jubilej proslavili z osrednjim prireditvijo, ki bo v soboto, 29. avgusta.

120 LET GASILSKEGA DRUŠTVA

DOLENJA VAS — Eno od najstarejših prostovoljnih gasilskih društev na Slovenskem, gasilsko društvo Dolenja vas, je praznovalo častiljivo 120-letnico obstoja in dela. Pred desetimi leti, ko so praznovali 110-letnico dela, so si zadali nalogo, da zgradijo dom. Dom so že odprli, nakupili so opremo in vozila, sistematično šolali kadre in pomlajevali članstvo. Na slovesnosti, katere pokroviteljica je bila SO Ribnica, so razvili nov prapor s simboli nove države, hkrati pa so najzaslužnejšim članom podelili priznanja za večletno delo v društvu. Dolenjevaščani so še posebej ponosni na svojega rojaka Ignaca Merharja, moža, ki si je upal povzdigniti glas proti takratni germanizaciji slovenstva in je uvedel poveljevanje v slovenskem jeziku.

M. G.

40 LET GD VELIKI CIRNIK — Na zaključku sobotnega gasilskega avtoralja od Tržišča do Velikega Cirnika, med katerim so se člani pomerili v več spretnostnih in znanjih, so med 13 moštvih 1. nagrado, Tomosovo črpalko, dobili Sevnčani, 2. GD Primož in 3. GD Boštjan. Predsednik OGZ Sevnica, Brane Deršvenšek, je izročil predsedniku GD Veliki Cirnik Zdravku Remarju (na posnetku desni), posebno priznanje ob jubileju društva, Cirničani pa so se spomnili svojih ustanovnih članov: Franca Zalokarja, Stanka Kneza, Lada Kovača, Stanka Krnca, st., Sandija Urbančiča, Alojza Rozmana in Alojza Remarja, starejšega. (Foto: P. Perc)

Ribniški zobotrebci

SEJEM SUHE ROBE — Tako kot že nekaj let, bo ribniški sejem suhe robe tudi letos, prvo nedeljo v septembru. V zadnjih nekaj letih so se Ribničani začeli na ta dan, ko je Ribnica obiskalo nekaj tisoč ljudi, pripravljati že nekaj tednov prej. Nov stanovanjski zakon je vnesel nekaj zmede in pa precejšnjo mero pasivnosti v delo nekdanjih hišnih svetov, zato ni znano, kako bo letos z raznimi čistilnimi akcijami, ki naj bi prispevale k temu, da bi obiskovalci sejma odšli iz Ribnice s kar najboljšimi vtisi. Če naj bi se v zvezi s tem kaj storilo, bi se moralo že v tem tednu, saj bo že v prihodnjem tednu v Ribnici dokaj živahno. Z letošnjim sejmom so namreč združili tudi počastitev petstote obletnice izdaje patenta, ki je med drugim omogočal prosto prodajo suhorobarskih izdelkov.

IZPADI ELEKTRIKE — Sobotna in nedeljska osvečitev z dežjem je bila prav za vse ljudi dobrodošla. Za izsušeno zemljo je bila pravi božji blagoslov, čeprav bo posledice dolgotrajne suše lahko le nekoliko ublažil. Čeprav v Ribnici ni imel nihče nič proti dežju, pa Ribničani še zdaleč niso bili navdušeni nad številnimi izpadi električne energije. Vsakomur je jasno, da do izpada elektrike lahko pride zaradi neurja, marsikomu pa ni bilo jasno, kaj je povzročalo izpade vso nedeljo dopoldan in celo popoldan, ko je že lep čas sijalo sonce.

Sevniški paberki

PROFESIONALCI — Sevniški športni zvezi je le uspelo spraviti pod streho triatlon Lisca 92, navkljub še pred kratkim skoraj nepremostljivim težavam s pomanjkanjem vode. Rešitev s črpanjem vode iz Mlinščice se je pokazala kot primerna, čeprav je bila voda sprva malo preveč hladna. Še zmeraj bolje to, kot da bi se kopalci in tudi triatlonci namakali v mlakuži, bolj primerni za žabe.

SODNIKI — Poveljnik občinske gasilske zveze, Milan Kajič, ki ima zadnje čase malo večje veselje do govora, je na sobotni slovesnosti ob 40-letnici GD Veliki Cirnik skušal malo komentirati pritožbe na odločitve sodnikov, ki so jih za tekmovalni gasilski avtoralji nekaj celo uvozili iz sosednjih občin, da bi bilo tokrat vendarle vse v redu. Šentjanžani so se kljub tej skrbni OGZ počutili ogoljufane, ker da niso bile postavljene tarče za njihov nastop. In ker je najbolj vročerven mladenič stopil iz stroja in glasno protestiral, mu je Kajič očital, da ni pravi gasilec, saj ne spoštuje discipline, in da ne zasluži te uniforme. Gasilec je zabrusil poveljniku nekaj o njegovih nenavadnih "bližnjicah" do nekega požara v šentjanški fari, in da bi bila mera polna, je slekel (le) zgornji del uniforme. Deževje ga je sicer malo ohladilo, da je hotel vzeti jakno nazaj, sam pri sebi pa je verjetno pomislil: še dobro, da ni izvedel popolnega striptiza.

MOST — Gradisovci so le priznali svoj greh, da niso naredili mostu oz. brvi za pešce po veljavnih predpisih in so se lotili popravnega izpita. Ta šola bo za podjetje precej draga, saj je most še vedno le gradbišče, za katero odgovarja izvajalec.

● Slovenski novinarji so okolju prijazni, edina dva res zoprna novinarja sta pri nas Vida Petrovič in Danilo Slivnik. (Crnkovič)

NE DA SE PRIKRITI - Snemalce slovenske televizije bi moral dobiti dodatne točke za delovne razmere. Medtem ko so njegovi kolegi prežvekovali pečeno svinino, se je sam moral s kamero podat naravnost med svinje, med nekaj izbranih izmed 30 tisočev na farmi Pristava, ki bi lahko ugledale svoje rlice na TV ekranih. Pa svinje pravzaprav niso imele težav s tem, ali se bodo prepoznale ali ne, saj takega razkošja, kot je TV, na farmi vendarle nimajo. Že omenjeni snemalce je torej s kamero ovekovečil svinje in pridrvel po zadnje koščke svinine. Okoli njega prisotnih je postalo tako jasno, kje je bil, saj omami v njih ni bilo nikogar ni prihajal z mize. Če snemalce ne bi imel šefa, ki ga je napotil na farmo, bi mu lahkega srca svetovali, naj prihodnjih raje ostane s kolegi. Za prispevek pa naj uporabi kak star posnetek.

ARHAIČNO - Krški republiški poslanec Metod Šonc je dejal, da imajo poslanci v krški skupščini arhaične dokumente. Delujejo na osnovi 10 let starih pravil v statutu in poslovniku. In še po teh starih, že utečenih pravilih se ne morejo dogovoriti, kaj kdo dela in kako. Le kako bi bilo, če bi sprejeli, tako kot se spodobijo, nova pravila?

DELO IN "DELO" - Ko so se povabljeni predstavniki sedme sile zbrali na tiskovni konferenci o novoustalovljenih kmečkih zadrugah, je postalo v majhnem prostoru zelo vroče. Novinarje so zato povabili "na hladno", da ne bo pomote, samo malo nižje v vinsko klet. Spremembo dnevnega reda so pojasnili takole: "Gremo se najprej malo ohladiti, kajti nekateri med nami smo danes že delali." Novinarjem so se pri tem za dvakrat podaljšali obrazi. Kaj hočemo, za nekatere je delo tudi v tem stoletju samo tisto, kar se neposredno opravlja z rokami.

Novo v Brežicah

Z VELIKO PRAKSE - Brežiški referat za kmetijstvo in številine komisije za ocenjevanje škode po naravnih nesrečah nimajo miru. Nenehoma morajo popisovati, ocenjevati in razdeljevati pomoč. K sreči so v tem zelo dobro podkovani, za kar je poskrbela narava s pisanim izborom naravnih ujm. Ni znano, zakaj so se ji Brežičani tako zelo zamerili, da jim pošilja nadlogo za nadlogo. Pred desetimi leti je začela z uničujočo točo na Bizeljskem in nadaljevala pozimi 84/85 z zimsko pozebo. Takoj nato je udarila s spomladansko pozebo, tako da si Brežičani še celo leto 1986 niso opomogli od škode v kmetijstvu. Leto 1988 je prineslo najprej spomladansko pozebo in nato še sušo. Naslednje leto je bila narava pri izbiri nesreč še bolj pestra: poskrbela je za neurje z močnim dežjem in s plazovi. V 90. letu je kmetijstvo prizadela toča, po njej še suša in nato še poplave. Lanskega leta se še spominjamo po spomladanski pozebi in še bolj po uničujočih poplavah. Letos je narava vzela veselje kmetom z izredno dolgo in hudo sušo, tisti najbolj črnoledi pa menda že napovedujejo ponovne jesenske poplave. Zakaj pa ne? Nasip ob Savi še ni zgrajen, republiške obljube pa po vsej verjetnosti ne bodo zadržale deročee vode.

BRAZDE PRAHU - Ne veste, kakšne so? Mi tudi ne, domnevamo pa, da niso podobne brazdam, ampak bolj oblakom prahu. Ti so se dvigali v soboto po polju, kjer so mladi traktoristi iz brežiške občine tekmovali, kdo bo potegnil boljše brazdo. Tone Cerjak, sekretar občinskega sekretariata za kmetijstvo, ki je bil med sodniki, je izjavil, da bo tokrat prvič moral razsojati, kdo bolje orje v prah.

NIMAJO DELA - V zadnjem času je v Brežicah vse manj veselih dogodkov. Podjetja so pred stečajem, zaposleni tik pred tem, da bodo na cesti, kmetijstvo je prizadela suša. Novih zaposlitev ni, a bolj kot zaposlitve "civilov", mnoge občane skrbi zaposlovanje Romov. Ti so še do nedavnega mirno živeli ob dobovskem smetišču in brskali po tamkaj navoženih vsemogoči navlaki. Danes se jim obeta, da bodo vsak čas pristali na cesti. Tisti, ki so imeli na cestišču že kakšno bližnje srečanje z njimi, pa vedo povedati, da je "cigan na cestišču" bolje, kot cigan na cestišču.

MOTORIST KONČAL POD TOVORNJAKOM

KRŠKO — 21. avgusta se je nekaj po enajsti uri dopoldne 36-letni Srečko Pezdirc iz Krškega peljal s kolesom z motorjem iz smeri Krškega proti Brežicam. Na ravnem delu ceste ga je s tovornjakom priklopnikom prehiteval 36-letni Ivan Bernardič. Ker pa je prišlo do tesnega prehitevanja, je Bernardič s priklopnikom priklopnik zadel stopalko motorja, tako da je motorist izgubil ravnotežje in padel pod zadnje desno kolo priklopnika, ki ga je prevozilo. Pezdirc je bil takoj mrtev.

IZ NAŠIH OBČIN

Razvojni tolar od zdaj po tržnih načelih?

KRŠKO — Po mnenju krškega odbora Socialdemokratske stranke Slovenije naj bi v prihodnje preprečili neracionalno razdeljevanje sredstev za razvoj drobnega gospodarstva. V ta namen so izvršni svet občine Krško pozvali, naj se pridruži delovanju novega finančnega sklada, ki ga nameravajo ustanoviti.

Sklad naj bi deloval povsem po tržnih načelih. Ustanovili bi ga lastniki malih podjetij in obrtniki, ki bi vanj vložili začetni kapital, vlagale pa bodo lahko tudi druge pravne in civilne osebe. Kot je poudaril predsednik krškega odbora stranke Igor Avsec, k sodelovanju še posebej vabijo upokojence in izkušene menežerje.

Vložena sredstva naj bi razdeljevali na osnovi razpisa. Odbor članov investicijskega sklada bi po oceni vrednosti, upravičenosti in tveganosti izbral ustrezne razvojne programe, o vlaganju vanje pa bi se dokončno odločili člani sklada. Nepovratno vložena sredstva bi veljala kot soudeležba sklada v podjetju ali obrti. Prejemnik razvojnih sredstev bi pri tem moral izpolnjevati pogoje sklada (glede zaposlitve, garancij, ustvarjenega dobička ipd.), ta pa bi sodeloval pri delitvi ustvarjenega dobička posameznika.

Občinski odbor SDSS Krško je na tiskovni konferenci pred tednom dni podelil pogledov na gospodarski razvoj občine predstavil tudi svoja politična stališča. Med drugim je resno opozoril, da bo stranka bojkotala volitve, če se ne bo popravila neložna razdelitev volilnih enot. "Take enote ustrezajo samo strankam, nikakor pa ne občanom," je dejal Igor Avsec, predsednik krških socialdemokratov, in zahteval posebno posavsko volilno enoto.

meznega podjetja. Del tako zbranih sredstev bi se razdelil vlagalcem kapitala, medtem ko bi se drugi del uporabil za delovanje sklada in za vlaganje v nove programe. Če dobitnik sredstev za razvoj ne bi izpolnil pogojev sklada, bi moral vsa vložena sredstva vključno z obrestmi vrniti skladu.

B. D.-G.

KAKO JE DELOVALA KRŠKA NUKLEARKA

KRŠKO — Nuklearna elektrarna Krško je bila po slabih treh mesecih remonta konec julija spet sinhronizirana z omrežjem. Po opravljenih testiranjih pri posameznih stopnjah moči je elektrarna od 30. julija zaradi hidrometeoroloških razmer delovala samo s 86-odst. močjo. Pri tem segrevanje Save ni odstopalo od dovoljene temperature spremembe, ravno tako so bile tudi tekočinske in plinske emisije v mejah normale. V juliju se je število sodov s srednje radioaktivnimi odpadki povečalo za 114, tako da je njihovo skupno število v skladišču 8.677.

Krško polje je povsem zgorelo

Suša »požgala« travnike, njive, sadovnjake in vinograde — Milijardna škoda vzela Brežicam 40 odstotkov družbenega proizvoda, Krškemu pa 34 odstotkov

BREŽICE, KRŠKO — Čeprav se je v zadnjih dneh ohladilo, se prebivalci Krškega polja še vedno s strahom v oči ozirajo po opustošenih kornuznih njivah, požganih travnikih, ovenelih sadovnjakih in vinogradih. Znaenkrat še ne vedo, kako bodo prebrodili čas do prve spomladanske paše in novih pridelkov.

V obeh občinah so konec minulega tedna ocenili nastalo škodo po republiški metodologiji. Neposredna škoda v krškem kmetijstvu znaša skupaj z že nastalo posredno škodo v proizvodnji mleka ter govejega in prašičjega mesa 1,03 milijarde tolarjev. To pa pomeni 34,4 odst. ocenjenega družbenega proizvoda za leto 1991.

Podobno, morda celo huje je v Brežicah, kjer so nastalo neposredno škodo na njivah, travnikih, pašnikih, v sadovnjakih in vinogradih ocenili na 1,06 milijarde tolarjev ali na 40 odst. družbenega proizvoda. Brežičani v te številke niso vsteli že nastale in tudi ne bodoč posredne škode. Kot so potožili na četrtkovni tiskovni konferenci, je dejanska škoda najmanj za pol milijarde večja. Letos so namreč pričakovali rekordne pridelke v kmetijstvu, pri izračunih pa so morali upoštevati statistično povprečje, ki je bilo v minulih letih bistveno nižje zaradi zaporednih naravnih nesreč.

Zastoji v Vidmu

Ni kapitala, naročil in tudi ne surovin

KRŠKO — Papirnica Videm že več mesecev posluje brez obratnega kapitala, zato je pri poslovanju vezana predvsem na menjavo blaga oz. storitev. Tako pot jo vodi v vse večjo zadolženost. Stroški poslovanja so previsoki, zato vse težje zagotavljajo nemoteno proizvodnjo.

V juliju so proizvedli 8.872 ton papirja. Število je za 500 ton nižje, kot je bilo junija, saj ni bilo dovolj naročil in surovin. Poskusno so proizvedli tudi 100-odstotno recikliran papir, s katerim bodo lahko dobili ekološki znak »Modri angel«. Sicer so vsi štirje papirni stroji, na katerih proizvajajo brezlesne, reciklirane, voluminozne, časopisne in ovojne papirje, občasno stali zaradi motenj v dobavi surovin in zmanjšanja naročil.

Od 5.856 ton smrekove in bukovne celuloze, ki so jo proizvedli v juliju, je še več kot 2.600 ton ostalo na zalogi. V avgustu naj bi prodaja dosegla 5 tisoč ton. Zmanjšana prodaja je posledica manjšega odkupa surovin v papirnicah Radeče in Goricanec.

V teh dneh naj bi upravni odbor potrdil organizacijsko shemo podjetja s potrjenim številom potrebnih delavcev. Osnovno merilo za ohranitev delovnega mesta naj bi bila uspešnost. Za vse, ki v tej shemi ne bodo našli svojega imena, bo posebna komisija v polletnem odpovednem roku poskušala najti rešitev.

Videm je v juniju od Ljubljanske banke d.d. prejel premostitveni kredit, ki mu je omogočil teden dni nemotene obratovanje. Podjetje je oddalo vse potrebne vloge za pridobitev obratnega kapitala pri LB d.d., trenutno pa čaka na odločitev upravnega in kreditnega odbora banke. Na zadnji seji upravnega odbora je Ljubljanska banka do konca letošnjega leta zamrznila vse obveznosti do Vidma.

B. D.-G.

NA PRIPRAVAH — Plesna skupina »DiVi's FORMATION« v poletni šoli v zdravilišču Dobrna.

IZ NAŠIH OBČIN

Izgube veliko, akumulacije nič

Krška izgubarja kvarita rezultate posavskega gospodarstva — Izguba 36-krat večja od bruto dobička in kar 40-krat od akumulacije — Podvojeno število

KRŠKO — Zadnje poročilo Službe družbenega knjigovodstva o stanju v posavskem gospodarstvu po prvi polovici letošnjega leta je izrazilo kot resno opozorilo regijski pa tudi republiški oblasti. Poslovanje je še naprej težavno, kajti gospodarstvo pesti izguba nekdanjega jugoslovenskega trga, zmanjšanje notranje menjave med republikami, nedorečenost republiške zakonodaje, še posebno na področju privatizacije in bančništva.

Proizvodnja še naprej upada, najbolj v krški občini, ki s svojimi slabimi rezultati zelo močno vpliva na splošno gospodarstvo v Posavju. Ob izteku prvega polletja je le brežiško gospodarstvo doseglo višje prihodke od odhodkov, medtem ko je v Krškem izguba kar 36-krat večja od bruto dobička in kar 40-krat od akumulacije. Tekoča izguba posavskega gospodarstva je tako dosegla 3,4 milijarde tolarjev, skupaj s preteklo izgubo pa ta številka že preseže 5 milijard. Vsak mesec posavsko gospodarstvo na ta način »pridel« več kot milijardo tolarjev nove izgube.

V Posavju je likvidnost prava redkost. Mnogo podjetij je že izpolnilo po-

goje za stečajni postopek, vendar jih trenutno rešuje moratorij. Julija je imelo blokiran žiro račun kar 60 pravnih oseb s skupaj 5 tisoč zaposlenimi. Glede na enako obdobje lani se je povprečno število zaposlenih zmanjšalo za 14 odst. ali za 2219 delavcev. Če bodo spet sproščeni stečajni postopki, se bo to število drastično povečalo. Zaposlovanje v zasebnih podjetjih se sicer povečuje, vendar zaenkrat le malo vpliva na skupno število zaposlenih.

Skoraj 60 odst. posavske izgube beležijo v velikih družbenih podjetjih in še nadaljnjih 41 odst. v mešanih podjetjih, ki so v glavnem preoblikovana družbena podjetja. Za posavsko gospodarstvo je značilno tudi to, da sta večina izgube

(kar 84 odst.) ustvarili dve podjetji s področja elektroindustrije in papirništva.

V Posavju ugotavljajo, da akumulacija skorajda izginja iz obračunov podjetij. Njen delež je izredno nizek, več kot dve tretjini pa so je obračunala zasebna podjetja. O tem, da akumulacija že dolgo ne zadošča več niti za enostavno reprodukcijo, zgovorno priča poda-

• V enem letu se je število posavskih podjetij več kot podvojilo. Največ je podjetij s področja industrije, trgovine ter finančnih in tehnično-poslovnih storitev. Od 590 posavskih podjetij jih je kar 80 odst. v akumulaciji, največ na področju trgovine (166). Skoraj četrtino posavskih podjetij tvorijo t.i. »speča« podjetja, ki niso imela nobenega prometa na tekočih računih.

tek, da so samo tri podjetja za akumulacijo namenila več kot 10 milijonov in le 10 podjetij več kot 1 milijon tolarjev.

B. DUŠIČ-GORNIK

IZRAČUNALI SO DO MILIMETRA

BREŽICE — V prvih dveh tretjinah letošnjega avgusta je v brežiški občini padlo samo 0,5 l dežja na kv. meter. Zadnje padavine so bile 17. julija, ko je padlo 15,7 l na kv. meter površine. Do 20. avgusta je tako skupno padlo le 460 kubičnih mm padavin na kv. meter, kar je manj, kot je polletno povprečje za to območje. Ob pomanjkanju padavin so v Brežicah izmerili tudi najvišjo temperaturo v zgodnjih 30 letih. 19. avgusta je termometer v senci pokazal 35,6 st. Celzija, dan pozneje pa je bila vročina še hujša.

B. D.-G.

Korajžno, veselo na svetu živi...

Le kako, če suša pobira pridelek?

HRASTJE PRI CERKLJAH OB KRKI — Vročega popoldneva sem se prepirala, da je sonce zares ogenj, ne neke sredi osončja, temveč veliko bliže. Sije močno in vse pod njim se cvre. Hruškovi nasadi okoli leskovškega gradu se sušijo. Listje na najmanj vsakem tretjem drevescu je temno rjavo, sadeži so oveneli. Travniki ob cesti so porjaveli in spominjajo me na čase, ko sem popotovala po Grčiji. Žalostna, osmojena pokrajina. Celotno mlajši hrasti se ponekod sušijo. Medtem ko je sonce razbelilo pločevino na cesti, se zdi vse še veliko bolj zažgano. Suša Krškemu polju res ni prizanesla. Koruzna polja, mimo katerih se peljem, ko iščem sogovornika iz Hrastja, so opustošena. Storžje mlahavo visi s porjavelih stebel. Kot da je oktober in so kmetje že zamudili najboljši čas za lomljenje koruze.

Pri Urbančevih mi odprejo vnučkinje, stara mama nima časa, saj ravno pripravlja kosilo. Hčerka in zet sta v službi. Stari oče sedi v senci pred hlevom. Prevroče je, da bi skoraj devetdesetletnik kaj brkljal po soncu, delal na njivi ali v vinogradu, kjer se sicer bolje počuti kot doma. Ivan Urbanč, kmetovalec, je pri sedemdesetih, kjer se pogovarjajo o tem, kaj storiti. Za silažo je že prepozno. Kmet iz Zasapa, ki je siliral presušeno koruzo, pravi, da rezultata ne bo, čeprav je uporabil tri folije.

»Vse je šlo k vragu,« pravi Ivan, »česa takega še ne pomnimo. Naš stari oče tudi še ni doživel take suše. Pravi pa, da je njegov stari oče znal pripovedovati o podobni nesreči. Takrat, bilo je še v prejšnjem stoletju, so morali preorati poti in jarke, da je vzklilo kako seme.«

Urbančeva imata 8 ha obdelovalne zemlje in še 5 ha gozdov. Z veliko ljubeznijo obdelujeta pol hektarja vinograda na Piročkem vrhu. Dva tisoč trt v najboljši rodovitosti je letos tako obloženih, da sta se zakonca že prestrašila, če bosta pridelek lahko prodala. Zdjaj ne bo težav. Suša je vzela vsaj polovico grozjdov in s tem precejšen del služka, saj jima vinograd prinaša dobro četrtino prihodkov.

Celih trideset let se Urbančevi že ukvarjajo s pitanjem govedi. V njihovem hlevu je ponavadi do 20 glav živine. Letno zredijo 6 šest-

»ČESA TAKEGA NE POMNI-VA«, pravi Urbančeva (na sliki skupaj z vnukinjama).

do sedemstokilogramskih pitancev, poleg njih imajo še teleta in šest do sedem krav molznic. Pšenico in ječmen sejejo na 1,5 ha površine le za domačo potrebo. »K sreči smo pravi čas pospravili seno in otavo, saj vidite, da zdaj od trave ni nič več. Naše krave so običajno vsak dan na paši, zdaj pa so v hlevu. Hranimo jih s posušeno otavo in z nedozorelo koruzo. Koruze imamo največ. Za storžje smo sejali na 2,4 ha njiv, čakali smo, da bo kakšen dež, a ga nismo dočakali, tako da je zdaj neprimerna tudi za silažo. Storžji so skoraj prazni, drobni, zrnje majhno in redko, vse skupaj pa je zakrnelo in zavelo,« tarna Ivan, njegova žena pa pristavi, da tega storžja nočejo jesti niti prašiči.

Na 1,2 ha strnišč so posejali koruzo za siliranje, a tudi iz te ne bo veliko. Stebla so nizka, zaostala v rasti in bolj spominjajo na trstiko kot na koruzo. Dve teleti in pitance so že prodali, čeprav po nizki ceni, a kaj, ko hrane ni dovolj. Kaže, da bodo morali hlev izprazniti še bolj in za površ še kupiti krmo. Urbančeva se bosta, razočarana, morala odpovedati marsikateremu načrtu. Števila pitancev zdaj zlepa ne bosta mogla povečati. Pridelava mleka jim je že padla od 60 na 40 litrov dnevno. Kako bo v bodoče, ne ve nihče, niti država, ki bi se morala odločiti, kaj bo s kmetijstvom. Zdjaj nista v tej panogi zanesljiva ne letina in ne zaslužek. »Kdo bi se torej čudil, da se naša «ta mlada dva» ne moreta odločiti za kmetovanje, čeprav rada pomagata. Na žalost prirodnost in volja še nista vse. Pride suša, pride moča, pride pozeba, pride država — in poberejo vse.

B. DUŠIČ-GORNIK

kultura in izobra- ževanje

RAVNATELJ SŠTZU, INŽ. PETER ŠTERK, JE Odstopil

NOVO MESTO — Dipl. inženir strojništva Peter Šterk ni več ravnatelj novomeške Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve. Svet šole ga je minule dni na njegovo željo in v skladu z 38. členom Zakona o zavodih razrešil dolžnosti ravnatelja. Za v.d. ravnatelja je svet imenoval dosedanjega Šterkovega namestnika, Stefana Davida.

PRODAJNA RAZSTAVA V GALERIJ MINIART

ČRNOMELJ — V tukajšnji galeriji Miniart so te dni pripravili prodajno razstavo del likovnih ustvarjalcev, ki so v njej že razstavljali. Tako so na ogled in naprodaj Razborškova, Vranešičeva, Lipovčeva, Oračeva, Butalova, Skolobrova in Stoparjeva dela.

V KRKI ODPIRAJO TOMANOVO RAZSTAVO

NOVO MESTO — V razstavnih avli Krkine poslovne stavbe bodo od jutri, petka, 28. avgusta, na ogled dela akademskega slikarja Veljka Tomana iz Ljubljane, in sicer cikel Palme, naslikan v akrilni tehniki. Razstavo bodo odprli ob 13. uri s kulturnim programom. Slikarja, ki se je v minulih letih v Novem mestu udeleževal likovnih kolonij in ekstemporov ter tu tudi razstavljal in bil večkrat nagraden, ter njegovo zdajšnje delo, se pravi omenjeni cikel, bo obiskovalcem predstavil pesnik Slavko Kvas.

Bienale bo še tri tedne

Izteče se 15. septembra

NOVO MESTO — Razstave 2. Bienala slovenske grafike Otočec v Dolenjski galeriji in drugih razstaviščih Dolenjskega muzeja bodo na

Prireditelji upajo, da se bo do izteka Bienala obisk razstav še povečal. Prihodnji teden se spet odpro vrata šol in to bo priložnost za učence osnovnih in srednjih šol, da bi imeli prve ure likovnega pouka oziroma umetnostne vzgoje v Dolenjskem muzeju. Škoda bi bilo zamuditi priložnost, ki se ne ponuja vsak dan.

ogled še nekaj manj kot tri tedne oziroma do torka, 15. septembra. Kot je znano, sta častna gosta letošnjega Bienala dva tuja umetnika, in sicer Jasper Johns iz New Yorka in Johnny Friedlaender iz Pariza, razstavi njunih del sta v Dolenjskem muzeju. Žal je Friedlaender junija po hudi bolezni umrl.

2. Bienale slovenske grafike Otočec je imel nekaj lepih in zanimivih odmevov tudi v tisku. Seveda je bilo kritik manj kot drugih zapisov. Kritično-analične zapise lahko še pričakujemo, saj jih predvsem razstave grafike prav gotovo zaslužijo. Skratka, res je kaj videti, in to dobrega.

Danes objavljamo enega takšnih zapisov o ameriškem umetniku Jasperju Johnsu. Napisal ga je Berislav Valušek, direktor Moderne galerije na Reki, predsednik komisije za izbor del 2. Bienala slovenske grafike Otočec.

I. Z.

SEJEM RABLJENIH KNJIG

Za vse, ki bi radi prodali ali kupili rabljene osnovnošolske, srednješolske, visokošolske učbenike ali knjige, organizira Študijska knjižnica Mirana Jarca iz Novega mesta na ploščadi pred glavnim vhodom in v avli v soboto, 5. septembra, od 8. do 13. ure sejem rabljenih knjig.

Vabljeni prodajalci in kupci

Kolonije minevajo, zbirke ostajajo

Zanimivo bi bilo videti izbore del tistih likovnih kolonij na Dolenjskem, ki jih ni več — Na primer iz Novoteksove kolonije, Labodovega ekstempora, pa tudi akvarelov in risb iz Krkine zbirke — Ribniški primer spodbuja

DOLENJSKA — Zaradi pomanjkanja denarja se je v naši kulturi že marsikaj sesulo. Vzelo je prireditve, tudi take s tradicijo, slabe in dobre, in celo nekatere dejavnosti. Končale so se stvari, ki so veljale za perspektivne. Kaj vse ni odšlo s prizorišča dogajanj! Pobralo je vrsto likovnih kolonij. Tok ukinitja neprizanesljivo spodjeda vse, do česar pride.

Za vsem, kar je bilo, ostajajo vsaj sledi. Za likovnimi kolonijami so ostale likovne zbirke. Zato ukinitelj ustvarjalnih srečanj ni tako boleče. Za odmrliimi kolonijami se pojavljajo nove, ki so morebiti še obetavnejše. Res pa je, da izguba česa bolj prizadene kraj, ožje okolje, ne pa celote.

Kje in kakšne so likovne zbirke, ki so nastale kot rezultat kolonij? Kje so, denimo, slike, ki so jih ustvarili udeleženci Dolenjske slikarske kolonije? Pa dela, nastala na Labodovem slikarskem ekstemporu? V teh dveh primerih bi najbrž težko govorili o likovnih zbirkah, čeprav so slikarji zapustili na stotine del. Del fonda Dolenjske slikarske kolonije, ki je vse-

skozi obdelovala krajinsko motiviko, je v Novoteksu kot pokrovitelju, kjer slike krasijo pisarne in druge delovne prostore. Večji del teh slik so dali oz. posodili bršljinški osnovni šoli. Podobno je pri Labodu, le da so tam vse slike ostale v hiši, no, ne prav vse, saj so jih nemalo pokupili zasebniki.

O pravi likovni zbirki pa nedvomno lahko govorimo v Krkinem primeru, kjer je bila kolonija že od začetka tako zastavljena, da ustvari nekaj posebnega. Kot vemo, je več let gojila akvarel, nato pa risbo. Krka ima pravzaprav dve zbirki, dela ki ju sestavljajo, pa krasijo prostore novomeške tovarne zdravil, in to ne samo poslovno stavbo, ki ima v prtiličju znano razstavno avlo.

Po zaslugi likovne kolonije je nastala tudi ribniška likovna zbirka, le da so imeli njeni snovalci že od začetka velike ambicije. V tej zbirki je danes prek tristo del in bi jih bilo še več, ko ne bi letos tudi ribniška likovna kolonija prenehala delovati. V nasprotju s prej omenjenimi zbirkami je ribniška tudi manj razseljena. Res, da še nimajo prostora, v katerem bi bila

vsa dela shranjena in tudi na ogled, tako da so slike in skulpture v depozitih, so pa poskrbeli, da je bil na ogled vsaj izbor. Potem ko so si domačini lahko v Ribnici ogledali razstavo del, ustvarjenih v zadnjih dveh ribniških kolonijah, so pripravili poseben izbor del iz svoje zbirke za ogled v ljubljanski Moderni galeriji. V izboru so dela 48 avtorjev, predvsem slikarjev in kiparjev, prikazane pa so tudi karikature in fotografije. Razstava, ki bo odprta še vse do nedelje, 6. septembra, je nekakšen pregled umetnosti na Slovenskem v zadnjem desetletju. Med avtorji so namreč tudi najvidnejša imena sodobne slovenske likovne umetnosti, zato ta razstava vsekakor ima takšen pomen.

Ribniška poteza, da so pripravili širši izbor iz svoje likovne zbirke, napeljuje na misel, da bi tudi v Novem mestu lahko videli vsaj izbore bere omenjenih domačih kolonij. Bržkone bi bilo zanimivo videti najboljša dela, nastala v Dolenjski (oz. Novoteksovi) slikarski koloniji, pa najboljša z Labodovega ekstempora, izbora akvarelov in risb iz Krkine zbirke. Takšna misel v sebi seveda ne skriva kakšnega obujanja spominov na dobre stare čase in se ne poraja iz kakšne nostalgije, marveč zgolj iz prepričanja, da bi takšno predstavitev zaslužila sama dela. In najbrž tudi še vedno velja tisto, da pravica do ogleda umetniških del, četudi so ta v kdove čigavih rokah, nikoli ne zastara.

Pa še to. Ni greh pomisliti, da bi Novomeščani s takšnimi izbiri lahko tudi gostovali. Tudi pri tem jim morejo biti Ribničani za zgled.

I. ZORAN

OBLIKOVALI SO NAKIT

NOVO MESTO — KUD Krka je konec minulega tedna organiziral v OŠ Grm polnoletno likovno delavnico na temo oblikovanje nakita, in sicer za krkaše in njihove družinske člane. Pod vodstvom likovnih pedagogov in strokovnjakov iz Trzina je v soboto, 22. avgusta, oblikovalo različne nakite devet udeležencev. Pokazali so precejšen smisel za oblikovanje. V nedeljo, 23. avgusta, naj bi se v oblikovanju preizkusili tudi otroci, vendar je delavnica odprta zaradi premajhnega števila prijaviteljev. Do konca leta namerava KUD Krka organizirati še dvojico likovnih delavnic.

● *Pokojni pisatelj Pavle Zidar je imel »napakos«, ki je slovenska kritika nikomur ne oprostila: napisal je veliko. (C. Zlobec)*

● *Ponavadi se slabo konča, kadar hočejo intelektualci postati voditelji ljudstva. (Kolakowski)*

tega neskončnega ponavljanja ene in iste besede v različnih likovnih jezikih in s spremenjenimi naglasi ali dialektnimi modusi razumeva Johns kot svojo delovno nalogo tudi percepcijske senzacije nizke intenzitete.

Johnsove »modele« lahko razdelimo v dve vrsti: na tiste, ki imajo moč in smisel obih simbolov in simboličnih ikon (kot npr. zastava, tarča, število), in tiste, ki so izbrana »ephemerias«, vsakdanji predmeti, ki jim ne posvečamo pozornosti. V tej poetiki vsakdana, kjer ga še prepoznavamo kot opredeljenega popartista, odkrivamo ob pomoči avtorjevih izjav, da »čisti« vsakdanji predmeti v našem okolju ne obstajajo več, da obstajajo le še v naši zavesti. Namreč, Johnsu je bilo v trgovinah težko najti že preprosto žepno svetilko! Okolica stalno in neprenehoma predeluje, presnavlja oblike, naša zavest pa po inerciji hrani oblike, ki smo si jih nekoč že zapomnili in so se že utrdile v spominu.

Na začetku osemdesetih let je Johns uvedel v svoja dela figuro in tako dodal poetiki predmeta iz prejšnjih let humano črto. Grafični listi iz šestdesetih in sedemdesetih let so nas s svojim daljnim odsevom spominili na intimizem kakšnega Carraja, delo »Letni časi« pa nas lahko privede do primerjave z vzhodnjaško duhovnostjo. Johns torej v vsakem primeru hodi po svoji lastni in že zdavnaj izbrani poti, ki ima svojo logiko, red in ritem. Je eden tistih redkih avtorjev, katerih razvoj je bolj povezan s predmetom kot s stilom. S tem pa, če parafraziramo Johnsa samega, tudi predmet lahko postane stil.

BERISLAV VALUŠEK

OSNOVNA ŠOLA SAVO KLADNIK SEVNICA Trg svobode 42, 68290 SEVNICA

Svet OŠ Savo Kladnik Sevnica

razpisuje delovna mesta

1. Pomočnika ravnatelja s polnim delovnim časom
2. Pomočnika ravnatelja s polovičnim delovnim časom
3. Vodij enot:
 - Bučka
 - Loka
 - Studenec
 - Glasbena šola
4. Vodje Finančno-računovodske enote

Pogoji pod 1., 2., 3.:

- določeni v 137. členu Zakona o osnovni šoli
- opravljen strokovni izpit
- 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu v vzgojno-izobraževalnem zavodu
- organizacijske in strokovne sposobnosti
- uspešno dosedanje pedagoško delo

Pogoji pod 4.:

- finančno-računovodski delavec z vsaj V. stopnjo strokovne izobrazbe ustreznih smeri
- opravljen strokovni izpit
- 5 let delovnih izkušenj
- organizacijske in strokovne sposobnosti za vodenje enote

Kandidati bodo imenovani za 4 leta, začetek dela je 1. oktobra 1992.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Savo Kladnik Sevnica, Trg svobode 42, 68290 Sevnica. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po odločitvi.

Republika Slovenija OBČINA BREŽICE Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja Cesta prvih borcev 18 BREŽICE

Na podlagi 14. člena Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje socialnih stanovanj v najem (Ur. list RS št. 38/92) Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja občine BREŽICE objavlja

I. JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV SOCIALNIH STANOVANJ V NAJEM

Občina Brežice bo sklenila nove najemne pogodbe za 6 trenutno prostih socialnih stanovanj in za socialna stanovanja, ki se bodo še sprostila do naslednjega razpisa.

Pogoji za oddajo socialnega stanovanja v najem:

Na razpisu za dodelitev socialnih stanovanj v najem lahko sodelujejo državljani Republike Slovenije, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. imajo manjši stvarni mesečni dohodek na družinskega člana, kot je dogovorjena raven socialne varnosti. Le-ta je izražena v odstotkih od povprečne mesečne plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji v minulem letu in znaša:
 - 55% za delavce in druge občane (5.677,00 SIT),
 - 50% za duševno in telesno prizadete osebe, ki niso sposobne za samostojno življenje in delo (5.161,00 SIT),
 - 43% za nezaposlene, otroke, učence in študente (4.438,00 SIT);
2. imajo stalno prebivališče v občini Brežice;
3. niso sami ali njihovi ožji družinski člani, ki z njimi stalno prebivajo, najemniki oziroma lastniki stanovanja, oziroma niso najemniki ali lastniki primerne stanovanja;
4. niso sami ali njihovi ožji družinski člani, ki z njimi stalno prebivajo, lastniki počitniške hiše ali počitniškega stanovanja ali druge nepremičnine, ki presega 25% vrednosti primerne stanovanja;
5. niso sami ali njihovi ožji družinski člani, ki z njimi stalno prebivajo, lastniki premičnine, ki presega 25% vrednosti primerne stanovanja.

Natečajni postopek:

Državlani, ki želijo pridobiti socialno stanovanje v najem, morajo oddati svoje vloge najkasneje v 15 dneh od objave razpisa v Dolenjskem listu.

Vloge oddajo na posebnem obrazcu SPN-1, ki ga dobijo v prodajalnih Državne založbe Slovenije.

V vlogi morajo prosilci zagotoviti naslednje:

1. potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije,
2. potrdilo o stalnem bivališču in številu družinskih članov,
3. potrdilo o skupni delovni dobi,
4. najemno oziroma podnajemno pogodbo (če je prosilec najemnik ali podnajemnik),
5. mnenje Centra za socialno delo za otroka, motenega v duševnem in telesnem razvoju ali trajno nesposobnega za delo,
6. mnenje Centra za socialno delo za prosilčev status samohranilca,
7. sklep ali odločbo SPIZ o invalidnosti in telesni okvari prisilca ožjega družinskega člana,
8. potrdilo Sekretariata za notranje zadeve o (ne)lastništvu motornega vozila,
9. lastninski list oziroma potrdilo o nelastništvu nepremičnin, ki ga izda geodetska uprava,
10. pisno izjavo, da prosilec ali njegovi ožji družinski člani nimajo drugega primerne stanovanja (v lasti ali najemu), vikenda ali drugega vrednejšega nepremičnega ali premičnega premoženja.

Vloge bo sprejemal Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja občine Brežice, Cesta prvih borcev 18, soba št. 11, 15 dni po objavi. Vlogo mora predati prosilec osebno. Vsak prosilec bo pisno obveščen o rešitvi svoje vloge v 60 dneh po zaključku roka za vložitev vloge za dodelitev socialnih stanovanj.

Barcelonska atletika:

Malo rekordov, a veličastna predstava

Kdor atletiko pozna samo z olimpijskih iger, bi rekel, da je na kraljičinem dvoru lepo in prav. Kdor jo spremlja stalno, ima včasih občutek, da je dvor kar precej nastlan z gnojem in bi ga bilo treba temeljiteje čistiti in strožje skrbeti za red na njem.

Atletika je v spored olimpijskih iger postavljena tja, kjer je njeno mesto. V središču pozornosti. Najprej gledamo športe, s katerimi se ogrejemo za spremljanje najstarejšega, najbolj množičnega in največkratnejšega. Tudi vrhunec in konec olimpijskih iger je povezan z atletiko. Maraton, disciplina, kjer vsaj toliko kot telo zmaguje tudi duh, napove, da je športnih vojn konec. Zmagovalci so utrjeni, a nič za to. Saj je že Napoleonov osebni zdravnik opazil, da se njim rane celijo hitreje kot poračencem.

Kakšni ljudje so olimpijski zmagovalci v atletiki? Novinca med njimi ni nobenega, mnogi med njimi so se za medalje bojevali lani na SP v Tokiu, nastopili pa že v Seulu in celo v Los Angelesu. Če si podrobneje ogledamo samo edinega novega posamičnega svetovnega rekorderja, Kevina Younga, bomo videli, da tudi on ni novo ime. V zadnjih 6 letih ni bil na svetovni lestvici nikoli slabši kot šesti. Pod 48 sekundami je prvič tekkel leta 1988, ko je bil četrti na OI, naslednje leto je bil najboljši na svetu, leta 1990 šesti, lani peti, letos pa kaže, da bo s svetovnim rekordom 46,78 s prvi. Stari znanci so tudi Carla Lewis, Marsh, McCoy, Conley, Sotomayor, Christie, Kenijec Tanui, Železny, Ubartas, metalci kladiva, Skah, in Španec Cacho. Če bi se ozrli še po drugih medaljah, bi se še bolj prepričali, da atletika ni nepredvidljiva, čeprav se nekateri dogajajo tudi take stvari, kot sta se Bubki in Deversovi.

Toda to, kar vidimo na OI, ni vsakdanja podoba atletike. To je njen praznični blišč. Kako pa je za kuliso olimpijske predstave?

Čni ameriški sprinterji so še vedno vladarji

kratkih sprintov, toda v Ameriki vendarle že bijejo plat zvona, kajti vse kaže, da jim zmanjkuje mladih atletov, ki bi stali za Carlom Lewsom, Leroyem Burrellom, Mikom Marshom in Dennisom Mitchellom. Skrbijo jih tudi, ker univerze novačijo mlade Afričane in jim razkrivajo sprinterske skrivnosti. Frankie Fredericks, Namibijec, ki je proizvod ameriške univerzitetne atletike, je v Barceloni osvojil medalji v obeh najkrajših sprintih. Zanj je bila posebna motivacija mednarodno priznanje njegove domovine, še močnejša gonilna sila za vzhodnoafriške tekače na srednje proge pa je strm vzpon na socialni lestvici, bodisi zato, ker olimpijski ugled pomeni boljši zaslužek, bodisi zato, ker jih doma čakajo dobre službe.

Amerikanci ugotavljajo, da njihove mladine atletika ne zanima več. Mladi črnici, ki so edini vir ameriškega kratkega in dolgega sprinta, se poskušajo uveljaviti v košarki ali nogometu. Bolj zaskrbiljujoče kot to pa je, da je vedno več takih, ki se raje kot na športnih bojiščih zbirajo v nasilniške tolpe, ki imajo skoraj vedno opravka z mamili.

Kenijska atletska delavnica

Ko na stezi gledamo kenijske tekače, jim gre kot namazano. Malo ljudi pa ve, da se ti fantje pošteno spotikajo, ko se učijo, kako iz teka iztržiti dober denar. V kenijski atletski zvezi so funkcionarji za svoje atlete pobirali lepe startnine, ti pa so včasih za zmago na velikem mednarodnem mitingu dobili po nekaj deset dolarjev dnevnic. Zato je že naveda, da vsako leto razkrinkajo kakega uradnika kenijske atletske zveze, ki je pomeveril lepe vsote s tekaškim znojem zasluženih dolarjev. Še dokaj

svež je primer njihovih deklet, ki so zmagale na SP v krosu in so jih po vrnitvi v Nairobi kar brez hrane in denarja natovarili na avtobus in jih poslali na dolgo pot v šolo, kjer živijo in trenirajo.

Vendar je naivnih Kenijcev vedno manj. Predvsem tisti, ki študirajo in trenirajo v ZDA ali pa nastopajo za evropske klube, imajo ameriške ali evropske managerje, ki njihovo tekaško veličino spoštujejo bolj kot domači.

Kenijci so kljub temu, da je veliko njihovih lanských najboljših v SP v Tokiu izpadlo na izbirni tekmi za OI, v šestih tekih od 400 do 10.000 m osvojili 2 zlati, 4 srebrne in 2 bronasti medalji. To se je lahko zgodilo zato, ker imajo v srednjih šolah, ki so organizirane po anglosaškem vzorcu in kjer delajo tudi britanski trenerji, nekaj sto mladih tekačev, ki lahko vsak trenutek nadomestijo katerega od že uveljavljenih zvezdnikov. Zanimivo je, da mednarodno znani kenijski tekači večkrat izjavljajo, da se bolj kot drug drugega bojijo teh neznanih imen, ki udarjajo mednje kot strele z jasnege.

Drugečne težave kot lačna vzhodna Afrika imata razviti Vzhod in Zahod. V atletiki se je 'razvitost' Vzhoda kazala v rezultatih ženske atletike socialističnih dežel, čeprav so tudi moški, predvsem v metih, kjer je potrebno veliko mišic, osvajali olimpijske medalje. Hkrati z berlinskim zidom se je

zrušil ves sistem državno podprtega športa v športno najbolj razviti deželi vzhodnega bloka, NDR. Skozi razpoke je pricurelo, da je šlo bolj kot za razvitost za zvitost, ki je bila, če so podatki o odmerkih anaboličnih steroidov, ki so jih Vzhodni Nemci predpisovali športnikom, resnični, prav kruta. Menda so nekateri atleti dobivali desetkrat več steroidov na leto kot Ben Johnson.

Doping — atletska kuga

Barcelonsko atletiko je treba oceniti tudi v luči atletske kuge, dopinga. Na stadionu je nastopalo lepo število povratnikov, od katerih so po prestani kazni nekateri tekmovali zelo uspešno. Ameriški metalce kroglice Stulce je primer zmagovalca, ki so ga enkrat že ujeli in obsodili zaradi anaboličnih steroidov, s pomočjo advokatov in z zgodbo o nepravilnosti pri postopku jemanja vzorcev urina pa se je tik pred OI otresele krivde tudi drugouvrščeni v isti disciplini, Jim Doehring. Kamyja Keshmirija, najboljšega letošnjega ameriškega metalca diska, so privedli, še preden je odletel v Barcelono. Pred potjo v Španijo so na nigerijskem državnem prvenstvu ujeli 3 atlete in 3 atletinje, med njimi izvrstno tekačico na 40 m, Charity Opara (49,86 s), in afriško rekorderko v skoku v daljavo, Chiomo Ajunwa. Z dediščino vzhodnonemške športne

'vzgoje', K. Krabbe, G. Beuer in M. Derr, se še vedno ukvarja nemška atletska zveza, ki ugotavlja, da so ji dopinške afere z nekdanjimi vzhodnonemškimi športniki veliko bolj škodile, kot so ji koristili rekordi, ki so jih ti nadatleti in atletinje prinesli v skupno državo.

Kar zadeva doping, je atletika v Barceloni storila korak naprej od Seula. Tam se je najprej z Johnsonovim rekordom 9,79 s najprej pognala v višave, takoj nato pa pristala prav na trdem dnu. O vseh količkah dobrih rezultatih se je zarodil dvom, še najbolj pa o obeh sprinterskih Florence Griffith-Joyner: 10,53 s na 100 in 21,34 s na 200 m. Slednji je bil tudi svetovni rekord, medtem ko ga je na 100 m dosegla že na izbirni tekmi za OI. Florence je tedaj prisegala, da so njeni skoraj moški rezultati zgolj plod trdega dela, vendar je bila olimpijska sezona njena zadnja in svojih rezultatov niti ni več poskušala potrditi.

To, da je 95% barcelonskih zmagovalcev in 70% zmagovalcev teklo, metalo ali skakalo slabše od seuleskih, bi bilo lahko znamenje, da atletika postaja nekoliko slabša, a čistejša. Odzivi na tribunah atletskega stadiona so pokazali, da se gledalci s tako niso le sprijaznili, ampak so bili najo navdušeni.

JANEZ PENCA

na senčni strani življenja

Geto je lahko le začasna rešitev

Slovenska »narkoscena« dobiva vse bolj podobo zahodnoevropskih držav. S pohodom v demokracijo, z večjim pretokom ljudi in blaga ostajajo vse večje količine drog tudi v Sloveniji. Kljub vse večjemu širjenju narkomanije pa pri nas ni nikogar, ki bi lahko postregel vsaj s približno točno oceno, koliko je trgovine in uživanja droge. Nekateri celo menijo, da narkomanije pri nas ni. Vendar je dovolj že ena žrtev, ki spravi v peklenski ples tudi zasvojenčeve najbližje.

Vsi tisti, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo z mladostniki, njihovimi problemi in s tem s problemi zasvojenosti z drogami, so nacionalni program s področja drog že dalj časa pogrešali, saj menijo, da se je preprečevanja zlorabe drog nujno lotiti enotno in organizirano po vsej državi.

Osnupek programa s katerim naj bi Slovenija zajela epidemijo in prihranila velikanske stroške, so pred mesecem že pretehtali v parlamentu. V osnutku je poudarjeno stalno spremljanje epidemioloških razmer v državi, ugotavljanje rizičnih skupin in hkrati ugotavljanje značilnosti teh skupin. Poudarek je tudi na zmanjševanju prometa z drogami, kar naj bi dosegli z večjo strokovnostjo, boljše tehnično opremljenostjo in ustrezno ka-

drowsko zasedbo policije. Poskrbeti bo potrebno tudi za večjo splošno osveščenost vseh državljanov o problemu mamil, pripraviti izobraževalne programe za posamezne ciljne skupine, kot so predšolski otroci, osnovnošolci, srednješolci, mladostniki zunaj šol, študentje. Pri tem naj bi dali poudarek na zdravem življenju v povezavi tudi z drugimi preventivnimi programi, kot so AIDS, varnost v prometu, zniževanje samomorilnosti. Mladim je treba povedati, da z jemanjem droge veliko tvegajo in da tudi tu ni nebes, ni svobode, je le večja odvisnost in trpljenje njih in bližnjih. Mlade je potrebno spodbujati, da se vključujejo in povezujejo v npr. športnih dejavnostih, kjer ni mamil in kjer se bodo lahko dokazovali na zdrav način. Svoje znanje bodo morali dopolniti tudi šolski sveto-

valci, socialni delavci, učitelji, učitelji, vzgojitelji. Še pozorneje bo potrebno spremljati dejavnike tveganja v okolju, kot so: razdrte družine, neugodne razmere za družinsko življenje, pritiski v šoli.

Predlagatelji programa so predlagali, naj bi v okviru medresorskega sveta za zdravje v ta namen ustanovili poseben odbor, hkrati pa spodbudili tudi ustanovitve regijskih akcijskih skupin.

Dolenjska v boju zoper odvisnost

Medtem ko se nacionalni program še gnete in pripravljajo, pa v Novem mestu ne stojijo križem rok. Tudi na Dolenjskem ni zbranih podatkov o razširjenosti drog v občini, ker pa odgovorni čutijo, da droga postaja tudi pri nas pereč problem, je bila pred kratkim oblikovana posebna delovna skupina, ki bo pripravila gradivo o tej problematiki v občini in ki bo skrbela za koordinacijo dela strokovnih služb na tem področju. Oktobra bo ta skupina pripravila okroglo mizo, da bi oblikovali celovit program preventivnih dejavnosti v občini za zmanjševanje vseh odvisnosti.

Program za zmanjševanje odvisnosti bo učinkovit takrat, ko se bomo lotili odpravljanja vzrokov zasvojenosti. Vzrokov je verjetno več. Dr. Tatjana Gazvoda, direktorica Zdravstvenega centra Dolenjske, pravi, da so vzroki za narkomanijo globlji, izvirajo iz slabih medsebojnih odnosov v družini, kajti značilno za sodobni svet je, da ljudje ne prestopajo nekam hitro, da so preobremenjeni s službo, šolo in ko pridejo domov, se usedejo pred televizor ter se ne pogovarjajo. Vsemu temu pa so se v zadnjem času pridružili še socialnoekonomski problemi in vojna. Celotno stanje bi bilo težko spremeniti, z dobro voljo pa se da marsikaj storiti.

Dr. Cveto Gradišar, vodja psihološkega dispanzerja v Ločni, ki se občasno tudi srečuje s problemi narkomanov, pravi: »Problemov z drogami ne bi

bilo, če bi bili civilna družba in družina zdravi, za to pa bi bilo potrebno spremeniti marsikaj na vseh področjih življenja: od krajsanja delovnega časa zaposlenim ženskam do iskanja stičišča posamične in skupne blaginje.« Dr. Gradišar pravi, da je narkomanija samo del zasvojenosti, s katerimi se borijo ljudje. Podatki raziskav, ki jih delajo nekateri po šolah, so alarmantni, vendar jih pogosto napaka tolmajočija, saj vsak, ki poskusi drogo, še ni odvisnik, le 1 do 2 odst. jih postane rednih uživalcev, meni dr. Gradišar.

Pa vendar se je problema narkomanije potrebno lotiti celostno. Kajti ni dovolj, da poskuša narkomanu pomagati le zdravnik ali komuna. Predvsem je potrebno, da ga sprejme okolje, ko se vrne z zdravljenja. Na žalost dandanes ljudje gledajo na narkomane kot na najhujše kriminalce, ne pa na ljudi, ki so bolni in potrebujejo pomoč. Kakšen odnos imamo Slovenci do narkomanije in zdravljenja narkomanov, se je pokazalo letos v začetku poletja, ko so prebivalci Planine odločno nastopili proti ustanovitvi skupnosti za zdravljenje narkomanov, ki jo je hotela organizirati slovenska Karitas.

Recepta za zdravljenje ni

Recepta za uspešno zdravljenje narkomanov ne pozna niti razviti svet, ki se s to kugo srečuje že več desetletij. Vendarle pa lahko rečemo, da so se nekateri načini boljše izkazali. Za uspešno ozdravitev sta nujna vsaj dva pogoja: narkoman mora trdno v sebi prelomiti iglo in si reči: »Nikoli več!«, in drugič, pomagati mu mora nekdo, ki ga ima rad. »Ni vsak narkoman takoj za v Polje, predvsem, če ne spada med hude zasvojenčeve,« pravi dr. Gazvoda. Ni nujno, da narkoman pride k psihologu, lahko gre tudi k splošnemu zdravniku.

Za učinkovitejšo zdravljenje ne le narkomanije, ampak drugih oblik zasvojenosti in bolezni, bi bila

primernejša razpršena zdravstvena služba. »Zdravnik, ki bi živel v manjšem kraju, bi bil neke vrste družinski zdravnik teh ljudi, in ker bi jih tudi drugače poznal, bi bilo njegovo zdravljenje še uspešnejše«, razglablja dr. Gazvoda. Zdravljenje v getih, zaprtih skupnostih, se ni izkazalo najbolj učinkovito. Uspešno je samo toliko časa, ko so zasvojenici notri, ko se vrnejo, se morajo znajti v starem okolju, ki pa je do njih kruto in težko. Narkoman ostane zaznamovan in pogosto pritiska okolja ne prenese, vrne se na staro pot. »Prav na področju vklapljanja narkomana v okolje bomo morali več narediti,« meni dr. Gazvoda, kajti narkoman je invalid tretje stopnje.

Tako dr. Gazvoda kot tudi dr. Gradišar menita, da je nacionalni program na tem področju nujen. Vendar oba poudarjata, da to ni edini velik problem v naši družbi, že samo v okviru zasvojenosti je to le ena od oblik zasvojenosti, pomembno je, da pri vsem skupaj ne pozabimo tudi na druga področja, ki so tudi že zaskrbiljujoča, npr. AIDS. »Ob izbruhu te bolezni se je veliko govorilo, sedaj je nastalo zatišje, kljub temu da število obolelih za AIDS-om skokovito narašča. A, če se bomo lotili načrtnega boja zoper narkomanijo, se bomo posredno borili tudi proti AIDS-u,« pravi dr. Gazvoda. V Sloveniji je od leta 1986 za to maligno bolezen zbolelo 17 oseb, evidentiranih je še 42 okuženih. Vendar to prav gotovo ni prava slika, saj so zajeti le tisti, ki so bili testirani. Testiranih je bilo zelo malo uživalcev drog. To pa je le še eno pereče področje, ki zahteva posebno obravnavo.

Prav je, da se je v smeri večje pazljivosti in preventive glede drog začelo razmišljati tudi na Dolenjskem, in čeprav Novo mesto še ni Koper, Maribor ali Ljubljana, pripravljenost na drogo ne bo odveč.

JOŽICA DORNIŽ

Otroški jok je v centru utihnil

Prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec, ko stopi na dvorišče glavne stavbe nekdanje vojašnice v Črnomlju je, da so se begunci iz Bosne in Hercegovine, ki živijo v tem zbirnem centru od 21. aprila, kar dobro prilagodili novemu okolju. Spominjam se prvega obiska pri beguncih v maju, ko so skupine ljudi še vedno prihajale v zbirni center. Jok obupanih mater se je mešal z jokom prestrašenih in utrujenih otrok, čakajočih, da jih bo pred sprejemom v sobe pregledal zdravnik. Pa po drugi strani še precejšnja neobglenost tistih, ki so bili v centru že nekaj tednov, a so upali, da ostanejo tam morda le še dan ali dva, zato si sprva niti niso prizadevali, da bi na novi začasni dom sploh navadili. Tako vsaj se je zdelo obiskovalcu, ki je v centru preživel uro, morda dve.

Sprejeli so začasni dom

Danes je seveda vse drugače. Kot kaže, so se v štirih mesecih begunci v Črnomlju kar dobro adaptirali. V kotu dvorišča se greje kotel, v kate-

Mina Karić s sinom Ismetom, najmlajšim beguncem v črnomaljskem zbirnem centru

rem gotovo grejejo vodo za pranje. Po balkonih, kolikor jih pač je, ter med številnimi drevesi so napete vrvi s perilom. Na desetine metrov jih je. Nič več ni joka, kričanja iz obupa, prestrašenih oči otrok. Vse je precej umirjeno. V to monotonost občasno posežejo z različnimi akcijami. V torek pretekli teden so, tako že drugič v dobrih treh tednih, prišli iz enote radiološko-kemično-biološke obrambe (RKBO) iz Kranja s potujočo kopalnico.

Z njo so po naročilu republiške uprave za zaščito in reševanje konec julija prvič obiskali šest slovenskih begunskih centrov. Na omenjeni upravi so ugotovili, da je glede na gnotne razmere v republiko to sedaj edini način, da lahko nudijo beguncem v pasjih dneh kopanje, saj kopalnic v zbirnih centrih ni. Kot je povedal Rok Živkovič, sicer vodja enega od oddelkov enote RKBO, je bil prvič odziv na kopanje v Črnomlju kar velik, tokrat pa so bili precej razočarani. »Res je, da Muslimani skrbijo za čistočo, toda očitno imajo predvsem zaradi vere predodke, da bi se kopali v skupni kopalnici. Najbrž se raje umivajo v skritih koticah, kot pa pod soto-rom, kjer se lahko hkrati tušira 10 do 15 ljudi. Naš namen je bil sicer dober, želeli smo jim pomagati v neznosni vročini, toda prišli so predvsem otroci, ki jim čofotanja pod vodo ni bilo nikoli dovolj,« je vidno razočaran povedal Živkovič ter dodal, da je za majhen obisk kriva predvsem nemoč vodstev v begunskih centrih. To je potrdil tudi vodja objektov v zbirnem centru, Boris Radojčić. »Ljudi ni moč prisiliti, da se bodo kopali, kaj šele, da bi jih kaznovali, če tega ne storijo. Celó, če uidejo brez dovolilnice v mesto, nimamo nikakršnih sankcij, saj država ni prav nič storila za to področje,« potoži Radojčić.

Pritožb Črnomaljšev zaradi ilegalnih izhodov beguncev iz zbirnega centra pa je kar precej. Čeprav bi moralo biti njihovo gibanje strogo omejeno, pa je pobeg tistemu, ki se je namenil v mesto, precej težko preprečiti. Stražar, če bi mu lahko tako rekli, je le v vratarnici. Koliko ljudi pa bi potrebovali, da bi varovali nekaj sto metrov ograje okrog centra, je težko reči. »Begunci prerežejo mrežo in uidejo. Če jih zalotijo v mestu, sledijo jok,

stok in prošnj, saj se vsak boji izgona. A kaj, ko sploh ne vemo, kam bi jih izgnali. Po drugi strani pa se vsi dobro zavedajo, da se bo njihovo število moralo s 663, kolikor jih je bilo sredi avgusta, v septembru zmanjšati na 500. Takšen sklep so že pred časom sprejeli na občinskem izvršnem svetu,« niza Boris. Begunski center se bo moral namreč »skriti« le na glavno poslopje nekdanje vojašnice. Ostale stavbe v bivšem vojaškem kompleksu so v občini namenili za podjetništvo. Tako so se begunci pred kratkim umaknili podjetniku tudi iz hale, v kateri so imeli molilnico.

Med strahom in upanjem

Boris, ki se je zaposlil v zbirnem centru dober teden potem, ko so prišli prvi begunci, pravi, da je v teh štirih mesecih vse spoznal v dno duše. »Se sreča, da sem kot metalurški tehnik v oddelku Beltove Livarne vodil 70 ljudi ter si tako nabral veliko izkušenj. Ne podcenjujem socialnih delavcev in njihovega dela, toda begunci bi jih pripeljali žejni čez vodo. Človek mora imeti veliko organizacijskih sposobnosti, trdno vztrajati na svojih stališčih in biti povrh še dober psiholog. Zavedati se moramo, da imajo ti ljudje, ki so prišli predvsem iz bosansko-hercegovskih vasi tik ob srbski meji, drugačno kulturo in navade, mi pa jim sedaj vcep-ljamo nekaj novega,« pravi Radojčić in kot primer navede skrb za red in čistočo v stavbi in okrog nje. Medtem ko bi bilo normalno in logično, da bi se enkrat dogovorili, kdo bo kdaj skrbel za red, pa so potrebovali pred čistilno akcijo dveurni sestanki. In Boris ve, da se bodo čez nekaj dni, ko bo okolica zopet nastlana s smetmi, le-teh znebili šele po novnem sestanku.

Bolj ko se begunci adaptirajo, več želja imajo, možnosti za njihovo uresničitev pa je vse manj. Večina sicer meni, da so lahko srečni, da imajo hrano in živijo v miru. »Na žalost pa se najdejo tudi takšni — v glavnem predvsem tisti, ki so prišli iz največje revščine — ki bi radi ponujeno pomoč grabili z obema rokama. Očitno si delajo zaloge oblačil in obutve.« Čeprav v centru ne želijo delati razlik med begunci, pa se najdejo takšni, ki bi radi imeli privilegije. Postavijo se pred vrata pisarne vodstva centra in čakajo. Na kaj, gotovo še sami prav dobro ne vedo. Zaposleni pa so tega očitno že dobro navajeni, zato jih sploh ne sprašujejo več, po kaj so prišli. Življenje je namreč že toliko utečeno, da vsak natančno ve, kje in kdaj lahko dobi tisto, do česar so upravičeni vsi begunci. A eni še vedno upajo, da bodo dobili še kakšen priboljšek.

V centru se trudijo, da bi bili ljudje čim bolj seznanjeni z razmerami v njihovi domovini. Že

Begunski otroci v Črnomlju čakajo na kopanje v mobilni kopalnici

nekaj časa prostovoljno pomaga zbirati podatke o njihovih svojcih in znanih tudi črnomaljski radioamater Miralem Imširovič. Novice, ki jih zvedo, bodisi na ta način ali jim jih uspe v centru izbrskati po drugih zvezah, so večkrat razveseljive, marsikdaj pa tudi žalostne in pretresljive. Tako še vedno živita med upanjem in strahom dedek in babica z vnukoma, starima tri in štiri leta, ki zama poskušata zvedeti, kje so starši njihovih vnukov. Vesela, da se je vse srečno izteklo, pa je Mina Karić, ena od petih mam, ki so svoje novorojenčke povile kot črnomaljske begunke. Mali Ismet, ki je z dobrimi tremi tedni najmlajši begunc v tukajšnjem zbirnem centru, ne doje, kaj se dogaja okrog njega, ima pa srečo, da ga ni doletela usoda njegovih vrstnikov v Sarajevu ali katerem drugem obleganem bosanskem mestu. Mama Mina, ki si ni mislila, da bo rodila tako daleč od doma, skupaj z možem in taščo razmišlja o vrnitvi domov, ko bo konec vojne. Če se bo seveda kam vrniti. Za zdaj je zadovoljna, da živi v miru. »Vs pa niso zadovoljni s tem, kar naredimo zanje. Čeprav se zelo trudimo, da bi jim pomagali, tega ne znajo dovolj ceniti, spoštovati. Predvsem pa se ne zavedajo, da so v

drugi državi in da se morajo ravnati po naših normah, predpisih in zakonih,« je brez dlake na jeziku Radojčić. »Tako se na primer tudi ne smejo zaposliti zunaj zbirnega centra, čeprav bi nekateri to želeli. Menim, da bi imeli dovolj dela tudi v centru, če bi ga le videli.« Dokaz za to so številne ženske, ki skrbno pletejo. Alenka Kemptner-Jarc iz Salzburga, ki je s svojo skupino že nekajkrat pripeljala pomoč za begunce, je prinesla volno, volnene izdelke izpod spretnih rok begunk pa potem v Avstriji proda in jim da izkupiček. Otrokom, ki jih je v centru več kot polovica, od tega 180 šoloobveznih, pa hitreje mine dan v otroškem vrtcu, ki ga preko javnih del vodi vzgojiteljica.

Glede na to, da je tukajšnji zbirni center eden tistih, ki ga bodo obnovili in v njem uredili tudi ogrevanje ter toplo sanitarno vodo, je jasno, da bodo v Črnomlju še nekaj časa morali živeti z begunci. Kako si bodo uredili življenje eni od drugih ali eni z drugimi, bo odvisno predvsem od strpnosti obeh. Kdo so domačini in kdo tuji, pa bi moralo biti tako in tako jasno.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

priče preteklosti

Miljniki — spomin na rimske ceste

V spomin na rimsko rečno pristanišče in seveda tudi na ceste stoji še danes pod Belo Cerkvijo miljniki (kilometrski kamen), kakršne so Rimljani na začetku prejšnjega tisočletja postavljali ob svojih cestah. Zlati tedaj, ko je v naših krajih stekla rimska pošta (Cursus publicus).

Rimske ceste, ki so tekle skozi naše kraje, so bile velik izziv za raziskovalca Iva Pirkoviča. Dokazoval je, da je po naši deželi teklo šest rimskih cest. Zgodovinarji in arheologi poznajo le eno, in sicer tisto, ki jo je kasneje »pohodila« magistralna cesta Ljubljana — Zagreb.

Prvo ceto je l. 33 zgradil rimski vojskovodja Oktavian, zato jo je Ivo Pirkovič poimenoval Oktavianova cesta. Povezovala pa je Italijo s Siscio (Sisak) in je tekla prek Emone (Ljubljane), mimo Bele Cerkve in Dobrave.

Vzporedno z Oktavianovo ceto so Rimljani med 50. in 60. letom našega štetja zgradili še drugo prometnico, začela pa se je pri Dobravi (Gutenwerth) in je tekla mimo Neviodunuma (Drnovo) proti Sisku. Ker je šla vzporedno z najstarejšo rimsko ceto, je dobila ime Gemina (dvojčica).

Tretja cesta, iz leta 139 — 140, se je začela pri rečnem pristanišču v Beli Cerkvi, potem po Krki tekla do Kostanjevice, od tam pa po suhem proti Neviodunumu in Siscu.

Ravno tako je cesta cesarja Antonina Pia začela svojo pot v rečnem pristanišču v Beli Cerkvi, se nadaljevala prek Breške vasi, Gornje Gomile, Razdrtega in po severnem robu Šmalčje vasi, južno od Grobelj in Ostroga. Potem se je spet vrnila na drugi breg Krke proti Kostanjevici in Drnovem.

Četrto rimsko ceto, ki je baje bila zgrajena l. 139, so Rimljani zgradili zato, ker se je »Dvojčica« zaradi spremenjenih podnebnih razmer v Krakovskem gozdu zamočvirila, in se je celo globoko pogreznila v zemljo. Ob gradnji magistralne ceste l. 1958 skozi Krakovski gozd so jo našli globoko v zemlji, prekrita pa je bila z več kot meter debelo plastjo naplavin.

Peto rimsko ceto od Bele Cerkve skozi Ruhno vas, Hudenje, Čolnice in Gmajno na Drnovo je zgradil cesar Septimij Sever. Cesta se je v glavnem pokrivala z »Dvojčico«, ker so se baje proti koncu

Rimski miljnik pri Beli Cerkvi

drugačja stoletja podnebne razmere toliko izboljšale, da so se močvirja osušila.

Zadnjo, italisko, ceto skozi Emono in dolenske kraje je verjetno v 6. stoletju, morda pa tudi prej, zgradil vzhodnogotski kralj Teodorik Veliki iz italijanske Ravne. Šla je po sledi starih rimskih cest do Bele Cerkve, tam čez Krko in skozi staro ilirsko naselbino na Gorenji Gomili proti Neviodunumu. Na Čadraškem polju se je včasih v poletni suši, zaradi slabše rasti vegetacije, lepo videla njena stara trasa.

Kjer so bile ceste, je tekla tudi pošta, ki so jo Rimljani imenovali Cursus publicus. K poštnim postajam so sodila gostišča, prenočišča in hlevi za državne konje, ki so jih smeli uporabljati samo uradni kurirji, državni uslužbenci. Spomin na pošne zveze so tudi rimski miljniki, ki se jih je na Dolenskem še nekaj ohranilo.

Pred leti je takšen kameniti valjasti kamen spominjal na rimske čase pri vasi Čolnice, zdaj pa ga lahko vidimo ob magistralni cesti pri Beli Cerkvi.

SLAVKO DOKL

naše korenine

Viničan brez kravjega »pasoša«

Na previsni skali so se pojavili Nemci. Globoko pod sabo, na oni strani reke Mrežnice, so opazili čolne, ki so jih pripravili hrvaški partizani za prevoz robe. Zaropotali so mitraljezi, krogle so zaškropile po vodi in po čolnih, da so drug za drugim zajeli vodo in potonili. Hrvaški partizani onkraj reke so pred smrtonosno točo pravočasno izginili v varstvo skal in grmičevja, slovenski pa so se s konji vred na tej strani stiskali k steni, na kateri so Nemci in ustaši postavili zasedo. Vsak pritajeni zvok ali konjski hrkljaj bi jih izdal in nanje bi se vsula toča krogel in ročnih bomb. A partizani so bili tihi in konji, h katerim so se stiskali, niso udarili s kopiti, niti zahrzali. Čutili so napetost, ki je prevzela njihove vodiče, in otrpnili.

»Nihče me ne bo prepričeval, da žival ne čuti s človekom, ki ga dobro pozna. Spozna, kakšne volje je in se tako tudi obnaša. Konj že na daleč sluti nevarnost. To nam je dostikrat pomagalo.« Tako pripoveduje Florijan Jaketič iz Vinice. Svojčas je bil partizan, komisar v transportni četi pri ekonomskem oddelku glavnega štaba in poldrugo leto je s konji in mulami nešteto krat prekrizal osvojenjo ozemlja od Kolpe do Roga, Krke in Gorjan-cev, tovoril hrano in material za delavnice ter vse vrste potrebščin na prevzemna mesta za bolnice, štabe in bojne enote. Tudi Kordun je Florijan poznal kot svoj žep. Od tam so partizani tovorili sol in tobak, ki so ju zamenjavali za koruzo iz Dolenjske in Bele krajine. Tobak, ki je partizanom še kako prav prišel, je menda čudovito uspeval na pogoriščih, ki so ostala za italijansko vojsko, ki je pustošila po tistih krajih.

Sedaj sediva na terasi njegove hiše v Vinici in

pogled nama plava po prijetni, lepo obdelani dolini z njivami, vrtovi in travniki, obrobjenimi z novimi viniškimi hišami, in polzi navzgor, tja, kjer se v sončnem zahodu svetlika s trtami poraščen Vešenik. Tudi Florijanovo vino zori tam. Avgustovska vročina kar puhti iz zemlje in celo ob sončnem zahodu ne popusti kaj dosti. A Florijan je bilo takrat pod tisto steno še bolj vroče. K sreči jih sovražniki s previsne stene niso opazili in vse se je srečno končalo. Nedaleč od tistega kraja pa se kako leto poprej ni dobro pisalo italijanski koloni, ki je korakala po betonskem jezu čez reko. Z višine se je nanjo vsul partizanski ogenj in pokosil vse do zadnjega v hladno Mrežnico. Pripovedovali so, da je bil njen tok na tistem mestu ves rdeč od krvi.

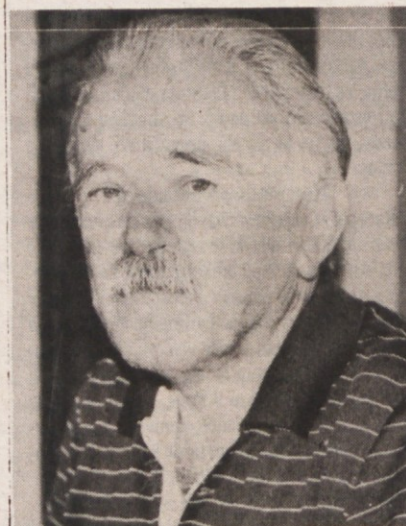

FOTO: T. JAKŠE

Florijan je danes seveda upokojenec in v Vinici in daleč naokrog dobro poznan, saj je bil svoj čas zelo aktiven v krajevni skupnosti ter v najrazličnejših organizacijah in društvih, služboval pa je na okraju, na krajevnem matičnem uradu, v kmetijski zadruzi in na gozdnem gospodarstvu. Po poklicu pa je Florijan pravzaprav krojač, tako kot je bil to njegov oče in njegovega očeta oče, kolikor daleč nazaj sega rodbinski spomin. Stari oče je imel za tiste čase imenitno delavnico, s tremi ali štirimi delavci, stroji in pestro izbiro blaga, da si je stranka res lahko izbrala obleko po želji.

Toda zlati časi, če so sploh kdaj zares bili, so hitro minili. Ded in oče sta umrla drug za drugim, ko je bil Florijan še mlad, še prej pa je za »španko« umrla edina Florijanova sestra. Mati Ana, doma iz Zilj, in Florijan, komaj deset let star, sta ostala sama na pragu gospodarske krize, ki je že kazala zobe v drugi polovici dvajsetih let. Iz Vinice in okoliških krajev so bili ljudje že prej vajeni odhajati v svet, takrat jih je še več s tako imenovanim »kravjim pasošem« odšlo v daljnjo Ameriko. »Kravji pasoš« je bila seveda ladijska vozovnica, za katero je bilo treba oddati od hiše kar dober par krav. Florijan, ki je bil še premlad za pot čez lužo, se je šel učiti v Karlovce za krojača, potem pa je do leta osemindeset delal pri raznih obrtnikih. Tega leta pa je odprl lastno obrt v Vinici, ki jo je opravljal vse do odhoda v partizane po italijanski kapitulaciji.

Dve leti potem, ko je odprl lastno obrt, se je poročil z Ano iz Sečjega sela. Bila je šivilja in mu je bila v veliko pomoč. Florijan se še spominja domačega platna, iz katerega so svojčas šivali veliko oblačil. Iz belega so izdelovali bolj pražnje obleke, največ pa so uporabljali črne za vsakdanja delovna oblačila. Črna gospodinja dobila tako, da so ga barvale z raznimi barvili, zato so takšno platno imeli za finejšo, a Florijan pripoveduje, da so bile nekatere barve tisti čas zelo neobstoje, tako da je sčasoma postalo vse črno tudi spodnje perilo. Ana je zdaj že pokojna, Florijan pa so ostali trije sinovi, Zdenko, Cveto in Igor ter kopica vnukov.

TONE JAKŠE

NAGRADI V TREBNJE
IN MIRNO PEČ

Žreb je izmed reševalcev 32. nagradne križanke izbral SILVO GODNJAVEC iz Trebnjega in MARIJO MIHELIČ iz Mirne Peči. Silva bo dobila denarno nagrado v višini 2000 tolarjev, Marija pa lepo knjižno darilo. Nagrajenkama iskreno čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMSO) in številko ali tekočega računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko najhitreje nakazali.

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 37. septembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 34. Ovojnico brez poštna znamke lahko tudi osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 32. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 32. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SKALA, PAD, PAS-JI DNEVI, MED, AASEN, ANIS, TASA, VROČINA, TS, RIN, GOLJAT, ASTAT, SAV-NA, SMETANA, AOSTA, MOLINARO, STOL, ALEN, SARATOGA, TACA, AJAS, GAD.

prgišče misli

Ljudi ne zanimajo ne resnica ne svoboda ne pravica. To so neprijetne stvari, ljudem je prijetno v laži in suženstvu in nepravici.

O. FALLACI

Vse življenje je zgolj razpisno bogata in mnogotera prilika, ki nam je dana, da bi odkrili in uresničili ter izrazili Božansko.

Š. AVROBINO

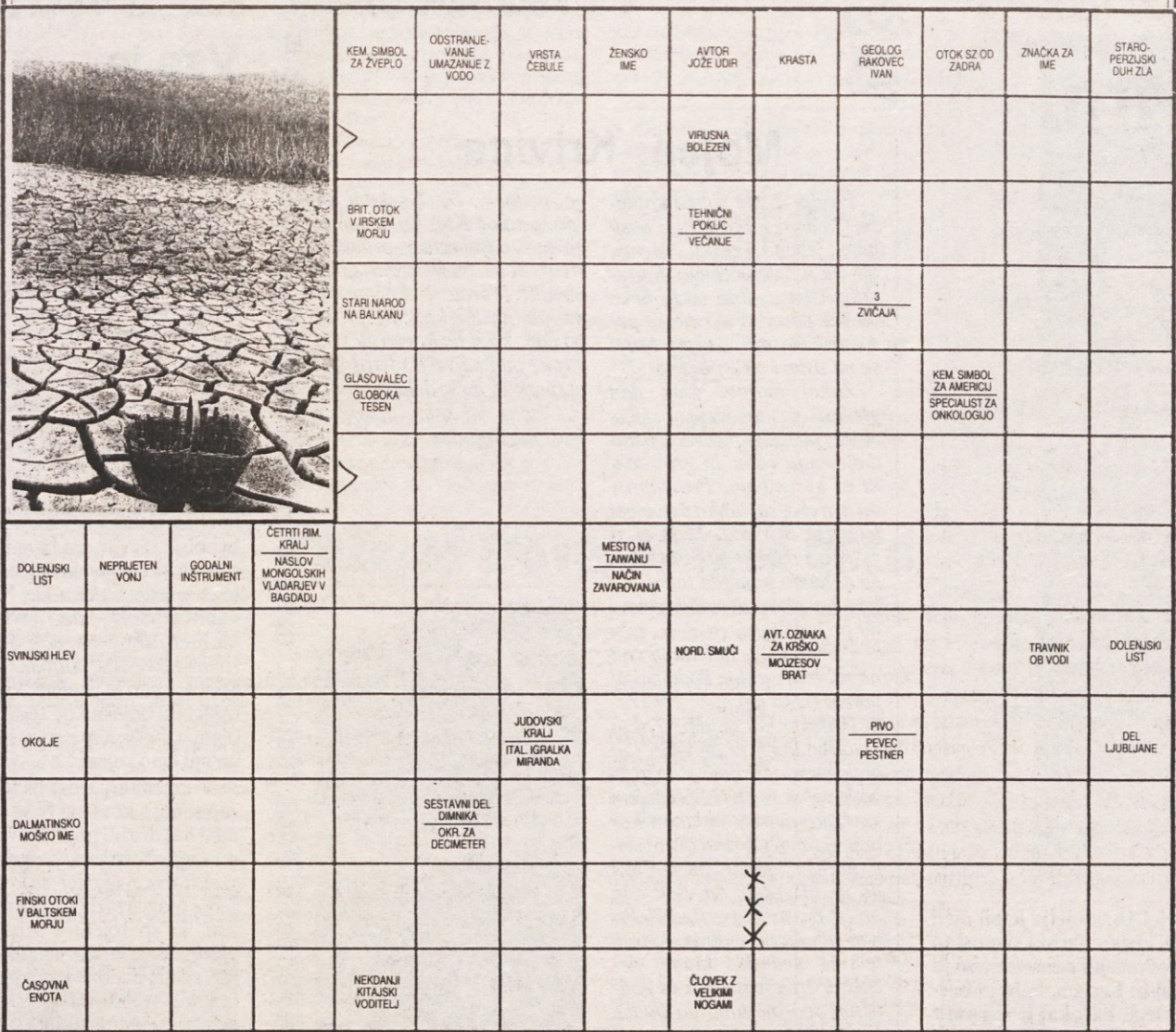
Samo vera daje človeštvu odgovore na življenjska vprašanja in torej tudi možnost življenja.

L.N. TOLSTOJ

Grenko odkrije, da bog ne obstaja, je ubilo besedo usoda.

O. FALLACI

nagradna križanka34

zdravnik svetuje

Zastrupitev z živili in gobami

Zastrupitev ali, kot strokovno pravimo, intoksikacija je obolenje, povzročeno s strupi, to je snovmi, ki so glede na kvaliteto, količino ali koncentracijo telesu tuje in povzročijo okvare anatomske strukture oziroma motnjo v delovanju tkiv in organov. Znaki zastrupitve nastanejo kot neposredna reakcija na v telo zanesen strup. Pri otrocih so zastrupitve še celo nevarne, ker se strupi v otroškem organizmu hitreje resorbirajo in ker je zaradi manjše teže organizma že relativno majhna količina strupa zelo učinkovita.

In kako ugotovimo zastrupitev? Na terenu moramo vsako naglo zastrupitev čimprej ugotoviti ter ustrezno ukrepati, da prizadetega rešimo iz neposredne življenjske nevarnosti. Nato poskrbimo, da čim hitreje pride do ustreznega zdravljenja v bolnišnici. Vrsto zastrupitve ugotovimo s podatki, ki nam jih da prizadeti, seveda, če je pri zavesti in priseben. Sicer so dragoceni podatki od svojcev in očitelcev. Pregledati moramo tudi okolje ob zastrupljenju, ostanke hrane in izbljunkte.

Kakšna pa je prva oziroma nujna medicinska pomoč zastrupljenju na terenu?

Če pri zastrupljenju zastanejo življenjsko pomembne funkcije, moramo neodvisno od vrste zastrupitve že na terenu takoj začeti z oživiljenjem. Poleg preprečevanja zadušitve in morebitnega oživiljenja so za reševanje zastrupljenca na terenu nujni še nekateri ukrepi, da bo zdravljenje zastrupitve uspešno: odstraniti strup iz telesa, nevtralizirati strup in začeti simptomatično zdravljenje že na terenu.

In kako odstranimo strup iz telesa?

Zastrupljenca bomo najbolje pomagali, če čim hitreje odstranimo strup iz organizma. Pri zastrupitvah z zaužitjem strupenih snovi zastrupljenca čimprej in temeljito izpraznimo želodec. Če je prizavesti, napravimo to s tem, da mu izžveemo bljuvanje. Piti mu damo velike količine mlačne slane vode (tri žlice kuhinjske soli na en liter vode), kar pri prizadetem izžvee bljuvanje. Če to ni pomagalo,

mu dražimo mehko nebo, žrelo in jeziček s prstom ali ročajem žlice. S tem ga silimo k bljuvanju. Bljuvanje mu izzivamo toliko časa, dokler izbljuvana tekočina ni povsem bistra. Nikoli pa ne izzivamo bljuvanja nezavestnemu!

Da bi strup čimbolje odstranili iz telesa, dajemo zastrupljenca še odvajalna sredstva. S tem odstranimo iz telesa strupene snovi, ki so že zašle v nižje predele prebavil. V ta namen damo grenko sol, in sicer dve žlici v čaši vode. To zastrupljenec sam spi. Ricinusovo olje je kot odvajalo prepovedano in škodljivo dajati pri zastrupitvah. Ker je mnogo strupov topnih v maščobah in bi se tako še hitreje in močneje vsrkali v organizem. Zaradi tega v prvi pomoči pri zastrupitvah tudi ne smemo dajati mleka!

Skoraj vsi zastrupljeni zaradi bljuvanja izgubljajo telesne tekočine in elektrolite. Da bi nadomestili izgubljeno tekočino in popravili motnje v ravnotežju elektrolitov, mora zdravnik že na terenu zastrupljenca takoj dati infuzijo. Obenem z infuzijo da tudi diuretik, ki z zvišanjem diureze tudi pospeši izločanje strupenih oziroma škodljivih snovi iz telesa.

Kako pa nevtraliziramo strup?

Za nevtralizacijo strupa je v prvi pomoči na terenu zelo pomembno živalsko oglje. Ta veže strupe in s tem prepreči oziroma zavira njihovo vsrkavanje iz prebavil v krvni obtok. Na živalsko oglje vezani strupi se nato po naravni poti izločijo iz organizma. Pri vseh zastrupitvah moramo potem, ko smo izpraznili želodec, prizadetemu obvezno dati še živalsko oglje. Dajemo ga 20 do 30 gramov, popije pa naj ga dobro premešanega z vodo. Naj še enkrat ponovim vrstni red: najprej temeljito izperemo želodec, nato damo čisto vodo z grenko soljo, nazadnje pa še živalsko oglje, prav tako zmešamo v čaši vode!

Kaj je značilno za zastrupitev s pokvarjeno hrano?

(Nadaljevanje prihodnjič)
GAZVODA TATJANA mr. sc. dr.

zanimivosti iz sveta

Dobrodošel, tihi spremljevalec!

Predstavljajte si, da je vaša sosedna slavna operna pevka, ki kar doma vadi svoj sicer očarljivi glas, vi ste pa razpoloženi za kaj drugega, kot ZA poslušanje njenih lestvic in odlomkov iz različnih arij. Preostane vam več možnosti: da potkate na njena vrata in jo prosite, naj vadi svoje pevke sposobnosti kje drugje in s tem tvegate, da se ji boste smrtno zamerili, da si zavrtite priljubljeno popevko in navijete SVOJ stereo sistem na ves glas, kar bo sicer preglasilo pevko, a povzročilo še več hrupa, ali pa enostavno, zaloputete vrata in odidete od doma. Nobena od teh možnosti vam seveda ne ponuja pravega zadovoljstva. V teoriji pa obstaja še četrta možnost. Stopite do vaše protihrupne naprave in jo vključite. Ta na svojih občutljivih napravah takoj za zvočnik glas, ga v istem trenutku analizira in v prostor oddaja zvočne valove, povsem nasprotno tistim, ki prihajajo iz pevkega grla. Pevkin glas iz glasov, ki prihajajo v vašo sobo, enostavno izbrši.

Vse skupaj se zaenkrat sliši še nekoliko fantastično, toda v svetu, zlasti na Japonskem, se s tem problemom že ukvarjajo nekatere velike elektronske firme, ki v sodelovanju z nekaj manjšimi ameriški podjetji trgu že ponujajo protihrupne naprave, s kratiko imenovane ANC (active noise control). To so majhni, a zelo sofisticirani glasbeni sistemi za protizvajanje protizvoka. Taka naprava lahko v poprečju zmanjša hrup za 10 do 15 decibelov, kar v industriji pomeni za 50 do 70 odstotkov. Nissan je že vgradil tako protihrupno napravo v svojo luksuzno limuzino, imenovano Bluebird, ki jo prodaja le na Japonskem, Toshiba z njo zmanjšuje hrup kompresorja v svojem 400-litrskem hladilniku, v ZDA pa jo uporabljajo pri razkladanju tovornjakov, kjer vakuumске črpalke sicer povzročajo mnogo hrupa. Industrija protizvočnih naprav je sicer še v povoju, toda glede na to, da je možnost uporabe njenih izdelkov zelo široka, je v prihodnosti pričakovati hitro rast in razvoj. Ljudje se vse bolj zavedajo škodljivosti hrupa v svojem vsakdanjem okolju, temu primerno glasne pa postajajo tudi zahteve po njegovem odpravljanju, pa tudi predpisi so vse ostrejši.

Srce protihrupne naprave je digitalni razčlenjevalec zvoka. V sekundi napravi na milijone kalkulacij. Analizira originalni glas in oblikuje novega, ki je v akustičnem smislu popolnoma enak, le nasproten prejšnjemu. Ko se hrbiti in doline valov obeh zvokov v natančnih intervalih

srečujejo, se valovi med sabo sekajo in slabijo. Sistem deluje tako hitro, da ubije večino zvoka, še predno doseže človeško uho, seveda pa je potrebna izredna preciznost.

Industriji protihrupnih naprav so napovedovali razcvet že v prejšnjem desetletju, toda prave možnosti so se odprle šele sedaj, ko namesto velikanskih elektronskih naprav uporablja kot noht majhne čipe, ki obetajo neslutene možnosti. Naprave bomo srečevali na delovnih mestih, v javnem prometu, v avtomobilih. Postale bodo naš nepogrešljivi tihi spremljevalec. Žal elektroničarji še ni tako izpopolnjeni, da bi nas obvarovali tudi pred neumnostmi, ki jih moramo vsak dan poslušati.

Romantika na dotik

Ravno pravnjo atmosfero, primerno našemu razpoloženju, si bomo lahko odselej ustvarjali kar doma, v našem domu. Seveda ne bo zastoj. Naprava, ki nam bo to ustvarila, stane približno 4 tisoč ameriških dolarjev, a kaj bi stokali nad ceno, ko pa v naš dom pričara razne vrste klime, ne da bi nam bilo treba iskati najprimernejše kotičke na tem našem malem in onesnaženem svetu. Avtomatski urejevalec atmosfere je vse v enem: s pritiskom na digitalni gumb uravnava sobno temperaturo, določimo primeren vonj in vlažnost zraka in svetlobo v prostoru. Seveda ni treba posebej poudariti, da je naprava hkrati tudi čistilec zraka. Skratka, ima vse potrebno, da napravi človekovo bivanje v prostoru kar najbolj prijetno. Ima seveda tudi vse potrebno za ustvarjanje romantičnega vzdušja, kadar mislimo, da je to potrebno. Le pritisnemo na pravi gumb, že se sobna temperatura nekoliko dvigne, vlaga narase, luči se zatemnijo in romantični vonj se razširi po prostoru. Za ostalo morajo poskrbeti seveda tisti, ki se v prostoru nahajajo. Kadar je prostor prazen, klimatizator počiva, čim pa nekdo vstopi, prične ustvarjati naravno klimo.

Mokri telefon

Da bo telefon zazvonil ravno takrat, ko smo se udobno zlekli v topli kopeli, je že skoraj pravilo. Nejevolje ne moremo skriti, ko vsi mokri, z vlažnimi sledmi za sabo, le pridemo do telefona, kar je pravzaprav krivično do tistega, ki nas je poklical, saj ni mogel vedeti, kje se nahajamo. Da bi preprečili nejevoljo in nevšečnosti, so pri firmi Bel Atlantic pričeli z izdelovanjem vodotesnih telefonov. S temi brezžičnimi telefoni BAH 20 brez skrbi uživate in klic vas ne bo mogel presenetiti, saj telefon lahko, tako kot vi, plava v vodi.

K
praktični KRIŽ
A
Ž

Negovane noge

V sandalih ali bose so noge poleti bolj na očeh in prav je, da niso kritična točka naše negovanosti. Sploh pa noge zaslužijo, da jim posvetimo dovolj pozornosti in nege. Trdo kožo na petah in podplati kaže redno odstranjevati s posebnim strgalom ali strgalno gobico. Nežno gladkost dosežemo tudi s posebnimi pripravki za luščenje. Iz grobe morske soli in mleka ali smetane jih lahko pripravimo sami. Trdovratnejšo poroženelost, otiščance, vraščene nohte in boleče vogalčke pa je najbolje zaupati večjim pedikerskim rokam. Tudi denar, porabljen za masazo nog, je dobro naložen. Vsak teden privoščimo svojim nogam aromatično kopel (nekaj kapljic eteričnega olja v primerni količini vode). Za utrjene in otekle noge so zelo primerne solne kopeli (pest soli v mlačni, skoraj mrzli vodi). Za redno nego nog je tudi dobra krema vse prej kot odveč. Vlažnost in neprijeten vonj nog v vročini preprečujemo z deodoriranim pudrom, s katerim večkrat na dan popudramo noge in čevlje.

Pazljivo s starim orožjem

Marsikdo ima trpke izkušnje s starim, na prvi pogled precej nedolžnim orožjem. Zato je prav, da veste, da v nikakršnih okoliščinah ne smete streljati s starim orožjem, ki ga ni prej preizkusil strokovnjak. Prav lahko se namreč zgodi, da se bo pištola, ki je zelo stara, pri prvem streljanju razletela. Ničesar tudi ne smete odvijati ali privijati s silo, ker je kovina krhka in se rada zlomi. Prav tako pri starem, dragocenem orožju ne nadomeščajte nobenega dela z novim, saj mu s tem zmanjšate vrednost. Če imate staro orožje v stanovanju za okras, ga obesite visoko na steno, da nepoklicani ne morejo do njega. Z ostalim orožjem, kot so na primer bodala in meči, pa ravnajte glede na to, iz kakšnega materiala je.

Vložena paprika

Avogust je tudi čas, ko si pripravljamo ozimnico. Ker je Dolenjski list o vlaganju kumaric že pisal, tokrat predstavljamo recept za pripravo vložene paprike. Papriko operemo, očistimo in zberemo. Skuhamo kisovo mešanico (za liter prelija) iz 6 dcl vode, 3,5 dcl kisa, 2,5 dag sladkorja, 1,5 dag soli, 0,4 dcl olja, poper. Mešanico prevremo, nato v njej postopoma kuhamo paprike 4 do 6 minut. Olje postopoma dolivamo za vsako partijo posebej, sicer bi bile prve paprike premastne. Ohlajene zložimo v čiste kozarce. zalijemo jih z ohlajeno kisovo mešanico, ki jo po končanem kuhanju paprik še enkrat prevremo. Kozarce zapremo in hranimo v temnem in hladnem prostoru. Količino kisove mešanice prilagajamo količini paprike, ki jo želimo vložiti.

Ko je prst presuha

Kaj se zgodi, če z zelivanjem zamudimo. Prst se preveč posuši, taka presušena prst pa vode ne požira, saj je zaradi površinske napetosti, ki se ob tem tvori, ne more sprejemati vase, zato ta po površini lončka odteka. Take lončke moramo namočiti v vodo, da se zemlja napije. Tudi v vrtnih gredah voda odteka, če je površina presuha. Pri tem se dela tudi škoda, kajti zemlja odplavlja pret, rastlinice in seme. Suho prst zato na površini le orosimo, da malo počrni, čez nekaj časa pa postopek ponovimo. Površino ponavljaj rosimo toliko časa, dokler ne prične prst vode zares vpijati. Šele tedaj damo rastlinam toliko vode, kolikor jo potrebujejo.

Nevarni uspavanci

Ko z normalno potovalno hitrostjo pripeljete do avtomobila, ki pelje precej počasneje, se boste v ugodnem trenutku odločili za prehitevanje. Največjo pozornost takrat posvetite vozišču pred vami in za vami, od koder bi se lahko pojavila druga vozila, pri tem pa nikakor ne pozabite vozila, ki ga nameravate prehitevi. Lahko se zgodi, zlasti, če je vozilo boljše znamke in močnejše, da za volanom sedi tako imenovani uspavaneč, ki vas bo opazil šele v trenutku, ko boste pripeljali vzporedno z njim. Tedaj se bo zavedel, užaljen, da ga prihitevate, njega, s toliko in toliko konji več, in pritisnil bo na plin. Prehitevanje se tako nenadoma sprevrže v tekmovanje, ki se lahko v bližnjem ovinku slabo konča.

VAŠA

Vse je zapisano v zvezdah

Od nekdaj hodijo po svetu prekroki in jasnovidci in begajo ljudi, predvsem lahkoverne, s prerokbami in napovedmi, kaj se jim bo zagotovo še dogodilo in kdaj bo to. Med temi bistrovidneži danes in čedalje bolj prevladujejo astrologi, ki napovedujejo prihodnost iz zvezd. Trdijo, da je usoda vsakogar izmed nas zapisana v zvezdah in da je to samo treba znati prebrati. Se več, kaj bomo, kakšne lastnosti bomo imeli, skratka, v kakšne osebnosti se bomo razvili, naj bi nam že ob rojstvu določil položaj nebesnih teles v tistem trenutku. Ko pravimo nebesnih teles, pri tem ne mislimo samo na bolj ali manj znana ozvezdja, ampak tudi na Sonce, Luno in planete. Vse naj bi torej bilo odvisno od tega, v kakšnem oz. katerem nebesnem znamenju smo rojeni.

V zvezdah pa naj bi tudi bilo zapisano, s kom naj bi se vsak izmed nas družil, prijateljeval, sklenil trajnejšo zvezo. Ne gre vsak z vsakim skupaj, ker smo si med seboj preveč različni, pač pa samo tisti, ki so rojeni v združljivih, kompatibilnih znamenjih. Astrologi svetujejo, da velja to kompatibilnost upoštevati še posebej v odnosih med moškim in žensko, sicer zveze ne bodo uspešne, pa naj gre za ljubezen ali zakon. Prav o tem slednjem se je v svoji knjigi Ljubezen, spolnost in astrologija na široko razpisala Teri King in podala kar nekajšen priročnik oz. zbirko nasvetov za bodoče ljubimce in zakonce. V tem delu je avtorica razširila in na zanimiv način razčlenila temo, ki jo po drobcih prinašajo tudi horoskopi, ničesar pa ne povedo o tem, zakaj tako. To pa je Kingova storila, in to z astrološkega stališča zelo prepričljivo. Dvajset let po izidu njene angleškega izvirnika smo dobili to zanimivo in obenem zabavno delo tudi v slovenščini, v prevodu Irene Polanc-Kristan je pred kratkim izšlo pri Mladinski knjigi.

Avtorica v uvodu pravi, da je želela s pričujočo knjigo prikazati, kakšne možnosti imajo ljubzenski ali zakonski pari enakih ali različnih znamenj. Opisala oz. analizirala je dvanajst možnih kombinacij zakonskih zvez za vsako znamenje. Na koncu vsakega poglavja je dodala vprašanja

za bralce: naj sami ugotovijo, s katerim znamenjem jih morda veže več skupnega. S tem je mislila na moč resno, kot je sicer na moč resno sestavila vso knjigo. Navsezadnje je po njenem tudi astrologija zelo resna zadeva in bi jo »moralo uporabljati kot učbenik značajev«, saj »ne poznamo nobene boljše oblike analize značajev«.

IVAN ZORAN

Pesem je njiva

Kristina Trobec je svojo knjigo, pesniško zbirko, naslovlila Pesem je moja njiva in ker njenega imena do zdaj nismo zasledili še na nobeni knjigi, upravičeno sklepamo, da je ta v Mariboru založena in v Ljubljani tiskana zbirka njen knjižni prvenec. Pravimo, da lahko le sklepamo in upamo, da je tako, saj ni v (sicer prikupni) knjigi nikjer nobenega podatka o tem, se pravi niti o avtorici niti o njenem delu. Skoda, da formalni izdajatelj, Mladinski kulturni center iz Maribora, ni uvidel potrebe, da bi pesnico predstavil vsaj na kratko.

Pač, nekaj malega o življenju pesnice razkrivajo njene pesmi, a še to zelo nedoločeno, širše locirano. V glavnem toliko, da zvemo, da izhaja iz vasi, iz družine, ki ji zemlja ni dajala dovolj kruha in so morali otroci iskati službo. Torej, da je vsaj v mladosti živela na kmetih in jedla kruh, nemalokrat pokapljan z materinimi solzami. V pesmih to in takšno mladost podživilja, še več, »svojo mladost znam na pamet«, pravi v neki pesmi. Ko življenje človeka požene z doma in se mu razpre nov svet, se krutejši in s se ostrejšimi robovi, so »slike iz mladosti« kot prijetno hladilo za rane v duši. Ustvarijo vzdušje domačnosti in takrat se ulijejo taki verzi: »Diši po smrekovem dimu, / po ajdovi moki / in vroči zabeli, / diši po očetovem vinu / in dobri domači besedi«.

Zdi se, kot da je svet kmetstva za pesnico okolje, v katerem se počuti najbolj varno in pomirjeno. To okolje je vendar tako preprosto in hkrati tako blagodejno. V njem ji, preprosto, odleže po vsem, kar je doživela ob soočenju z drugačnim svetom, kot je ta kmetijski, s svetom, ki je zanimiv in mikaven, vendar še vedno tuj, poln skrivnosti in nevarnih pasti. Včasih tudi poln prav grozljivih spoznanj, kot so razvidna tudi iz teh verzov: »Mi ne vemo, kaj raste iz vinskih sodov, / kakšne smrti so zaklene v kovčkih, / kakšna brezna so zaprta usta«... in naprej, ironično: »Strah postane krotek damski cucek, / hodi z nami v posteljo in laja, da je miš slon«.

»Pesem je moja njiva«, pravi pesnica. Ta »njiva« je brezkončna, a vsa posejana z različnimi pesniškim semenjem. Različno bilje je vzklilo na njej, z različnimi cvetovi. Zrelimi. Za lastne potrebe si jih lahko nabere vsak sam. In ni nujno, da bo o njih razmišljal tako kot podpisani.

IVAN ZORAN

Mojca: Krivica

Po šipi drsijo vodne kapljice. Gledam, kako dežuje, misli pa mi lebdi v zraku. Ne mislim na nič določenega. Po radiu slišim zadnje takte neke otožne pesmi. Pričnejo se poročila. Govorijo o vojni. Misel se mi ustavi ob tej besedi.

Zakaj moram vsak dan gledati po televiziji nasilje, vojno, po radiu poslušati o nadaljevanju vojne in grozotah, ki jo spremljajo. Pravzaprav mi ni treba, saj lahko ugasnem televizor in radio. Toda to ni rešitev. Podobne slike in besede se bodo pojavile takoj, ko bom televizor ali radio ponovno prižgala.

Živimo v 20. stoletju in svet naj bi bil popoln. Toda zakaj potem živijo nekateri kot kralji in drugi kot berači? Zakaj je toliko ljudi, ki ne vedo, kaj bodo vsak dan dali v usta in če bodo sploh še živi? Sprašujem se, kako morejo nekateri kar naprej samo govoriti in govoriti, narediti pa malo ali nič, kot da ne bi vedeli, da vsak dan umre na desetine ljudi? Pri tem seveda ne umirajo krivci, temveč nedolžni ljudje, nedolžne žrtve zasebnih in političnih sporov, umirajo ljudje, ki ne vedo, zakaj.

Zakaj človek ubija sočloveka? Mar zato, da dokaže svojo moč in ugled? Zaradi vsega tega moramo ves čas poslušati o nasilju in gledati groz-

ne podobe. Se bo kdaj to spremenilo? Kaj, ko bi začeli govoriti o ljubezni, o prijateljstvu? Bi se ljudje tedaj spremenili? Morda. Nekoč se bo moralo nasilje končati, prišel bo dan, ko si bodo morali seči v roke tudi največji sovražniki in spoznati, da so delali narobe. Ostanje mi samo upanje v lepši jutrišnji dan.

M. Č.: Svet smo ljudje

Stopim iz avtobusa. Povsod sama tema, nikjer žive duše. Pogledam naokoli in vidim nekaj luči po hišah. V mislih sem že doma, v svojem zatočišču, kjer mi nihče ne more narediti nič slabega. Hitro stečem proti hiši, odklenem vrata in že sem na varnem. Zdi se mi, kot da sem ušla grdemu svetu tatov, posiljevalcev, blaznežev. Dvakrat zaklenem vrata, da ne bi kdo mogel v hišo.

Kako pokvarjen je vendar svet, da moramo bežati eden pred drugim, si mislim. Postavim se k oknu in opazujem ljudi, ki hitijo proti domu. Vidim mlajšo gospo, ki je nisem še nikdar videla, in ugotovim, da je moja sosedka. Strašno!

Sosedje smo, pa se ne poznamo. Na vasi je življenje drugačno. Ljudje se videvajo vsak dan in če drugega ne, si rečejo vsaj bogdaj. V mestih pa se ljudje nekako bojijo drug drugega, zaničujejo druge, če so stopniško nižje, priljubljeni so do onih, ki so nad njimi, poznajo pa samo tiste, od katerih imajo koristi. Materialisti, bi lahko rekla. Sprašujem se, ali ne postajamo vsi takšni.

Le kaj bo iz tega sveta? Izhoda ne vidim. Gospodarska kriza, politična kriza, moralna kriza. Postajamo vse bolj odtujeni, vsak misli le nase. Ob takih mislih res ni nič čudnega, da me je ponoči na poti domov tako strah.

Za prvim predorom v Turskih Alpah se kopičijo oblaki in ko pripeljem iz drugega, po avtomobilu že udarjajo debele deževne kaplje. Le redkokdaj se je zgodilo, da sem ta del ceste prevozil v lepem vremenu. Skoda, kajti alpski svet, kjer se je sneg pomaknil že čisto pod vrhove, v megleni daljavi obeta še obilo lepih panoram. V močnem dežju se tako bližam avstrijsko-nemški meji in promet se čedalje bolj zgoščuje, dokler nekaj sto metrov pred mejnim prehodom popolnoma ne obstane.

Le počasi, avtomobil za avtomobilom, se v več kolonah pomikamo naprej. Ko pridemo dovolj daleč, da lahko jasno razločim početje policistov in carinikov na meji, napetost narašča. Vidim, da policisti nekatere avtomobile izločajo na stran. Registracija na avtomobilih je sicer nemška, toda skupine temnolasih moških okoli njih da vedeti, da gre za ljudi iz južnejših krajev. Ko se približam še bolj, vidim, da se k oroženim šipam stiskajo radovedni drobni noski, obkroženi s prameni črnih kodrastih las. So to kurdski, turški, albanski ali bosanski delavci, ki skušajo svoje sorodnike prethotapiti v Nemčijo, za mnoge raj miru in blagostanja? Za mnoge tudi edino upanje pred rasnim preganjanjem in usodo, ne dosti boljše od suženjstva. Kako se je svet v drugi polovici tega stoletja pravzaprav spremenil! Nemčija, nekdanja vodilna rasistična sila in strah in trepet malih nearijskih narodov, se je v zadnjih desetletjih spremenila v upanje in zatočišče za mnoge.

Končno prilezem do obmejnih policistov. Že od daleč molim svoj novi potni list, pričakujoč, da me bodo ustavili, mi pokazali zapeljati na stran, natančno pregledali potno listino in avtomobil, toda nič se ne zgodi. Uradnik le bežno ošvrkne napis republika Slovenija na platnicah in komaj vidno zmigne z glavo v znak, naj nadaljujem vožnjo. Potnega lista niti odprl ni, napis SLO na avtomobilu mu niti za trenutek ni zbudil pozornosti. Komaj se zberem od začudenja, že me s svojim hrumečim utripom sprejme v objem nemška avtocesta. Za mano ostanejo kolone vozil na meji in skupine čakajočih in upajočih, da se jim bodo vrata v zahodni raj končno le odprla. Ali s slovenskim potnim listom sodim že k izbranim? Z občutkom vznesenosti vozim proti severu.

Tone Jakše:

NOV POTNI LIST — NOVA EVROPA

2

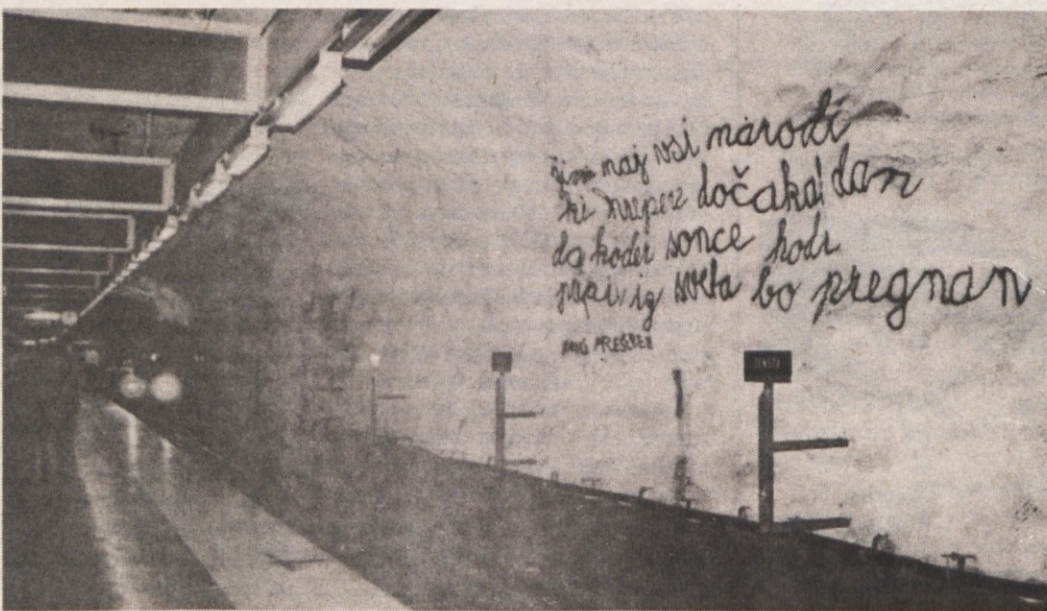

FOTO: T. JAKŠE

»Imate kaj za carinjenje?« Na Švedskem se samo po sebi razume, da sprašuje, koliko alkohola imam. Švedski cariniki ne stikajo za belo tehniko in videokamerami, tako kot naši, zanimajo jih le alkoholne pijače, ki jih na Švedskem lahko kupiš samo v posebnih trgovinah imenovanih Sistembolaget. Švedi so drugod v Evropi zato toliko bolj razposajeni, ko vidijo pivnice za vsakim vogalom, da ne govorimo o tem, da je pri nas že vsaka trgovina z živili polna zanje tako težko dosegljivega bogastva.

Skandinavija se že od maja pari v za te kraje kar hudi vročini, ki včasih preseže tudi trideset stopinj. Švedi so ušli k vodi. Jezera in prekopi so polni belih jader, ki se svetijo v značilni beli skandinavski svetlobi. Zdi se, kot da redki beli oblaki plavajo po nizkem ploščatem svodu, čisto drugačnem, kot smo ga vajeni pri nas. Že nekaj mesecev pa ni padla od teh belih nebesnih popotnikov niti kaplja dežja. Rezultate silne suše je videti v požganih travnatih površinah, ovelih krošnjah brez in svetlorjavih žitnih poljih, kjer pritlikava žitna stebela niso mogla dozoreti.

V tej neznosni vročini je objem stockholmskega podzemlja blagodejen. Mesto prepreza sistem podzemnih železnic, vdolbenih v starodaven skandinavski granit. Nekatere novejšje postaje podzemne železnice so prave umetnine. Stene in stropi so prebarvani in poslikani z najrazličnejšimi fantazijskimi risbami, ornamentami, in napisi. V novejših predmestnih četrtih, kjer je veliko priseljencev, so poskušali dati umetniki postajam poudarek tudi s tem. Na podzemni postaji Tensta iščem slovenske sledove. Pred več kot poldrugi desetletjem, ko je bila umetnici Helgi Hensch zaupana naloga, da vdihne novi postaji umetniški duh, sem delal v bližnji ljudski knjižnici. Prišla je k meni in me prosila za nekaj značilnih verzov v »jugoslovanščini«, ki bi jih skupaj z drugimi napisala na stene. Dal sem ji besedilo, ki se mi je zdelo najbolj primerno. Ne v »jugoslovanščini«, saj sem jo podučil, ta tak jezik ne obstaja, temveč v slovenščini. In sedaj, po toliko letih, spet stojim pred tem, nekaj metrov visokim slovenskim napisom na postaji podzemne železnice. Jaz sem medtem nekoliko posivel, verzi pa so še žlahtnejši: postali so besedilo prve slovenske državne himne.

POTA IN STRAŽNICA

dežurni poročajo

VLOMIL V KAMP PRIKOLICO - Med 3. in 14. avgustom je nekdo vlomil v kamp prikolico na Baragovem trgu v Trebnjem ter iz nje vzel hladilnik, plinsko jeklenko, sedežno garnituro in še drugo opremo. Z dejanjem je oškodoval SOZ Unitelno iz Trebnjega za približno 70.000 tolarjev.

PO DENAR V AVTOMOBIL - Neznani storilec je 16. avgusta med 22.30 in 23. uro v Smolenji vasi iz odklenjenega avtomobila vzel 6.000 tolarjev. Z dejanjem je oškodoval Marijo Skubic z Rateža.

ODREZAL SI JE BAKRENO ŽICO - Neznanelec je v noči s 17. na 18. avgust v kraju Vrhgora pri Dragatušu s PTT drogov odrezal okoli 2000 metrov bakrene žice in s tem črnomaljski PTT oškodoval za 16.000 tolarjev.

POSEKAL 6 BUKEV - Od decembra lani do 17. avgusta letos je nekdo v gozdu pri Železnem v občini Trebnje posekal 6 bukev v skupni izmeri 6,88 m3 in si jih prilastil. S tem je oškodoval Cvetko Starič iz Preske pri Dobrniču za 60.000 tolarjev.

ODNESEL OTROŠKE ORGLICE - 19. avgusta ob 10.30 je neznani storilec v Metliki v trgovini, last Branke Humljan iz Breče vasi, ukradel z razstavne police otroške orglice Singersizer Yamaha in jo oškodoval za 7.168 tolarjev.

ODNESEL MARKE IN TOLARJE - Neznani storilec je 19. avgusta med 8.30 in 19. uro vlomil v kletne prostore počitniške hišice v kraju Knežja pri Karteljevem in si iz denarnice, odložene na omari, prilastil 450 DEM in 1.500 tolarjev. Ivana Klobučarja je oškodoval za 25.000 tolarjev.

NAJRAJŠI IMAJO BLAUPUNKT - Med 19. in 20. avgustom je neznanelec vlomil v osebni avtomobil, parkiran v skupnih garažah na Cesti herojev v Novem mestu in iz njega vzel avtoradio Blaupunkt. Z dejanjem je oškodoval Martina Makšeta iz Novega mesta za 15.000 tolarjev. Iste noči je iz osebnega avtomobila, last Milene Staniša iz Novega mesta, ki je imela avto parkiran v skupnih garažah na Cesti herojev, nekdo odnesel avtoradio Blaupunkt. Tudi njo je oškodoval za 15.000 tolarjev.

ZADUŠITEV Z BLAZINO

KOČEVJE - 15. avgusta popoldan so sosednje 51-letnega Florijana Volfa iz Šalke vasi obvestili kočevske policiste, da Volf že dva dni ni prišel iz svoje stanovanjske hiše. Po vlogu v stanovanjsko hišo so policisti v njem našli Volfovo mrtvega. Mrtvega je bil že dva dni, umrl pa je zaradi zadušitve z blazino. Znakov nasilja ni bilo.

KRONIKA NESREČ

ZAPELJAL JE NA BANKINO - 17. avgusta ob 14.35 se je v kraju Klek pri Žužemberku zgodila prometna nesreča. Marko Mohorič iz Žužemberka je peljal z osebnim avtomobilom iz smeri Dvora proti Žužemberku. V kraju Klek je zapeljal na bankino, nakar ga je zaneslo in obrnilo na levo polovico ceste, kjer je trčil nasproti vozeči avtomobil, ki ga je vozila voznica Verica Gliha z Dvora. V nezgodi sta bila oba voznika lažje telesno poškodovana, manjšo poškodbo pa je dobil tudi Peter Gliha, star 8 let, ki je bil v vozilu Glihove. Na avtomobilih je bilo za 70.000 tolarjev škode.

ZBIL JE ENAJSTLETNEGA KOLESARJA - 19. avgusta ob 10.30 se je 11-letni Aleš Junc iz Novega mesta peljal po mestni ulici Slavka Gruma v križišče s prednostno regionalno cesto Dol. Toplice - Novo mesto. V križišču je peljal naravnost proti Irči vasi, takrat pa je iz smeri Dol. Toplice proti Novemu mestu vozil Jože Muhič iz Jurne vasi. Ta se je z vozilom izogibal v levo in zaviral, vendar se je kolesar kljub temu zaletel v desni

Česar se Janezek nauči, to Janez zna

Letos bo šolski prag prvič prestopilo 48 tisoč slovenskih prvošolčkov — Vozniki, bodite previdni! — Strokovno narejen izpit za kolo ali motor

NOVO MESTO — Brezskrbne šolske počitnice se počasi iztekajo, še nekaj dni in treba bo vsak dan v šolo. Za 48 tisoč prvošolčkov bo to povsem nova pot, saj bodo prvič prestopili šolski prag. Starši in učitelji jih bodo morali še posebej pazljivo pripraviti na cestne pasti. Vozniki pa bodo morali s tem dnem svojo vožnjo zopet prilagoditi otroškemu vrvežu na cesti.

Tako kot vsako leto, bodo tudi letos policisti v prvih šolskih dneh še povečali nadzor nad prometom, predvsem pa tam, kjer vodi šolska pot. Po radiu bodo voznike opozarjali, naj zmanjšajo hitrost in bodo pazljivi na otroke. Cestno podjetje je z barvami ponovno osvežilo cestne oznake, ki opozarjajo na bližino šole. Policijci postaje bodo tudi letos sodelovale s šolami, ko bodo načrtovali šolske poti, pripravili jim bodo tudi uro o prometni varnosti.

Ker postaja promet iz leta v leto gostejši, je tudi prometnih nesreč vse več. Samo letos do začetka avgusta se je na slovenskih cestah smrtno ponesrečilo

• **Zavarovalna družba Adriatic, d.d.**, je pred kratkim dala na republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pobudo za akcijo, s katero bi v začetku šolskega leta dodatno opremili najnevarnejše šolske poti z opozorilnimi znaki »Previdno, šolska pot!«. S temi dodatnimi opozorilnimi znaki, ki bodo imeli rumeno podlago, želimo opozoriti na najnevarnejša mesta, kjer hodijo učenci v šolo. Na Dolenjskem, v Zasavju in na Kočevskem bo table do začetka šolskega leta zagotovila Zavarovalnica Tilia, d.d..

25 otrok in mladostnikov. Na Dolenjskem v tem polletju med mlajšimi sicer ni bilo smrtnih žrtve, se je pa število prometnih nezgod, ki so jih povzročili

PO DOLENJSKI DEŽELI

• 25-letni S. S. iz Otočca so si je gostoljubje zaračunal po svoji. 18. avgusta je v svojem stanovanju prenočeval turškega državljan. Ko se je Turek tuširal, je gostitelj izkoristil priložnost, in mu iz odloženih hlač ukradel denarnico z devizami in ga oškodoval 60.000 tolarjev.

• Še neznana Romka je 16. avgusta ob 21. uri zvalila 25-letnega F. K. iz Mihovca v romsko naselje v Dobruško vas s pretezo, da bosta spolno občevala. Med objemanjem mu je iz suknjiča vzela denarnico. Svoje ljubezenske usluge si je sama zaračunala in iz denarnice vzela 7.000 tolarjev.

• Žeja je bila te dni res huda. Neznanka, ki je popoldne skozi okno splezal v stanovanjsko hišo na Vrtači pri Semiču, kjer je vzel ključ od zidaničnice in si natočil vina, je očitno tudi zelo mučil. V zidaničnici blizu hiše si je natočil in odnesel 30 litrov belega vina ter pleteno desetlitrsko steklenico. Kljub temu je pokazal dobršno mero obzirnosti in je po pretakanju vina ključ vrnil tja, kjer ga je vzel. Jožeta Pavlina z Vrtače je oškodoval za 3.000 tolarjev.

• Odklenjena stanovanja so prava priložnost za nepridiprave, hitro opravljeno delo, pa še brez naprežanja. Še kako se je tega zavedal tudi neznanelec, ki je 20. avgusta vstopil v odklenjeno stanovanje v Jerebovi ulici v Novem mestu, iz omarice vzel bankovec za 5 tisoč tolarjev in s tem oškodoval Biljano Draškovič.

otroci in mladostniki, v primerjavi z lanskim letom povečalo z 8 na 19. Največ povzročiteljev je bilo starih med 7 in 14 leti. Največ nesreč se pri otrocih zgodi s kolesi ali s kolesi z motorjem.

Za večjo varnost otrok skrbi tudi republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki vsako leto malčkom v šoli in vrtcu razdeli rumene rutice in kresničke. Novomeški svet pa namerava v letošnjem šolskem letu na vseh šolah v občini organizirati strokovno pomoč pri prometni vzgoji. To strokovno pomoč, ki jo bodo nudile avtošole, so na nekaterih šolah speljali že lani. Svet za preventivo in vzgojo želi s tem omogočiti, da bodo izpiti za kolo

ali kolo z motorjem opravljeni strokovno. Za boljše poznavanje prometnih znakov pa bodo tudi letos organizirali

• Čeprav je vsako leto dokaj zgledno poskrbljeno za varnost prvošolčkov, ne bi bilo odveč, da bi tudi starši podučili svoje malčke, kod naj gredo v šolo, kako naj prečkajo cesto, na kaj naj bodo pozorni. In ker je še nekaj dni do začetka pouka, se z njimi lahko sprehodimo do šole že prej, seveda pa se moramo zavedati, da jih največ naučimo z lastnim obnašanjem v prometu, kajti: česar se Janezek nauči, to Janez zna.

tekmovalje Kaj več o prometu, kjer sodelujejo učenci višjih razredov osnovnih šol.

J. DORNIŽ

Požigali travo, zažgali gozd

Na Dolenjskem in v Beli krajini je bilo te dni več požarov - Škoda na srečo ni bila velika

NOVO MESTO — Sušna obdobja so vedno nevarna, da pride do požarov. Te dni je bila dovolj že majhna nepazljivost in je že gorelo, kot bi polil z bencinom. Največkrat so bili vzroki za požar nepremišljeni požigi trave, ki jih ljudje opravljajo kljub opozorilom.

17. avgusta je požar pri Podgradu v predelu, imenovanem Breznik, povzročil odvrgen cigaretni ogorok, ki ga je osumljeni I. T., star 26 let, iz Podgrada, odvrgel na suho travo. Požar je zajel 200 m2 travnika in rob gozda. Pretela je nevarnost, da bi se razširil v mešani gozd, ki obsega več ha. Osumljenec je sam poklical občane, da so požar omejili in pogasili. Nastala škoda je neznatna,

ogroženo pa je bilo premoženje večje vrednosti.

A. F., star 30 let, iz Šentjerneja, je osumljen, da je 18. avgusta ob 10. uri na njivi pri Otočcu zažgal posušeno slamo. Ogenj se je takoj razširil po podrasti proti bližnjemu gozdu in gozd ogrozil, vendar zaradi intervencije občanov pa tudi novomeških poklicnih gasilcev do hujših posledic ni prišlo. Njiva je last Srednje kmetijske šole Grm iz Novega mesta, kjer je osumljenec tudi zaposlen. Materialne škode ni bilo, zoper osumljenca pa bo podana kazenska ovadba.

Še neznani storilec je 17. avgusta okoli 15. ure v gozdu pri naselju Čerkvišče v črnomaljski občini zažgal zapušeno leseno barako. Ogenj se je razširil na pol hektarja mešanega gozda, last Alojza in Jožeta Starešiniča, oba iz Čerkvišča. Požar so omejili in pogasili krajinj in gasilci PGD Čerkvišče. Kolikšna je bila škoda, zaenkrat še ni ugotovljeno.

21. avgusta med 13. in 14. uro je na Drečjem Vrhju ogenj uničil vinograd, ogrožen pa je bil tudi bližnji gozd. Podtaknitive ognja je osumljena lastnica 62-letna M. K. z Drečjega Vrhja. Ob gozdu je požigala suho travo in kraj zapustila, ne da bi pogasila ogenj. Premoženska škoda znaša 30.000 tolarjev, ogroženo pa je bilo tudi več 100 ha gozda. Požar so pogasili krajinj.

Iste dne je neznani storilec v gozdu Vrhgora ob lokalni cesti Doblice—Stari trg kuril odpadno vejevje in kraj zapustil, ne da bi ogenj pogasil. Ogenj se je s pogorišču razširil na listje in podrast po površini okoli 300 m2 in v gozdu Pavla Stefančiča iz Svibnika pri Črnomlju povzročil za 20.000 tolarjev škode.

Na Ravni gori na Gorjancih je 22. avgusta ob 9. uri nastal požar, ki je uničil okoli 30 arov podrasti. Požar so do 14. ure gasili gasilci PGE Novo mesto in več PGD s tega območja. Vzrok požara in materialno škodo še ugotavljajo. Škoda sicer ni velika, ogrožena pa je bila površina, poraščena z gozdom, in požar bi se lahko razširil tudi na hrvaško strano.

POGOREL KOZOLEC

PREDGRAD — V požaru, ki je izbruhnil 19. avgusta okoli 14. ure v kozoletu Karla Slajmerja iz Predgrada, je kozolec pogorel do tal, uničeno pa je bilo tudi vse poljedelsko orodje, ki je bilo v njem. Škodo ocenjujejo na pretek 500 tisoč tolarjev. Vzrok požara še ni znan, obstaja pa velika verjetnost, da gre za posledico malomarnega ravnanja. V tem sušnem obdobju bi bil dovolj že odvrgen cigaretni ogorok v bližini kozoleta, zato kočevski policisti opozarjajo na potrebo po odgovornejšem in previdnejšem ravnanju s ognjem.

UMRL ZA POSLEDICAMI

NOVO MESTO - 17. avgusta ob 5.45 se je v Šmarjeti pripetila prometna nezgoda zaradi izsiljevanja prednosti. V nesreči se je voznik kolesa z motorjem, 45-letni Pavel Gorenc z Vinice pri Šmarjeti, hudo telesno poškodoval in 19. avgusta v novomeški bolnišnici umrl za poškodbami. Gorenc se je s kolesom z motorjem peljal po lokalni cesti Vinica - Šmarjeta in v križišču s prednostno regionalno cesto Zbure - Šmarješke Toplice zavijal v levo v smeri proti Šmarješkemu Toplicam. V tem trenutku je iz smeri Šmarjeških Toplic po prednostni cesti pripeljal z motornim kolesom Jože Žibert iz Vinje vasi. Gorenc je s prednjim kolesom kolesa z motorjem trčil v desno stran motorista Žiberta, tako da sta oba padla po tleh. Po prometni nezgodi je Pavel Gorenc peš odšel na delo v Šmarješke Toplice. V večernih urah so ga delavci našli nezvestnega, odpeljali so ga v novomeško bolnišnico, kjer je nekaj dni zatem umrl. Žibert pa v prometni nezgodi ni bil telesno poškodovan.

POKONČAL ŽENO IN SEBE

KRŠKO — V Senovem pri Krškem je 17. avgusta ob pol treh popoldan prišlo do družinske tragedije. 79-letni Franc Levičar je bil že dalj časa bolan in bi moral v bolnišnico, vendar ni hotel zapustiti svoje 91-letne žene Alojzije, ki je bila že dve leti priklenjena na posteljo. Napotnica za v bolnišnico, ki mu jo je prinesel sin, ga je očitno tako hudo pretresla, da je usodnega popoldneva zaklenil vrata stanovanja, dal ključ na običajno mesto, potem pa vzel pištolo za ubijanje živine in z njo ustrelil ženo, nato pa je s pištolo ustrelil še sebe. Žena je bila takoj mrtva, moža pa so našli v kritičnem stanju in ga prepeljali v brežiško bolnišnico, kjer je 21. avgusta popoldan za posledicami hudih ran umrl.

bok vozila in se lažje poškodoval.

TRČIL OB DROG JAVNE RAZSVETLJAVE - 22. avgusta ob 11.35 se je na Ljubljanski cesti v Novem mestu zgodila prometna nesreča, v kateri sta bili dve osebi hudo telesno poškodovani. Janko G. iz Ljubljane je vozil osebni avtomobil iz smeri od Karteljevega proti centru mesta. Med vožnjo je zapeljal v desno na bankino ter s prednjim delom vozila trčil v drog javne razsvetljave. Pri tem sta bila oba, voznik in sopotnica Bojana F. iz Ljubljane, hudo telesno poškodovana.

PRIPELJAL JE S KOLESOM BREZ LUČI - V Podzemlju se je 19. avgusta ob 21. uri na regionalni cesti zgodila nezgoda zaradi vožnje po levi polovici ceste. Voznik osebnega avtomobila se je peljal iz smeri Podzemlja proti Krasincu. V rahlem levem ovinku mu je iz nasprotne smeri s kolesom brez luči pripeljal Štubljari, ki je pri srečevanju z osebnim avtomobilom zadel s pedalom zadnji levi del avtomobila in padel po cesti, pri čemer se je hujše telesno poškodoval. Škode je a 4.000 tolarjev.

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe, društva in občane obveščamo, da sta po sklepih Izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto, sprejetih na seji dne 28. 7. 1992 (sklepa objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije št. 39/92),

JAVNO RAZGRNENA

I. OSNUTEK SPREMEMBE PROGRAMSKE ZASNOVE ZA LOKACIJSKI NAČRT VODOVOD STARE ŽAGE — DOLENJSKE TOPLICE

kot sestavni del sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990 in

II. OSNUTEK LOKACIJSKEGA NAČRTA VODOVOD STARE ŽAGE — DOLENJSKE TOPLICE

v času od 10. 8. 1992 do 10. 9. 1992:

- v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska c. 2, I. nadstropje, ter
- v prostorih krajevne skupnosti Dolenjske Toplice.

JAVNA OBRAVNAVA

osnutkov obeh dokumentov bo:

- v torek, 1. 9. 1992, ob 20. uri v gasilskem domu v Podturnu

Do poteka javne razgrnitve osnutkov lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska 2.

Na javni obravnavi bodo navzoči izdelovalci osnutkov dokumentov, ki bodo dokumenta podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto

agraria cvetje
proizvodnja in trgovina čatež p.o.
TOPLIŠKA 34, BREŽICE

Vabimo k zaposlitvi kandidate za delovno mesto s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

— RAČUNOVODJA

Od kandidatov pričakujemo, da izpolnjujejo naslednje razpisne pogoje:

- najmanj višjo izobrazbo ekonomske smeri
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj
- obvladajo osnovno znanje iz računalništva s področja financ in računovodstva
- pasivno obvladajo vsaj en tuj jezik (angleščino ali nemščino)
- imajo sposobnosti vodenja in organiziranja ter komuniciranja
- da imajo vozniški izpit B kategorije

Kandidati naj izrazijo svoj interes pisno, s kratkim življenjepisom in opisom delovne kariere, na gornji naslov. Zaposlitev je podvržena podpisu pogodbe o zaposlitvi delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Zavarovalnica Triglav d.d., Območna enota Krško, Trg Matije Gubca 3, Krško

organizirajo prodajo poškodovanega motornega kolesa, ki bo v petek, 28. avgusta 1992, ob 13.30 v prostorih AMD Sevnica, Glavni trg:

MOTORNO KOLO BMW R 80 RT

leto izdelave: 1991
prevoženih km: 4896
izključna cena: 250.000 SIT

Ogled motornega kolesa bo istega dne ob 13. uri. Kavcijo v višini 10 odst. od izključne cene je treba plačati do pričetka licitacije. Minimalni dvig 5.000 SIT. Prodaja poteka po načelu »ogledano — kupljeno«, kasnejše reklamacije se ne upoštevajo. Prepis plača kupec.

nudi zaposlitev kandidatu za delovno mesto s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

RAČUNOVODJI

za skupino podjetij AGRARIE BREŽICE.

Od kandidatov pričakujemo:

- najmanj višješolsko izobrazbo ekonomske smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj
- znanje iz računalništva s področja financ in računovodstva
- pasivno znanje vsaj enega tujega jezika (angleščina ali nemščina)
- sposobnosti vodenja in organiziranja ter komuniciranja
- vozniški izpit B kategorije

Če vas ponudba zanima, pošljite pisne prijave z ustreznimi dokazili, kratkim življenjepisom ter opisom delovnih izkušenj na gornji naslov. Zaposlitev je za nedoločen čas, s podpisom pogodbe o zaposlitvi delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

V AVGUSTU NAJBOLJŠI SMERDEL

SEVNICA — Šahovski klub »Milan Majcen« Sevnica je v prostorih kluba organiziral hitropotezni turnir za mesec avgust. Tekmovalo je 13 šahistov. Prvo mesto je zaslužen osvojil Bojan Smerdel, prvokategorik iz Kopitarne v Sevnici. Vrstni red: 1. Bojan Smerdel — 9,5 točk, 2. Zvonko Mesojedec — 9 in 3. Franc Derstvenšek — 8,5 točke. V skupnem seštevku osmih turnirjev letošnjega leta je vrstni red naslednji: 1. Mesojedec — 126 točk, 2. Derstvenšek — 105 in 3. Smerdel — 100 točk. Naslednji turnir bo v nedeljo, 20. septembra, v prostorih kluba, s pričetkom ob 9. uri.

MEDNARODNE KONJSKE DIRKE V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ — 30. avgusta bo konjski klub Šentjernej organiziral mednarodne konjske dirke. V okviru te prireditve postaja osrednji mednarodni dirki: 1. K. Ape — Jadran in dirka za veliko nagrado Tovarne zdravil Krka, na katerih bodo nastopili tekmovalci iz avstrijske, hrvaške, slovenske in slovenije. Dirka se bo pričela ob 15. uri. Na sporedu bo še šest drugih kasaških dirk z najhitrejšimi konji iz Evrope. Prireditelj bo želel tudi vstopnice, izrezani bodo prejeli bogate nagrade.

REGIJSKO PRVENSTVO V TENISU

NOVO MESTO — Prejšnjo soboto in nedeljo je tenis klub Novo mesto organiziral regijsko prvenstvo v tenisu v kategoriji dečkov in deklic, starih do 12 let. Na igrišču Loka je tekmovalo je 26 igralcev in igralke iz petih slovenskih klubov. Dečki so bili razdeljeni v štiri kvalitativne skupine, deklice pa v eno. Rezultati so naslednji: I. skupina — dečki: Denis Bohvan, Trbovlje, 2. Nikola Majkovič, Brežice, 3. Simon Kersnič, Kočevje; II. skupina — dečki: 1. Primož Bende, Novo mesto, 2. Žiga Valentincič, Trbovlje, 3. Blaž Turk, Novo mesto (vsi trije igralci so imeli enako število zmag); III. skupina — dečki: 1. Matjaž Iglič, Kočevje, 2. Luka Birnbek, Krško, 3. Miha Bende, Novo mesto; IV. skupina — najmlajši dečki: 1. Matevž Kralj, Novo mesto, 2. Tadej Pucelj, Novo mesto, 3. Nejc Vozelj, Trbovlje; V. skupina — deklice: 1. Nina Mausar, Krško, 2. Maja Žiberna, Krško, 3. Katarina Zupančič, Novo mesto. Vsi prvouvrščeni so prejeli diplome in praktične nagrade, ki so jih darovali Dolenjka Novo mesto in Ljubljanska banka, d. d., Novo mesto, drugo in tretje uvrščeni pa diplome.

TRIATLON ZA MLADINO

DOLENJSKE TOPLICE — V nedeljo, 6. septembra, ob 10. uri se bo na zunanjem bazenu v Dolenjskih Toplicah pričel triatlon za mladino »Dolenjske Toplice 92«. Nastopili bodo otroci in mladinci od 5. do 18. leta starosti. Razdeljeni bodo v pet kategorij, kjer bodo morali glede na starost preplavati od 50 do 500 m, prekosariti od 2 do 20 km in preteči od 500 metrov do 5 kilometrov. Tekmovala bo tudi skupina najmlajših od 5. do 7. leta starosti, ki bo preplavala 15 metrov in pretekla 100 metrov, brez kolesarjenja. Za letnike od 1974 do 1984 velja tekma za državno prvenstvo za leto 1992. Tekmovanje bo potekalo ob zaporu cest zaradi varnosti otrok. Prijave sprejemajo na naslov: Triatlonski klub Novo mesto, Slavka Gruma 34, Novo mesto. Informacije na telefon: (068)26-645, 23-026, 28-358, 65-491. Štartnina 700 tolarjev lahko plačate po poštni položnici na prej omenjeni naslov ali jo nakažete na žiro račun št.: 52100—620—107—05—1970119—11265563.

Sreča jim je obrnila hrbet

Nogometaše Studia D je porazila Ljubljana z 1:0 — V drugem polčasu pokazali boljšo igro

LJUBLJANA — Nogometaši novomeškega Studia D so v soboto gostovali v Šiški, kjer jih je z 1:0 porazila Ljubljana. Na razmočenem igrišču v Šiški so se v prvem polčasu gostitelji bolje znašli. Odlični napadalec Milošević je imel kar štiri priložnosti, da bi domačine povedel v vodstvo, vendar je bil razpoloženji Mohor vedno na pravem mestu. Goran Mohar je bil sploh najboljši igralec tega srečanja, saj je v 37. minuti ubranil tudi enajstmetrovko, ki jo je streljal Plešinac. Oslabljeni Novomeščani, zaradi poškodbe sta ostala doma Bracovič in Martinovič, so v drugem polčasu imeli več od igre. Niso se več samo branili, ampak so tudi napadali. Res, da so ljubljancini še vedno imeli veliko priložnosti za zadetek, vendar tudi Novomeščani niso bili brez njih. Tako bi Lazanski v 58. minuti lahko

Vabila na turnirje

• MALI NOGOMET V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH — NK Vinica pri Šmarjeti bo organiziral v nedeljo, 30. avgusta, na igrišču v Šmarjeških Toplicah turnir v malem nogometu. Prijave bodo zbirali na dan tekmovalja do 8. ure. Najboljše ekipe čakajo poleg pokalov še druge nagrade.

• TRADICIONALNI NOGOMETNI NOČNI TURNIR V POBOČJU — Košarkarski klub Podbočje prireja velik tradicionalni nogometni nočni turnir, ki bo 29. avgusta ob 20. uri pri OŠ Podbočje. Prijave bodo sprejemali 30 minut pred pričetkom. Nagrade: za prvo mesto pokal, 25.000 tolarjev in odojek; za drugo mesto pokal, 10.000 tolarjev in deset večerij; za tretje mesto pokal, 5.000 tolarjev in deset večerij; za četrto mesto deset večerij in za boji piva; za peto mesto narezek in 5 litrov vina; za šesto mesto 10 pic in pijača ter za sedmo mesto zaboj piva. Nagradjeni bodo tudi najboljši igralci, strele in vratar. Zagotovljeno bo kvalitetno sojenje, hladna pijača in dobra hrana. Izkupiček turnirja bo namenjen za pomoč pri financiranju košarkarskega kluba.

• NOČNI TURNIR PRI STAREM GRADU — Zaradi slabega vremena je turnir prejšnji teden odpadel, prestavljen je na soboto, 29. avgusta, na nogometnem igrišču pod Starim gradom pri Otočcu. Žrebanje ekip se bo pričelo ob 18. uri, začetek turnirja pa bo ob 19. uri. Ekipa, ki bo zasedla prvo mesto, bo prejela 20.000 tolarjev, pokal in prehodni pokal, drugouvrščena ekipa bo prejela 12.000 tolarjev, pokal in 8 pic, tretjevrščena ekipa pa bo dobila 8.000 tolarjev, pokal in 8 pic. S pokalom bodo nagradili tudi najboljšega strelca in vratarja. Sponzorji turnirja: gostilna Pavlin, Mačkovec; Mesarstvo Krizan, Mačkovec, in picerija San Sebastian.

• NOGOMETNI TURNIR NA MALEM SLATNIKU ODPADE — Športno društvo Križe je odpovedalo turnir v malem nogometu, ki je bil napovedan za 30. avgust na igrišču osnovne šole Mali Slatnik.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Kogoj skupni zmagovallec triatlona

7. triatlon »Lisca 92« že petič dobil Novomeščan Igor Kogoj — Državni prvak osvojil še pokal — Zadnji preizkus pred svetovnim prvenstvom na Havajih

SEVNICA — S sobotnim triatlonom »Lisca 92« v Sevnici se je končalo pokalno tekmovalje Triatlonske zveze Slovenije, zmagovalno za Igorja Kogoj, člana Tri K Novo mesto. Kogoj je s to, že 5. zmago na sevnških triatlonskih zmagah potrdil, da je letos najboljši triatlonec v Sloveniji in naslovu državnega prvaka pridobil še lovoriško pokalnega zmagovalca.

Kogoj je po tekmi povedal, da rad prihaja na triatlone, ki jih vzorno prireja sevnška športna zveza. Vseč so mu ti kraji in ljudje, na triatlonu Lisca 88 pa je sploh prvikrat zmagal na triatlonskih. Za Kogoj je bila sobotna tekma hkrati zadnja resnejša preizkušnja v zaključnih pripravah za svetovno prvenstvo triatloncev na Havajih — Ironman Hawaii, kjer se je lani zelo dobro odrezal.

Po preplavanju 1500 metrov v sevnškem bazenu in 40 km kolesarjenja v dolini Sevnice sta za Kogojem na cilj 10 km teka in hkrati zadnje discipline triatlona, z ramo ob rami pritekla Celjana Jani Tomšič in Damjan Žepič. Najboljša slovenska triatlonka Nataša Nakrst-Kosmač, ki je že naslednji dan nastopila na triatlonu v sosednji Avstriji in bo tudi odpotovala na znamenito havajsko preizkušnjo triatloncev, se je vrnila med deseterico moških tekmovalcev, in sicer na 9. mesto.

21. LOVREKOV MEMORIAL

SEVNICA — V soboto, 29. avgusta, prireja sevnški rokometni klub na igrišču TVD Partizana že 21. Lovrekov memorial. Pomerila se bodo moštva dveh prvotnih ekip, Velenja in Dobove, drugoligaša Zagorja in Sevnice, ki tekmuje v 3. slovenski ligi. 5. in 6. septembra pa bodo Sevnčani pripravili 1. Šumejev memorial, v spomin na nedavno preminulega odličnega rokometarja Sevnice in pozneje Slovan ter še nekaterih klubov. Na tem turnirju bodo tekmovali pionirji. Že do prejšnje sobote se je prijavilo 12 ekip.

PRIKOLIČARJI RAZRED ZASE — Drveče cigare, ki so komajda še spominjale na motorje s prikolicami, so progo prevozile brez ovir, zato so tudi dosegle največje hitrosti. Tokrat sta bila neprekošljiva dvojka Ribar in Tomič (na sliki). (Foto: J. P.)

Organizator dvakrat zmagal

Brane Rokavec pripravil dirko in postal absolutni zmagovallec — Na dirkališču brez nesreče

MIRNA — Prizadevni člani motokluba pri AMD Trebnje so minulo nedeljo pripravili že deveto gorsko super moto dirko, ki je ob lokalno cesti Zapuže — Stan privabila približno 1500 gledalcev. Ob odlični organizaciji, ki ji je pripomogel tudi zmagovallec dirke, domačin Brane Rokavec, so gledalci uživali ob vrstolomnih vožnjah ta čas najboljših slovenskih motociklistov, posebna poslastica pa so bile vožnje prikolicačarjev. Tekma je minila brez najmanjše nesreče.

Prvi zamah s štartno zastavico je pripadel slovenskemu pravosodnemu ministru Mihi Kozincu, zatem pa so tekmo na 1800 metrov dolgem cestnem odseku proti Debencu pričeli prikolicarji. Tako na prvi kot tudi na drugi dirki je bila najhitrejša velenjska posadka Ribar — Tomič. Najmočnejša konkurenca je bila v razredu 351 do 750 ccm, kjer so nastopili najboljši z državnega prvenstva v razredu superbike. Brane Rokavec je bil daleč pred vsemi že na treningu, v prvi vožnji je dosegel čas 1:05,70, ki ga je v drugi vožnji za slabo se-

kundo še izboljšal. »Malo je manjkalo, pa bi se vse skupaj slabo končalo. V drugi vožnji sem po startu kar preveč potegnil in na drugem ovinku sem že rezal peščeno bankino. Motor sem komajda obdržal pokonci«, je po dirki povedal Rokavec, najhitrejši v vseh preizkušnjah, ki se tudi lahko pohvali, da je najuspešnejši slovenski motorist tudi v razredu 80 ccm, letos pa je dvakrat osvojil tudi tretje mesto med vozniki uspešne na dirkališčih Nemčije.

V kategoriji mladincev do 10 let, ki so opravili samo eno vožnjo, sta bila najboljša Plantan in Zvan iz Novega mesta, v razredu do 350 ccm je zmagal Tratinik iz Brežic, v razredu enduro in cross pa je Barbonič iz Novega mesta dosegel četrty čas obeh voženj.

Na koncu velja pohvaliti mirenske lovce, ki so poskrbeli za prehrano pri svoji lovski koči. Kot zanimivost velja zapisati, da je z največjim zanimanjem spremljal dirko tudi trebanjski župan Ciril Pungartnik.

J. PAVLIN

Hrvat, G: 30-letna Nakrst-Kosmačeva in v kategoriji H: 51-letna Greta Rozman.

P. P.

Avtobum ima visoke cilje

Letos se želijo uvrstiti na prvo ali drugo mesto v drugi ligi — Na prijateljskih tekmah zeli dobri

KOČEVJE — Načrti nogometnega kluba Avtobum iz Kočevja v novi tekmovalni sezoni v enotni drugi državni ligi so konkretni in jasni. Klub se želi uvrstiti na prvo ali drugo mesto, kar bi pomenilo igranje v ligi najboljših slovenskih ekip. Ali je ta cilj sploh dosegljiv in ali v mestu ob Rinzi ta čas morda ne letijo previsoko, se sprašujejo dobri poznavalci nogometa v Kočevju.

V prestopnem roku se je klub okrepil s sedmimi igralci. Gre za nogometaše, ki so svojčas veliko pomenili v jugoslovanskem nogometu. V klub so prišli: Perica, Mer-

danović, Vujičić, Stojanović, Magič in Zmavc.

»Na enotedenski turneji po Franciji in na poznejših tekmah so igralci pokazali dober nogomet. Zlasti na azurni obali so pokazali veliko znanja in volje, tako da je optimizem v naših vrstah povsem razumljiv,« poudarja trener ekipe Vladan Mladenović. Pri strokovnem delu bo trenerju pomagal njegov nekdanji soigralec, Ljubljancin Rudi Corn.

Po vrnitvi iz Francije so v klubu potekale intenzivne priprave. Ekipa ima za sabo številne prijateljske tekme in spodbudne rezultate, vendar gre pripravljajno obdobje v pozabo, štejejo le rezultati doseženi v ligi. »Zavedamo se, da več kot polovica klubov štarta na isti cilj kot mi, na prvo ali drugo mesto, kar pomeni uvrstitev v prvo ligo. Tudi drugi klubi so se okrepili, med njimi so ekipe, ki so lani zapustile prvo ligo, vsi si želijo največ. To je velik izziv za kočevski nogomet in te priložnosti ne bi smeli izpustiti,« pravi direktor kluba Predrag Simeunović.

Sicer pa bo kočevski stadion v športnem parku Gaj dočkal novo sezono v drugačni preobleki, M. GLAVONJIC

KOROTAN : AVTOBUM 2:1 (1:1)

Od prve tekme v drugi nogometni ligi Slovenije je ekipa kočevskega Avtobuma pričakovala več. Sodeč po igri, ki so jo pokazali po 90-minutah srečanja, so si zaslužili vsaj delitev točke, če ne celo zmago. Po mnenju trenerja Vladana Mladenovića je treba velik del odgovornosti za kočevski poraz pripisati neobjektivnemu sojenju sodnikov iz Ptuj. V naslednjem kolu bo Avtobum gostil ljubljansko Ilirijo. Tekma bo v nedeljo v športnem parku Gaj s pričetkom ob 16.30.

MÜLER TALNE OBLOGE

Več tisoč uvoženih tapisonov, itisonov, parketov, linolejev, toplih podov, plut, tapet, dekorativnih tkanin itd.

CELJE: STAVBA RAZVOJNEGA CENTRA, tel. (063) 27-306

LJUBLJANA: GRAD KODELJEVO, tel. (061) 441-834

kaj pa jutri?

OHRANIMO NJIHOV NASMEH!

Dragocena so mlada življenja, osrečuje nas brezskrbni nasmehi in razigranost naših otrok.

KAJ PA JUTRI?

Ne more nam biti vseeno, kako varna je njihova prihodnost in kaj vse lahko prinese že jutrišnja pot v šolo, brezskrbna igra z vrstniki ali drobna nepazljivost. Z nezgodnim zavarovanjem predšolskega otroka, učenca ali dijaka poskrbimo, da bodo v primeru nezgode vsaj denarne skrbi odveč.

LETOŠNJE ZAVAROVANJE PRINAŠA MNOGE UGODNOSTI: -dostopne premije in visoke zavarovalne vsote ob velikem obsegu zavarovanih nevarnosti. -odlog plačila do 15. 10. 1992 in -možnost izbire pri zavarovanju dnevne odškodnine z odlogom jamstva 7 dni ali brez odloga.

Ne prezrite podrobnih informacij o letošnjih pogojih nezgodnega zavarovanja, ki jih bo vaš otrok te dni prinesel domov.

INVESTIRAJMO V VARNO ŽIVLJENJE, DA NAS BO OTROŠKI NASMEH RAZVESELJEVAL TUDI JUTRI.

zavarovalnica triglav d.d.

Pričakujejo kulturnejše obnašanje ljudi

Skrb ribičev za vode

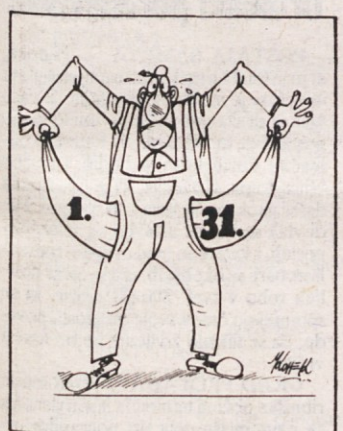
Člani ribiške družine Črnomelj že vrsto let čistimo brežine Kolpe, Lahinje in Dobljice. Strugo Lahinje smo pod Črnomeljem v glavnem očistili odvečnega grmovja, tako da je pretok reke večji, lepši pa je tudi pogled nanjo. Letos smo ribiči zasadili ob rekah tisoč dreves, in sicer hrastov, brez, divjih češenj, vrb.

Črnomajska ribiška družina ima pet delovnih sekcij: Vinico, Stari trg, Adlešice, Dragatuš in Črnomelj. Člani vinskih sekcij so očistili brežine Kolpe, napravili lične brvi čez potočke in posadili drevesa. Člani dragatuške sekcije pa urejajo gornji tok reke Lahinje. Popravili so slapove, nemočni pa so proti ljudem, ki sekajo grmovje in ga odlagajo v reko, tako da je ponekod postala že neprehodna. Proti takšnim bo RD Črnomelj uvedla kazensko ovadbo. Po drugi strani so hvaležni krajanom, ki sicer niso ribiči, a jim pri delovnih akcijah pridno pomagajo.

V Vinici, Dragatušu in Črnomlju je potekala akcija »Čista Slovenija-moj dom«, v kateri je sodelovalo 120 ribičev. Žal smo ostali ribiči v akciji sami, krajani bi nam lahko pomagali že s tem, da bi imeli boljši odnos do vodotokov.

Na srečo so v občini vsaj v okviru javnih del odstranili nekaj črnih smetišč ob rekah in postavili opozorilne table. Zlasti v poletnih mesecih, ko se ob Kolpi zbere veliko kopalcev, opazimo, da je kultura ljudi še na precej nizki ravni. Vse več je krivolova z ostmi, s podvodnimi puškami, z rokami. Takšnih »turistov« si Belokranjci ne želimo, zato je začela ribiška družina skupaj s policijo uvajati čuvajsko službo in proti takšnim »turistom« ne bomo usmili. Želimo si, da bi bila Bela krajina zopet bela ter dostopna pravim turistom.

STANE LOZAR
predsednik komisije za
varstvo okolja pri RD Črnomelj

Zahvala dr. Dušanu Lavriču

Ob koncu avgusta zapuša žužembersko tovarno KEKO njen dolgoletni direktor dr. Dušan Lavrič. Od skupno 15 let, kolikor jih je preživel med Suhokranjci, je bil direktor tovarne kar 14 let.

Ob njegovem prihodu je bil tedanjí obrat v Žužemberku tik pred tem, da ga zaprejo. Zahtevali, ki so prišli iz ljubljanskih tovarn Elementi in Iskra, se je odločno uprl in v kratkem času mu je uspelo obrat sanirati. Sledila so leta intenzivnega razvoja tovarne, investicij v proizvodnjo in objekte, avtomatizacija proizvodnega procesa in širitev programa. Ves razvoj je temeljil predvsem na lastnem znanju. Od vseh programov so bili najbolj odločilni: prenos izdelave keramičnih polizdelkov iz Ljubljane v Žužemberk, program večplastnih kondenzatorjev in program tehnološke opreme za proizvodnjo keramičnih kondenzatorjev.

Razvoj tovarne so sledile tudi organizacijske spremembe. Obrat se je 1977 preoblikoval v TOZD, ta pa leta 1989 v podjetje. Že leta 1990 se je tovarna oblikovala kot samostojno podjetje, izločeno iz si-

Kam je izginil nož iz Didine sobe?

Še o tragediji v vasi Log pri Sevnici — Ali sta res kriva starša, ki sta hotela pomagati hčerki, ker sta vedela, da ima opraviti z bolnikom?

Minilo je tri tedne, odkar so pod strelom častnika TO Vojka Kotnika v svoji kuhinji na Logu 104 padli Jože, Jožica in Dida Mlakar. V javnih medijih je samo hvala častnika, res hvalavredno dejanje, malo je takih herojev — bolnikov.

Kdo je izjavil, da so starši nasprotni poroki, če so zanj izvedeli čez teden dni v učnem centru Cerklje? Te izjave so prišle iz ust storilčevega očeta na večer uboja, mene kot svaka in brata pokojne Jožice ni nihče nič vprašal. Glavni govornik je bil oče. Zakaj tako enostranska obveščanja, ali morda zato ker je bil storilec v vojaški uniformi. Zakaj se novinarji bojijo vojske? Ali smo vojska ali policijska država? K storilčevim staršem so šli po izjave, sem, kjer je ostal sam petnajstletni otrok, se ni nikomur dalo. Ali res zato, ker je vpletena vojska? Je zato kaj drugače? Zakaj vojska ni dovolila policiji varovati Mlakarjev? Komu je interes prikriti, da gre Vojko na zdravljenje? Zakaj se zanika, da niso bili obveščeni o grožnjah? Ali to škodi ugledu vojske? Po takem dejanju, kot ga je storil, upam, da se vsi strinjajo, da je Vojko res potreboval zdravljenje. A za vse je prepozno.

Podnapis k sliki pokojne Jožice Mlakar v Dolenjskem listu je kot opozorilo vsem materam, Jožica pa je le svarila Dido ne pa ji prepevodevala.

Kako lahko po tem tednu, da ima pri sprejemanju kadrov ministrstvo za obrambo stroga merila? (Delo, 11. 8. 1992)

Kam je izginil nož iz Didine sobe? (Povedala Dida, priznal Vojko, poročala psihologinja). Če je fant prinesel puško iz Krakovega gozda, če je oče zanj

vedel, zakaj ni nič ukrenil? Saj je upokojeni, a honorarno zaposleni policist. Ali ima uniformirana oseba doma lahko tako orožje? Če je bil tak heroj, zakaj ga niste pokopali z vojaškimi častniki? Heroj si vzame za spomin kalašnikov.

Po vseh pogovorih s psihologinjo in po petkovem dopoldnevu, preživetem pred učnim centrom v Cerkljah, so se vsi vrnili na Log 104, tudi Vojko. (N.D. izjava očeta)

Rekel (mi) je, da je ženo pripeljal domov... Torej je nista pripeljala starša!

Tu je še mnogo zakaj, kako, če tako, kako? Ali sta res kriva starša, ki sta hotela pomagati hčerki, ker sta vedela, da imajo opraviti z bolnikom? Ali te ima nekdo pravico ubiti, zaradi ljubezni do svojega otroka?

ZVONKO KRALJ
BOŽA KRALJ
Studenec 69

Ide predsednik Slovenije!

Spet sem bil verbalno napaden — Tako je bilo v prejšnjem sistemu, isto in še slabše pa je zdaj

Danes sem bil spet verbalno napaden in maltretiran. Pri izhodu iz stavbe me je besedno napadel Franjo Marič, novi državljani R Slovenije. S sumljivim naglasom je izustil stavek, ki ga je v zadnjem mesecu dni ponovil vsaj tretjič, vsakič, ko grem mimo njega. »Ide predsednik Slovenije! Izrečeno je spremljal z glasnim ciničnim smehom, pri tem pa mu je zelo glasno pomagala Stanjka Gorčanec, žena človeka, ki me je pred štirimi meseci napadel s sekirama, za kar ni bil, kljub prijavi, niti pri sodniku za prekršek. Tukaj moram dodati bistveno dejstvo za vse te dogodivščine, ki sem jih doživel zadnjih petnajst let s temi ljudmi. Večina ljudi v krogu vsaj dveh kilometrov ve za to. Jaz, moj brat in najina mati se izogibamo starejših

• Mene in vse člane naše stranke pa prav tako jezi obnašanje nekaterih državljanov Hrvaške. V prvem tednu avgusta so hrvaški mejni policisti z večjo dozo maliganov v krvi uprizorili močno neprijetno sceno na naši strani Kolpe. V enem izmed belokranjskih lokalov so razbijali celo izobesili leseni grb, oz. njihovo šahovnico. Pri tem so glasno zatrjevali, do kje da sega njihova meja. In tudi to so rekli, da so tukaj na svojem. Po njihovih besedah se da ugotoviti, da sodi precejšen del Bele krajine pod Hrvaško. To smo tukaj že večkrat slišali. Vendar pa mi menimo, da so nekateri uniformirani ljudje pod močnim vplivom srbskega sindroma. Kamorkoli pridejo, so doma. Še sreča da gre pri tem le za nekatere srborite posameznike.

članov teh družin na vse mogoče načine. Manj ko jih vidimo, raje jih imamo. Vedno se izogibamo, umikamo se pred morebitnimi provokacijami! Pač, po enostavni devizi: pametnejši popusti. Njihovih potomcev nikakor in ničesar ne krivim in obtožujem. Vendar pa mislim, da me je s tem, že nekajkrat izrečenim stavkom najmanj žalil. Pa tudi predsednika naše Slovenije. In žalitev predsednika naj bi bilo kaznivno dejanje.

Ta Franjo Marič izdeluje prekrasne lesene lestve iz smrekovine. Dobi ga v 200 metrov oddaljenem gozdu. Svojeja nima, zato je si vse te sloke smreke najverjetneje izposodi. Vse to dela na očeh vseh nas že vsaj petnajst let. Nekajkrat sem poklical razne inspektorate; nekajkrat sem v vezi s tem poklical tudi policiste. Davka iz te svoje popoldanske obrti prav gotovo ne plačuje in če bodo

stvari tekle po tej poti naprej, ga tudi nikoli ne bo. Smo pač pravna država. To pa zato, ker naša vladajoča struktura podarja nekakšne papirje vsakomur, ki si jih le nekoliko zaželi. Kolikor vem, jih nekaterim poštenim ljudem ne izda. Pri tej razprodaji državljanstva pa potem tudi te kupce na vse pretege zaščitijo. Tako je bilo v prejšnjem sistemu. Isto, pravzaprav še slabše pa je zdaj. Ko obvestim policijo, da mi kdo grozi, provokira ali celo napada, fantje postopijo korektno. Trikrat do sedaj so prišli na moj klic. Maričeva žena sama nekoliko dvigne glas in fantje se čez nekaj trenutkov strumno umaknejo. Ne vem, mogoče so po zakonu nemočni, mogoče pa ne smejo vznemirjati novih državljanov. Od treh prijav le ena končala pred sodnikom za prekrške, pa ne končala, le nekoliko ogrela se je! To je tudi vse, kar storijo. Nič posebnega ne zahtevam; če smo pred zakonom enaki, naj se tako tudi ravna.

SILVESTER JAKŠA
SNS Gradac

Zahtevamo, da oblast ukrepa proti Levsteku

Protestno pismo

Zbrani na razširjeni seji Občinskega odbora ZZB NOV Ribnica, dne 18. avgusta 1992, borci in udeleženci NOB ter sorodniki žrtve se nerazjasnjenih domobranskih pobojev med drugo svetovno vojno zahtevamo, da tožilstvo in pravosodje Republike Slovenije zakonsko ukrepata glede domobranskega podčastnika Vinka Levsteka, osumljenega za težke vojne zločine na območju Velikih Lašč, Ribnice, v Dobropoljski dolini in kočevski občini.

Vinko Levstek, roj. v vasi Hudi Konec, Slemenca, KS Sodražica, je, kot kažejo številna pričevanja in dokumenti, med njimi tudi taki, ki jih je sam lastnoročno podpisal, kakor tudi njegove izjave v tisku, osumljen za umore več partizanov in somišljenikov NOB. Znano je, da je še zlasti po končani podčastniški SS šoli deloval kot diverzant in preoblečen v partizanskega oficirja vdiral v domove, provokiral prebivalce in jih aretirati. Več pričevanj in znakov govori o tem, da gre v njegovem primeru za kompleksno zločinsko dejavnost in za vojne zločine, kar preganjajo in strogo kaznujejo vse države, ker vojni zločini ne zastarajo.

Ogorčeni smo, ker ga ob napovedanem prihodu pravosodne oblasti še niso povabile na zaslišanje glede suma o njegovem medvojnem delovanju.

Občinski odbor
ZZB NOV Ribnica

Proti ukinitvi podružnične šole v Željnah

Iz peticije krajanov

Nezadovoljni s položajem podružnične šole v Željnah pri Kočevju, ki kljub obljubam odgovornih šolskih in občinskih oblasti nekako sistematično propada, so se krajani te vasi na sestanku odločili napisati peticijo na odgovorne v Kočevju.

V njej so zapisali, da je njihova šola, ki v tem kraju deluje od leta 1956, vseskozi opravljala svoje poslanstvo, in to kljub najrazličnejšim težavam. Po vsem, kar se zadnje čase dogaja, pa imajo vaščani občutek, da želi nekdo šolo prodati ali jo tako ukiniti. Storiši so prvi korak in se uprli takšnemu razmišljanju. Sami so zbrali denar za nakup videorekorderja in televizorja ter pobelili šolske prostore. Hkrati so razgnili številne probleme, ki pestijo njihovo šolo, kot so: v šolo se vsa leta ni ničesar vlagalo, kombinirani pouk ne ponuja izboljšanja šolanja oziroma približevanja razmeram, v kakršnih delajo druge slovenske šole.

Podpisniki peticije med drugim zahtevajo, da šolo obnovijo ali zgradijo novo stavbo z vsaj štirimi učilnicami in pomožnimi prostori, odpravijo kombinirani pouk, šolski okoliš pa povrnejo v prvotne okvire. V peticiji pa so še zapisali, da bi se v zaprtju šole marsikaj končalo in zamrlo, poleg družabnega življenja tudi kulturna aktivnost. Ne gre pozabiti, da tu uspešno deluje ženski nonet, znan vsej Sloveniji.

M. GLAVONJIĆ

K PISMU INŽ. PIRŠA

Nekdo si že prav prizadeva, da bi bilo vse »atomsko« videti v kar najslabši luči. Kot pravijo, se nahaja strup v malih stekleničkah oziroma pri tej stvari, kot je dejal in zapisal jedrski fizik Cernosenko: »Ubijajo nas potihoma.« Mi živimo na sončni strani Alp, zato bi lahko za slovenskim filmom ponovili: »Ubij me nežno!« In prav za to gre. Z vljudnim pismom g. dipl. inž. Boga Pirša, žal, pa naj stokrat zapiše, da je koordinator, ne kaže izgubljati besede o tem, na kakšnem nadzoru vztrajamo ne le Zeleni, temveč tudi vsakdo, ki ima v sebi vsaj kanček odgovornosti. Gre namreč za inšpekcijski nadzor in ne za katerikoli nadzor. Dokler, kot je spet razbrati iz časopisov, v NE je tako, da ni vse jasno, kje so tisti čepi v primarnem delu, bivši inšpektor za jedrsko varnost, g. Kocuvan, pa je v svoji praksi že izločil celo pošiljko čepov trdke KWU, lahko trdimo, da v NE Krško, lepo ali grdo, dokler vsaj ni take ravni inšpekcijskega nadzora, hazardirajo z našimi življenji.

A. ŽELEŽNIK

• Naša bodočnost bo na Balkanu takšna, kot smo jo že opazovali v Latinski Ameriki: diktature, puči, kriminal, korporativistični sistemi, peronizmi. (P. Simić)

• Čimprej si odrežimo boljše vestični rep in boljše nam bo. (M. Starc)

• Pri nas krščanskih demokratih vsaj vemo, kaj je greh, pri ostalih bi bilo prav, da spoznate. (Kolešnik)

mu ne damo dovolj možnosti, da bi pripovedoval o dogodkih v vrtcu, ali ga površno in neprizadeto poslušamo, bo lahko tudi zaradi tega izgubljal veselje za vrtec.

Prve bolj kritične dni nekateri otroci počajo, so razdražljivi, odklanjajo hrano, pa tudi z bruhanjem ali prebavnimi motnjami ali celo povisoma temperaturo kažejo svoje težave pri ločevanju od staršev in prilagajanju na novo okolje, zato je potrebno ravnati z njimi z velikim občutkom in razumevanjem. Neprilagojenost oziroma izgubo občutka varnosti izražajo neke oblike obnašanja, značilnega za mlajše otroke, s katerimi otrok poiškuje ponovno najti izgubljeno zatočišče in varnost. Ko je še majhen, mu večina nudi vso nego, skrb in ljubezen. Tako nekateri začnejo ponovno močiti ali blati hlačke ali pa ne marajo več hoditi same, govoriti ali kaj podobnega. S takim otrokom moramo ravnati zelo previdno. Ne smemo ga grajati ali celo kaznovati in zasmehovati. S toplim, intimnim razumevanjem in spodbudami mu moramo vlivati pogum, spodbujati samozavest.

Večino težav, ki spremljajo nekatere otroke v začetku bivanja v vrtcu in trajajo sorazmerno kratko obdobje, ob ustreznem pristopu in obravnavi staršev in vrtca, izvirja iz negotovosti, izgubljanja občutka varnosti in sposobnosti, da bi se znašli v novih razmerah, ali pa iz otrokovih slabih izkušenj ali posebnosti. Pomembno je, da problem začasnega ločevanja od staršev in adaptacije poznamo, ustrežno ravnamo in pomagamo otroku pri prilagajanju vsaj v okviru možnosti, ki jih imamo.

MARJANA SETINA-KLADNIK
dipl. psih.

Poteza, ki je otrok še ne razume

Prehod iz družine v družbeno organizirano vzgojo — Problemi prilagoditve

Večina mater je zaposlenih, tako da mora po enoletnem porodniškem dopustu oddati otroka v varstvo. Veliko otrok vključijo v vrtec, nekoliko manj pa jih varujejo stare mame ali druge osebe. S tem pa se je javila poseben problem, ko majhen otrok tako za daljša zapuša svoj družinski krog, v katerem se je počutil varnega. Ta prehod je za otroke težaven, zato mu moramo pri tem pomagati, saj lahko neustrezno ravnanje pusti v otroku velike posledice. Ob ločevanju od staršev doživlja otrok strah pred neznanim okoljem in neznanimi ljudmi, pa tudi tesna povezanost z materjo oziroma starši, ki so mu do sedaj nudili vso nego in skrb, se rahlja — odlaga. Tega »odloga« pa večina teh otrok ni sposobna razumeti, ampak ima to za izgubo matere in očeta ali za kazeno. Zato ga moramo na ta čas dobro pripraviti.

Skladno s predvidenim novim okoljem razvijamo otrokove ustrezne zdravstvenohigienske in kulturne navade ter ga vsaj kakšen teden pred vstopom v vrtec navajamo na podoben ritem. Seveda se tudi v vrtcu na ta prehod dobro pripravijo, ker pa večina otrok do 3. ali celo 4. leta teh razmer ni sposobna razumeti, tudi vrtec, ne da bi mu starši z ustreznim ravnanjem pomagali, vključitve ne more dobro izpeljati. Prilagajanje posameznih otrok pa je zelo različno, odvisno od otrok, njihove starosti in njihovih predhodnih izkušenj. Hujše prilagoditvene težave imajo mlajši otroci.

Daljši čas in težje se vzživljajo v novo okolje čustveno občutljivejši, nesamostojni ali pa egocentrični otroci, katerim so stari starši ali starši pri večini stvari ugodi. Nezaupljivi so tudi otroci, ki imajo za seboj že nekaj neprijetnih izkušenj z odsotnostjo od doma.

Otrok doživlja strah pred neznanim okoljem in neznanimi ljudmi. Zato je tudi prav, da je pred vključitvijo v vrtec seznanimo s prostori vrtca in vzgojiteljico. Poskrbimo, da bo ta seznanitev čim bolj prijetna za otroka! Da bo vzgojiteljica z otrokom lahko ravnala čim bolj ustrezno, je prav, da o otroku ve čim več.

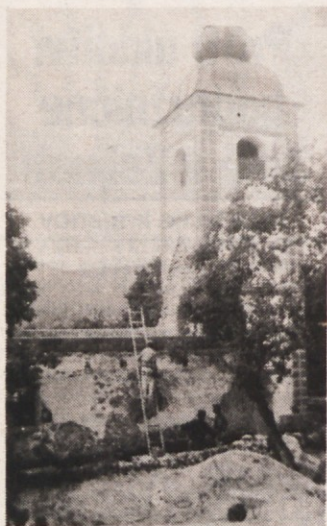
Priprava na vključitev v vrtec se nekoliko razlikuje za otroke do 3 leta starosti in po 3 letu, saj se otroci razlikujejo tudi glede na sposobnosti razumskega dojemanja sprememb in svoje potrebe. Za vse je sicer najboljša priprava postopna prijetna vključitev, le da mlajši otroci potrebujejo več tega.

Vsem lahko zelo olajšamo prehod s tem, da postopno podaljšujemo čas bivanja v vrtcu ali tam, kjer je v varstvu. Tako začnemo s krajšim obiskom — seznanjanjem. Mati oziroma eden od staršev naj se v začetku skupaj z otrokom vključi v igro z drugimi otroki, nato pa postopoma skuša stopiti »v ozadje«. V začetku naj bo otrok v vrtcu eno do dve uri, (upoštevaje starost), proti koncu tedna ali po več dneh bivanja pa poln čas. Ko pustimo otroka samega v vrtcu, mu je dostikrat zelo do-

brodoška in z pomočjo priljubljene igrarke.

V obdobju prilagajanja so vsakodnevni stiki, izmenjava mnenj in informiranje o otroku med starši in osebo, ki za otoka skrbi, zelo pomembni. Ob »ločevanju« od staršev je prav, da so tudi starši »trdni« — ne trdi, saj dostikrat pretirano zaskrbljena mamica vzbudi strah v otroku, oziroma se ta strah prenese nanj. Mi smo namreč za otoka veliki, močni, trdni in če otrok v starših opazi zaskrbljenost, potem se to pri njem navadno še stopnjuje. Z otrokom se mirno pogovorimo, če je nekoliko starejši, in se ljubeče poslovimo. Če otroku povemo, kdaj pridemo ponj, se mu ne smemo izneveriti, saj bomo tako le še povečali njegovo nezaupanje. Če se otrok poslavja s solzami, mu nikar ne obljubljam, da gremo le na trg ali kupit igrarčo. Če obljube ne izpolnimo, se bo počutil prevaranega. Raje ga skušajmo potolažiti s čim drugim in mu povejmo resnico.

Tudi ko gre otrok domov, naj ga pridejo iskati starši. Za razvijanje teh samostojnosti bo še čas v šolskem obdobju, ko bo otrok tudi toliko dozorel, da se lahko začnemo zanašati na njegovo bolj trezno in zanesljivo — ne pa tako skrenljivo pozornost ter razumsko ravnanje. Ko ga pridemo iskati, naj nas ne zanima le, kaj in koliko je jedel in spal. Oziroma se po stenah in prostorih vrtca, ki jih vsak dan pozivljajo otroški izdelki, in pogovarjamo se z otrokom o njih. Če

STREHA ZA SV. NEŽO — Že nekaj let potekajo obnovitvena dela na podružnični cerkvi sv. Neže na Lopati v hinijski župniji. Cerkev je v osnovi srednjeveška, kasneje večkrat predelana. Notranjost je okoli leta 1610 poslikal mojster Tomaž iz Senja, ohranjen pa je tudi lesen poslikan kasetiran baročni strop. Obnovitvena dela vodi novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine v sodelovanju z ljubljanskim Restavratskim centrom. (Foto: A. B.)

S TRAKTORJEM NA KOPANJE — V času silne vročine, ki je po Sloveniji potolkla stoletne rekorde, je bilo nekaj usmiljenja tudi za kmečke otroke, za katere se doma vedno najde delo. Tokrat je bila opoldanska vročina rezervirana za poležavanje v senci, tisti otroci, ki so bili bliže Krki, pa so ta čas lahko izkoristili za kopanje. To veselo peterko iz Črešnjic pri Otočcu je gospodar na kopanje odpeljal kar s traktorjem. Najbolj varno res ni bilo, so pa bili zato prej pri užitku in prej doma. (Foto: J. P.)

Od povsod na »Kolpo 92«

Med udeleženci tudi znani kajakaši — Prihodnje leto nasvidenje — Zanimivi načrti organizatorjev

VAS-FARA — Blizu 30 plovil z okoli 60 udeleženci je sodelovalo na sobotni turistični kajak-kanu regati »Kolpa 92« od Pirč (pri Brodu na Kolpi) do Zage. Udeleženci so bili iz Ljubljane, Kranja, Zagreba in celo štirinška družina iz Avstrije, največ pa je bilo seveda domačinov, mladih udeležencev kajak-kanu šole.

Udeleženci so na 11 km dolgi progi doživeli masikaj zanimivega. Nesreče ni bilo, saj je bila Kolpa zaradi dolgotrajne suše plitva. Spotoma so lahko občudovali ne le čisto reko, kanjon Kolpe, lep razgled na Kostel, ampak tudi živalstvo, od rib do štorkele in galebov.

Na regati sta vozila tudi dr. Stanko Nikolič in dr. Marinko Vidošević. Omeniti velja udeležbo nekaterih doma in v svetu znanih kajakašev in strokovnih sodelavcev v kajakaškem vrhu, kot slovenskega reprezentanta, večkratnega prvaka, nekdanjega jugoslovanskega reprezentanta in enega najuspešnejših tekmovalcev ne le v Evropi, ampak celo v svetu, to je Janeza Skoka (KKK Rašica Ljubljana) in njegovega klubskega kolega Igorja Čuluma (ki je vodil nedavno kajakaško šolo na Kolpi) in Radeta Kovačeviča (znan kajakaš in selektor reprezentance nekdanje Jugoslavije pa tudi graditelj kajakaških prog).

Po regati je bil ob odloku v gostilni Papež poslovni pogovor, med katerim je Zagrebčan Željko Stanislavjevič prikazal okoli 100 dia posnetkov rek na območju nekdanje Jugoslavije, pa še kajakaštva in rekreativnega čolnarjenja. Stanislavjevič ima izposojevalnico plovil v Sloveniji, na Hrvaškem in še v nekaterih državah, zdaj pa so se dogovorili, da bo podobno izposojevalnico kajakov, kanujev, gorskih koles odprl tudi v KS Kostel. Dogovorili so se še, da bo podobna regata poslej vsako leto avgusta; že spomladi, okoli 1. maja, po mednarodnem tekmovanju v kajakih in kanujih na divjih vodah Kolpe pri Osilnici, bo spomladanski veslaški maraton od Osilnice do Fare.

Predsednik TD Kostel, Stanko Nikolič, se je ob zaključku zahvalil udeležencem in pokroviteljem prireditve, predvsem Mesariji in Prašičerji M-KGP Kočevje, ki sta za udeležence prispevala meso za golaž in odojka.

J. PRIMC

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

CENEJE DO UČBENIKOV — Sejem Vse za šolo, ki ga je že drugo leto zapored pripravila Zveza prijateljev mladine na novomeškem Glavnem trgu, se bo jutri končal. Ponudba je bila prestra in marsikaj za šolarja se je dobilo ceneje. Še posebej učbeniki za osnovne in srednje šole, ki so jih za polovico ceneje ponujali kar šolarji sami (na sliki). Prava škoda, da od plinskih cevi razkopano mestno središče ni privabilo še več obiskovalcev sejma, saj bi v mnogih družinah šoli namenjeni tolarček lahko ostal še za kaj drugega. (Foto: J. Pavlin)

• Raja bo počasi morala pozabiti na raj. (Logar)

• V slovenski politiki postaja sovražstvo pomembnejše od osebnega dostojanstva. (M. Kovač)

• Hereze ne začno neke malenkostne duše, hereze zasnujejo le veliki ljudje. (Sv. Avguštin)

• Prva dolžnost svobode je, da sama sebi postavi meje. (Jonas)

Partizanska pesem živi in bo živel

Partizanski pevski zbor iz Ljubljane

Aprila 1944 je bil v vasi Planina na obronkih Kočevskega Roga ustanovljen Invalidski pevski zbor. Prvi pevci so bili ranjeni borci, ki so komaj za silo okrevali, za bojne enote pa niso bili več sposobni. Namesto puške in bombe je bila zdaj pesem njihovo orožje. Peli so borem na položajih pred bitkami, ranjenim tovarišem v partizanskih bolnišnicah, ljudem po vaseh na osvobojenem ozemlju.

Kasneje, v svobodni domovini, je bil zbor preimenovan v Partizanski pevski zbor. Ta sedaj živi in deluje že skoraj osemindeset let. Posnel je več plošč in kaset, prirjela celovečerne, prikljubljene in vedno dobro obiskane koncerte, nastopa na mnogih proslavah po domovini, na radiu, televiziji, občasno pa tudi v filmih.

Večkrat je, zelo uspešno, nastopil v tujini. Obiskal je Nemčijo, Avstrijo, Italijo, Nizozemsko, Bolgarijo, Romunijo, Poljsko, Slovaško, bivšo Sovjetsko zvezo. Pridobil si je mnogo prijateljev, laskave ocene in povabila na ponovna gostovanja.

Partizanska pesem tako živi in bo živel. Vedno lepa, navdušujoča enkratna. Rojena med bojem za svobodo živi in mora še nadalje živeti kot opozorilo in svarilo, da se tisti tudi in krivici časi ne smejo več ponoviti. Hkrati pa je pesem še vedno spodbuda sedanjemu in vsem našim bodočim rodovom, spodbuda svobodoljubnosti, prizadevanjem za trajen mir in za prijateljstvo med vsemi narodi sveta.

Zbor seveda goji tudi slovensko ljudsko pesem ter pesmi naših skladateljev od Gallusa do sodobnih ustvarjalcev.

Steje 42 članov. Vodi ga profesor Peter Skrijanc.

TONE TREBŠE

O delu komisije za mednarodno oceno JE Krško

Sporočilo za tisk

Vlada Republike Slovenije je na seji 9. aprila 1992 ustanovila Mednarodno komisijo za neodvisno oceno varnosti JE Krško. Sestavljajo jo predstavniki Republike Slovenije in sosednjih zainteresiranih držav. Komisiji predseduje predstavnik Republike Slovenije, ki je v komisiji zastopana s tremi člani, ostale zainteresirane države pa imajo največ dva člana.

Organi vlade Republike Slovenije in zlasti Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora, kot pristojno ministrstvo za jedrsko varnost na Slovenskem, sodelujejo z imenovano komisijo in ji omogočajo delovanje in pripravo zaključnega poročila, ki naj bi bilo izdelano v roku enega leta.

Vlade držav, ki so zastopane v komisiji, same krijejo stroške dela svojih predstavnikov in sorazmerno participirajo pri stroških njenega delovanja. Za proučitev posameznih vprašanj komisija lahko imenuje strokovne podkomisije in povabi k sodelovanju posamezne strokovnjake iz Republike Slovenije in inozemstva. Komisija sprejema sklepe soglasno. Za udeležence komisije iz inozemstva je vlada Republike Slovenije izdala ustrezne sklepe (Decision) v angleščini. Komisija se tako imenuje International Commission for Independent Safety Analysis of the Nuclear Power Plant Krško (skrajšano po sklepu komisije: ICISA).

Komisija ni prejela nikakršnih navodil o načinu dela in namenih, ne od vlade, ne od skupščine ali političnih strank. Sestav članov komisije iz Republike Slovenije je nadstrankarski (predsednik je neodvisni). Komisija ima edino nalogo, da ugotovi stopnjo nevarnosti JE Krško, upoštevajoč vse strokovne vidike tega problema.

Komisija se je konstituirala na seji 6. maja letos v Ljubljani (v prostorih RSVOUP). Za sodelovanje v njej so se odločile naslednje sosednje države: Avstrija, Madžarska in Italija. Prvi dve sta že imele svoja predstavnika, v Italiji je postopek še v teku. Hrvaška ni uradno odgovorila na poslano vabilo k sodelovanju v komisiji. Na prvem sestanku 6. maja so bile ustanovljene tri podkomisije (delovne skupine — Working groups — WG) in sicer:

— WG — 1 za tehnologijo in proizvodnjo, s podskupino za kvaliteto materialov;

— WG — 2 za geotektoniko, seizmologijo in seizmično inženirstvo;

— WG — 3 za probleme okolja (kontaminacija vode in zraka) ter gradbeno pravne probleme.

K tem vprašanjem bo treba dodati še študijo varnosti JE Krško v primeru bombnega napada.

Delo podkomisij vodi v usklajujejo koordinatori iz Republike Slovenije. Koordinator za WG — 1 je že določen. Glede koordinacija za WG — 2 je končan načelni dogovor. Koordinator za WG — 3 ne ni določen.

V prvih treh mesecih je bila aktivnost komisije usmerjena na probleme tehnologije in proizvodnje v JE Krško. V maju in juniju, (deloma tudi v juliju) je JE Krško izvajala obsežen remont po desetletnem obratovanju. V tem času so bili dostopni za ogled tisti deli naprav in opreme, ki v času rednega obratovanja niso dostopni.

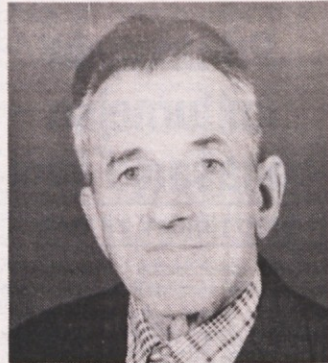
Pri prvih stikih komisije z zastopniki JE Krško so nastali problemi zaradi osporavanja pristojnosti članom in ekspertom komisije (deloma kot posledica sprememb vlade po imenovanju komisije). Zato je nova vlada na seji 18. junija tega leta potrdila sklep prejšnje vlade o imenovanju in nalogah komisije. Po tem sklepu vlade je sodelovanje med komisijo in JE Krško potekalo brez ovir. Ravno tako je bilo uspešno sodelovanje z upravnimi organi in instituti, pristojnimi za jedrsko varnost Republike Slovenije. Komisija je za izvršitev ocene varnosti JE Krško angažirala 19 ekspertov iz inozemstva, največ iz ZDA. V času od 6. maja do 28. julija 1992 je komisija imela štiri seje (tri v Ljubljani in eno v Čatežu oz. Krškem).

V okviru teh sej sta bila dve delovni srečanja (workshops) v Krškem, s podrobnejšim ogledom naprav in opreme JE Krško ter razpoložljive tehnične in varnostne dokumentacije. Po sklepu komisije o rezultatih ogledov in pridobljenih spoznanj komisije, komisija ne bo sproti obveščala javnosti. Ugotovitve bodo vsebovane v zaključnem poročilu, ki ga bo komisija predložila vladi Republike Slovenije 30. aprila 1993.

MEDNARODNA KOMISIJA ZA NEODVISNO ANALIZO VARNOSTI JE KRŠKO

STRELA UBILA KRAVO

DOLENJA VAS, RIBNICA — V Lončarsko ulico v Dolenji vasi je v soboto strela udarila kar dvakrat. Okoli 19. ure je zanel požar v kletnem prostoru stanovanjske hiše št. 1, last Edvarda Česarka. Požar so gasilci pravčasno pogasili, materialna škoda pa znaša okoli 100 tisoč tolarjev. Še pred tem je strela udarila skozi okno v hlev Jožeta Kralja iz Lončarske 12. Ubila je kravo, ki je bila v lasti Mercator-Kmetijskega gospodarstva Kočevje in jo je imel Kralj v reji.

Jože Blas

Na pokopališču v Boštanju smo se posloviли od člana krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije.

Jože Blas se je rodil 11. februarja 1908 na Cerovcu pri Šentjanžu (zaselek Veliki Vrh). Leta 1932 se je priženil v Staro Dobje k Mariji Juntis, ki mu je umrla lani. V zakonu z ženo Marijo se je rodilo deset otrok, danes jih živi še osem. Novembra 1941 so ga Nemci prisilno izgnali v zbirno taborišče Rajhenburg in od tam v nemška taborišča Siessen, Ehingen in Reute, skupaj z ženo in štirimi otroki. V taborišču Siessen se mu je leta 1943 rodil sin Rafko. Dva otroka sta mu umrla še pred vojno. 2. septembra 1945 se je Blasova družina vrnila na opustošeno in izpropano domačijo.

Jože Blas je postal 80-odst. invalid kot žrtev fašističnega terorja zaradi prisilnega dela v nemogočih vremenskih razmerah. Takšen se je po vojni vrnil s petimi otroki in ženo Marijo na svoj dom. Doma pa niso našli nič drugega, kot v kleti veliko gnezdo sršenov in v hiši nekaj slame. Na majhni kmetiji so se mu po vojni rodili še trije otroci.

Umrl je pri sinu Rafku v Starem Dobju. Jože Blas se je kot 84-letni nekdanji izgnanec letos 5. aprila še udeležil ustanovnega zbora nekdanjih izgnancev v domu TVD Partizan Boštanj, kjer so ustanovili krajevno organizacijo Društva izgnancev Slovenije kot četrti takšno organizacijo v sevniški občini.

ANTON NOVŠAK

Ortneški poročevalec

POSTAJA SAMEVA — Podoba, ki jo je imel Ortnek pred tremi desetletji in več, se je močno spremenila. V vasi, kjer je družabno življenje imelo svojo posebnost, ni več žage, na kateri so domačini služili kruh in hodili v službo blizu doma. Kovačije, ki je bila znana daleč naokrog, se le še kdo spomni. Tudi vlak se več ne ustavlja na železniški postaji, s katere so med drugimi tudi suhorobarji iz okoliških vasi svojčas pošiljali robo v svet. Starejši možje, ki se spominjajo časov svoje mladosti, povedo, da se takšno življenje ne bo nikoli vrnilo.

GRAD PROPADA — Pred leti je ribniška občina namenila nekaj denarja za najnujnejša dela pri popravilih ortneškega gradu, ki ga je hudo načel zob časa. Takrat so obnovili streho na objektu, ki je bil nekdanj, ko med Ljubljano in Ribnico še ni bilo asfalta, nadvse zanimiva izletniška oz. turistična točka, kamor so, denimo, redno prihajali obiskovalci iz Istre. Okolica gradu je zaraščena, tako da je grad komaj opazen.

JUBILEJ GASILCEV — Te dni so slavili poljanski gasilci oz. gasilsko društvo, ki postaja iz dneva v dan vse bolj številčno. Ob tej priložnosti so izročili namenu nov dom in novo komandno vozilo. Zaslužnim članom so podelili priznanja, hkrati pa je bila velika parada, na kateri so nastopili predstavniki drugih društev iz občine.

M. G-č

Iz kolpske doline

SLOVENSKA ŠOLA V FARI — 15 mladih domačinov se je udeležilo kajakaške šole na Kolpi pri Fari, ki jo je vodil Igor Čulum (KKK Rašica Ljubljana). Vsi so jo uspešno končali vsaj za rekreativne vožnje, saj so obvladali osnovna znanja, med njimi pa je po mnenju instruktora 5 do 8 takih, ki imajo poseben smisel za kajakaštvo. Udeleženci šole so se 19. avgusta predstavili na kočevskem jezeru.

HRVAŠKA ŠOLA PRI OSILNICI — Že več let ima Kajak-kanu klub Slavija iz Zagreba pri Kajak-kanu centru v Starih malnih pri Osilnici kajakaško poletno šolo. Letošnje se je udeležilo okoli 20 mladih, med njimi je bilo precej deklet.

ČOLNE KUPUJEJO — Turistično društvo Kostel, KSD Osilnica in Oprema Kočevje si prizadevajo, da bi bilo ob Kolpi in bližnji okolici čimveč raznih plovil. Oprema je kupila dva kajaka, Podjetje Snežnik Kočevska Reka dva kajaka in dva kanuja, poleg tega je razne čolne kupilo več zasebnikov. Izposojevalnica čolnov bo pri Klariču v Potoku; čolne, opremo zanje in vse potrebno za njihova popravila bodo imeli na zalogi v trgovini Ofak v Potoku.

Pol stoletja prvih brigad

Zveza borcev se pripravlja na veliko srečanje, ki bo v Ljubljani v soboto, 19. septembra

Prejšnjo sredo so na seji predsedstva občinskega združenja ZB Novo mesto razpravljali najprej o spremembah in dopolnitvah statuta. Medtem ko je republiška organizacija že registrirana kot Zveza združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije, v občinskih organizacijah trenutno še ni sprememb. Bodo pa potrebne, tako glede imena, enotnega znaka in sprememb sedanjih praporov. Na seji so med drugim menili, da je sedanji drog prapor uporaben tudi za nove prapore. Zvezda na njegovem vrhu naj bi ostala, saj je stilizirana tudi v sprejetem novem praporu borčevske organizacije. Na novo organiziranost ZB bodo počakali tudi zaradi bodoče razdelitve občin na nove, manjše občine.

Zanimivo je bilo poročilo o pripravi za udeležbo na slovesnem srečanju 19. septembra v Ljubljani, kjer bomo Slovenci počastili polstoletnico ustanovitve prvih slovenskih brigad in s tem preraščanja partizanske v narodnoosvobodilno vojsko Slovenije. Na praznovanju bo na trgu pred republiško skupščino govoril predsednik RS Milan Kučan, prav tam pa bo tudi slovenska parada. Sodelovali bodo borci za severno mejo, predstavniki brigad in drugih enot NOV Slovenije, teritorialne enote in policija. Za šest av-

tobusov udeležencev iz občine je že prijavljenih. Člani ZB iz krajevnih organizacij Majde Silc, Grm in Sentjerne se zase že naročili avtobuse pri podjetju Gorjanci. Za druge kraje bodo pripravili krožne vožnje za vstopanje. Avtobus bo stal pribl. 300 tolarjev za osebo.

Občinska organizacija ZB pripravlja tudi srečanje nekdanjih borcev NOV in aktivistov OF, ki bo 17. oktobra na Golušniku na Trški gori. Na njem bodo počastili 50-letnico ustanovitve prvih dolenskih partizanskih enot. Hkrati bodo tu pred občinskim praznikom podelili pohvale in priznanja ZB posameznikom.

Člani predsedstva so se seznanili z odprtimi vprašanji in usodo doma ZB v Banjolah, kjer zdaj živi 420 beguncev (od tega kakih 70 odst. Hrvatov, drugi pa so iz BiH). Nerazčiščeni pravni odnosi o lastnini doma in njegove okolice delajo sive lase organizaciji. Čutiti je, da hočejo Hrvati ta počitniški objekt, ki je med najlepšimi v Istri, dobiti v svoje roke.

Proslave na Rabu letos ne bo, ker jo bodo pripravili jeseni 1993, ob 50-letnici osvoboditve taborišča. Obnovitvena dela na rabskem pokopališču nadaljujejo po posebni pogodbi.

Odbor za obveščanje pri obč. odboru ZB Novo mesto

Ob 50-letnici belokranjskega odreda

Utrjevanje fronte v Beli krajini

Že v zimskem obdobju 1941/42 se je širila in utrjevala mreža terenskih odborov Osvobodilne fronte — Pomen prihoda Jožeta Borštnarja in Franca Hočvarja

Izrazita posebnost za slovenski del osvobodilnega gibanja je bila ustanovitev enotne vseljudske organizacije, Osvobodilne fronte slovenskega naroda (OF), ki je bila ustanovljena v Ljubljani 27. aprila 1941. Že ob ustanovitvi je imela OF samo na zunaj znake koalicijske, ker so v vodstvu sodelovale KPS, krščanski socialisti, demokratično krilo Sokola in skupina kulturnih delavcev. Bila pa je od znotraj oblika enotnega vseljudskega odpora proti okupatorju, enotno vseljudsko gibanje za osvoboditev in združenje slovenskega naroda na temelju nacionalne enakopravnosti in ljudske demokracije. Naloge OF so bile: uničenje nemškega in italijanskega fašizma, osvoboditev in združenje vseh Slovencev, takojšen začetek akcije z vsemi sredstvi, medsebojna lojalnost vseh skupin OF.

V Beli krajini se je v zimskem obdobju 1941/42 širila in utrjevala mreža terenskih odborov OF, ki so jih od spomladi 1942 v posameznih predelih povezovali rajonski odbori OF, le-te pa okrožni odbor OF za Belo krajino s sedežem v Črnomlju. Za razvoj OF, posebno v gorjanskem delu Bele krajine, je bil pomemben prihod Jožeta Borštnarja, ki je, zaposlen kot prometnik na metliški železniški postaji, s svojimi organizacijskimi in političnimi izkušnjami, pridobljenimi že pred vojno, občutno

prispeval k naglednemu prodoru fronte v Metliko, neposredno vključen v organizacijsko dejavnost v Metliki. Za razvoj OF v Črnomlju in v južnem delu Bele krajine pa je bil pomemben prihod Franca Hočvarja, ki se je zaposlil kot odvetniški pripravnik pri črnomaljskem odvetniku dr. Ignacu Malnariču in postal predsednik okrožnega odbora OF.

Množičnost vseh političnih organizacij je postajala iz dneva v dan večja. Najštevilčnejša med njimi, ki je tvorila večino v OF, je bila mladinska organizacija. Vsakodnevni nalog za mladino je bilo mnogo. Te so bile opravljene na prvi mladinski konferenci v Ravncih pri Suhorju sredi februarja 1943. Osrednja vprašanja na konferenci so bila: odhod mladine v partizansko vojsko, obdelava zapuščenih zemljišč, smotnejše zbiranje hrane in drugega blaga za potrebe partizanskih enot in podobno. Tudi ženska organizacija, Slovenska protifašistična ženska zveza, je bila zelo delavna. Posebno je postala pomembna po množičnih internacijah belokranjskih mož, ko so morale ženske opravljati številne naloge OF.

Na množičnih zborih so aktivisti OF ugotavljali uspešnost opravljanja svojih nalog in dobivali nove naloge v nastajajoči novi politični in vojaški situaciji, ki so jih prinašali člani Izvršnega odbora

OF Slovenije in najvišji predstavniki vodilnih teles narodnoosvobodilnega boja v Sloveniji. Tak zbor je bil 23. maja 1943 v Ravncih pri Suhorju ter 8. in 10. avgusta istega leta na Suhorju pri Metliki.

Okrožni odbor OF za Belo krajino se je 8. septembra 1943, brž ko se je zvedelo za kapitulacijo Italije, sestel z vsemi belokranjskimi političnimi aktivisti ter jim dal navodila, kako naj prevzamejo oblast na svojih območjih ter razorožijo italijansko vojsko in belogardiste.

Po volitvah v narodnoosvobodilne odbore v marcu in aprilu 1944, ki jih je razpisalo predsedstvo SNOS in v katere je bila OF vključena od priprav pa do izvedbe, je OF prenehala z oblastnim poslovanjem in opravljala predvsem politično delo, ki je bilo v politični vzgoji prebivalstva in v tolmačenju vseh pomembnejših političnih dogajanj doma in po svetu. Politični nalog v tem in v poznejšem času ni bilo malo in aktivisti so imeli še naprej dosti dela.

V pozni jeseni 1944 je v Beli krajini posegel v življenje ljudi še en spremeljevalec političnega in kulturnega življenja: radio Osvobodilne fronte, ki je pomenil, ob že precej razrizenem tisku, še eno uspešno obliko obveščanja in vzgoje prebivalstva.

Odbor aktivistov OF belokranjskega okrožja

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 27. VIII.

SLOVENIJA 1

10.05-13.00 in 17.20 - 0.20 TELETEKST
10.20 VIDEO STRANI
10.30 PROGRAM ZA OTROKE
DIMNIKARČEK SE POTEPA
PO SVETU, slovaška risana naniz.
(9/13)
ČAROBNA VRTAVKA
11.10 NEKOČ JE BILO... ŽIVLJENJE:
OKO
11.35 NARAVOSLOVNA FOTOGRAF-
IJA
12.00 POROČILA
12.05 TV DNEVNİK BIH, ponovitev
12.55 VIDEO STRANI
17.35 VIDEO STRANI
17.45 NAPOVEDNIK
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNİK 1
18.10 PROGRAM ZA OTROKE
ZVERINICE IZ REZIJE (5/13)
18.30 EP VIDEO STRANI
18.35 ŽE VESTE... svetovno izobra-
ževalna oddaja
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.05 S POTI PO TAJSKI:
OD BANGKOKA DO MEKON-
GA
21.10 HOLLYWOOD SE JIH SPOMIN-
JA, amer. dok. serija (4/5)
22.00 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
ŽARIŠČE
22.50 NAPOVEDNIK
22.55 SOVA
22.55 DRAGI JOHN, amer. naniz.
(19/22)
23.20 POLNOČNI KLICI, amer.
naniz. (12/22)
0.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.40 Sova (ponovitev) - 18.55 Modro
poletje (španska nadalj., 30/38) - 19.30
Dnevnik BiH - 20.00 Klasični dosežki v
oblikovanju: Barcelonski stol (angl. dok.
serija) - 20.20 O raku (angl. poljud-
noznan. serija, 1/4) - 21.15 Umetniški
večer: Danton (franc.-poljski film) - 23.30
Video strani

PETEK, 28. VIII.

SLOVENIJA 1

9.05 - 13.00 in 15.05 - 1.00 TELETEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 PROGRAM ZA OTROKE
9.30 SMRKCI, amer. risana serija
9.55 ZVERINICE IZ REZIJE,
ponovitev (3/13)
10.15 HOLLYWOOD SE JIH SPOMIN-
JA, ponovitev amer. dok. serije
(4/5)
11.05 O RAKU, ponovitev angl. poljud-
noznan. serije (1/4)
12.00 POROČILA
12.05 DNEVNİK BIH, ponovitev
12.55 VIDEO STRANI
15.20 VIDEO STRANI
15.30 NAPOVEDNIK
15.35 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNİK 1
18.10 PROGRAM ZA OTROKE
SKRIVNOSTNI OTOK, ponovi-
tev angl. nadalj. (6/6)
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT,
FORUM
20.30 ODLOŽENI RAJ, angl. nadalj.
(1/12)
21.15 SOVA
ROEANNE, 13. epizoda amer.
naniz.
21.45 GRAJSKE STAVBE NA SLO-
VENSKEM
21.50 ODPRTA KNJIGA: ATLAS SLO-
VENIJE
22.00 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
22.25 NAPOVEDNIK
22.30 SOVA
22.30 POLNOČNI KLICI, amer.
naniz. (13/22)
23.15 KAKO SE LJUBITI Z
ZAMORCEM, kanadski film
0.50 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.30 Video strani - 17.40 Sova (pono-
vitev) - 18.55 Modro poletje (španska
nadalj., 31/38) - 19.30 Dnevnik BiH -
20.00 Klasični dosežki v oblikovanju:
Levisove kavbojke 501 (zadnji del angl.
dok. serije) - 20.25 Večerni gost: prof.
dr. France Bernik - 21.15 Slovenski
magazin - 21.45 Zemljepisne posebnost:
Nevidni svet (amer. dok. oddaja) - 22.40
Video strani

SOBOTA, 29. VIII.

SLOVENIJA 1

9.20 - 13.00 in 14.45 - 1.10 TELETEKST
9.35 VIDEO STRANI
9.45 IZBOR
9.45 RADOVEDNI TAČEK
10.05 LONČEK, KUHAJ!
10.05 PIŠKOTI
10.10 MODRO POLETJE, 17. in
18. del
11.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.50 ZA PRIHODNOST NA-
RODNE GALERIJE, 3. oddaja
12.00 POROČILA
12.05 DNEVNİK BIH, ponovitev

12.55 VIDEO STRANI
15.00 VIDEO STRANI
15.10 VEČERNI GOST: PROF. DR.
FRANCE BERNIK, ponovitev
16.00 KOČA STRICA TOMA, amer.
film
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNİK 1
18.10 LETALSKA DRUŽBA, angl.
nadalj. (8/9)
19.05 RISANKA
19.10 NAPOVEDNIK
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT,
UTRIP
20.30 KRALJEVI VARIETE, 1. del
21.35 SOVA
MURPHY BROWN, 39. epizoda
amer. naniz.
22.00 TV DNEVNİK 3, VREME,
ŠPORT
22.25 NAPOVEDNIK
22.30 SOVA
POLNOČNI KLICI, amer. naniz.
(14/22)
SILOVITI UDAREC, amer. film
1.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Video strani - 16.10 Sova (pono-
vitev) - 17.30 Po poteh do sebe (izobraž.
serija, 4/4) - 17.50 Pekelski slapovi - 18.00
Modro poletje (španska nadalj., 32/38) -
18.30 Števerjan 92 - 19.00 Šaljivec
(slovaški nemi film, 1/6) - 19.30 Dnevnik
BiH - 20.00 Klasika - 20.25 Črni dan v
Black Rocku (amer. film) - 21.45
Tračarije - 23.15 Video strani

NEDELJA, 30. VIII.

SLOVENIJA 1

9.40 - 13.20 in 14.05 - 0.20 TELETEKST
9.55 VIDEO STRANI
10.05 PROGRAM ZA OTROKE
ŽIV ŽAV, ponovitev
11.00 OB 90-LETNICI MAKSA PIRNI-
KA
11.30 KRONIKA, ponovitev kanadske
poljudnoznan. serije (19/26)
12.00 POROČILA
12.05 DNEVNİK BIH
14.25 BEGUNCI, TU Z NAMI
14.30 NAPOVEDNIK
14.35 ŠALJIVEC, ponovitev slov. humor.
serije (1/6)
15.05 ŠTEVERJAN 92, ponovitev
15.35 OB SONČNEM ZATONU, amer.
film
17.50 EP VIDEO STRANI
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNİK 1
18.10 SPLOŠNA PRAKSA, avstral. nan-
izanka (9/13)
19.00 RISANKA
19.13 NAPOVEDNIK
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT,
ZRCALO TEDNA
20.30 ZDRAVO
21.35 SVET NARAVE:
AMAZONIJA - POPLAVLJENI
GOZD, 2. del angl. poljudnoznan.
serije
22.25 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
22.50 NAPOVEDNIK
22.55 SOVA
AMERIŠKE VIDEO SMEŠNICE,
20. epizoda
POLNOČNI KLICI, amer. naniz.
(15/22)
0.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 13.45 Spa: F-1 za VN Belgije
12.20 Video strani - 12.30 Sova (pono-
vitev) - 13.40 Napovednik - 13.45 Športna
nedelja - 19.30 Dnevnik ORF - 20.00
Slovenija za Bosno (5. oddaja) - 21.25
Tovariš Philby (angl. dok. oddaja) - 21.25
Očetje in sinovi (TV nadalj., 3/8) - 22.20
Mali koncert - 22.30 Športni pregled -
23.00 Video strani

PONEDELJEK, 31. VIII.

SLOVENIJA 1

8.05 - 13.05 in 16.20 - 1.35 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 PROGRAM ZA OTROKE
9.20 POROČEN MOŠKI, ponovitev
angl. nadalj. (4/4)
10.25 ODLOŽENI RAJ, ponovitev angl.
nadalj. (1/12)
11.05 MERNIK, FORUM, UTRIP,
ZRCALO TEDNA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 DNEVNİK BIH
16.45 NAPOVEDNIK
16.50 SLOVENSKI MAGAZIN, pono-
vitev
17.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNİK 1
18.10 PROGRAM ZA OTROKE
18.45 ZVERI NA POLJU, D. N., angl.
poljudnoznan. oddaja
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ZA LUKRECIJO, posnetek
gledališke predstave
22.20 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
ŽARIŠČE
23.10 NAPOVEDNIK
23.15 SOVA
STARA VOHUNSKA MAČKA,
angl. naniz. (6/7)

POLNOČNI KLICI, amer. naniz.
(16/22)
MORJE, SEKS IN SONCE, franc.
oddaja
1.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.55 Video strani - 17.05 Sova (pono-
vitev) - 18.20 Športni pregled (ponovitev)
- 18.50 Modro poletje (33/38) - 19.30
Dnevnik BiH - 20.00 Postelja (angl. dok.
oddaja) - 20.30 Ciklus filmov znanih
režiserjev: H. G. Clouzot: Hudičevki
(franc. film, ČB) - 22.25 Zemljepisne
posebnosti: Živali, ki jih ni nihče ljubil
- 23.15 Video strani

TOREK, 1. IX.

SLOVENIJA 1

9.25 - 13.00 in 15.20 - 1.20 TELETEKST
9.40 VIDEO STRANI
9.50 PROGRAM ZA OTROKE
ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.40 NEKOČ JE BILO... ŽIVLJENJE
11.30 PO POTEH DO SEBE, ponovitev
11.50 PEKELSKI SLAPOVI, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
15.45 NAPOVEDNIK
15.50 HUDIČEVKI, ponovitev franc.
filma (ČB)
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNİK 1
18.10 PROGRAM ZA OTROKE
BISKVITKI, amer. risana serija
(8/12)
18.35 ŽICE - MED SPOMINOM IN
PRIHODNOSTJO, ponovitev
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.05 OSMI DAN
20.55 ZA PRIHODNOST NARODNE
GALERIJE, 4. oddaja
21.10 AMBASADORKIN SOPROG,
franc. nadalj. (9/13)
22.00 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
ŽARIŠČE
22.50 POSLOVNA BORZA
23.00 KRONIKA, kanadska dok. serija
(21/26)
23.30 SOVA
PROBLEMČKI, angl. naniz. (8/9)
POLNOČNI KLICI, amer. naniz.
(17/22)
GLASBENI UTRINEK
1.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Video strani - 16.10 Sova (pono-
vitev) - 18.15 Svet poroča - 18.55 Modro
poletje (španska nadalj., 34/38) - 19.30
Dnevnik BiH - 20.00 Orion - 20.25
Glasba, show in cirkus - 21.25 Omizje -
23.25 Svet poroča (ponovitev) - 0.05
Video strani

SREDA, 2. IX.

SLOVENIJA 1

9.30 - 13.00 in 16.30 - 0.25 TELETEKST
9.45 VIDEO STRANI
9.55 PROGRAM ZA OTROKE
BISKVITKI, amer. risana serija,
ponovitev (8/12)
VELIKI KIKIRIKI, lutkovna igri-
ca
10.55 AMBASADORKIN SOPROG,
ponovitev franc. nadalj. (9/13)
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 DNEVNİK BIH
16.55 NAPOVEDNIK
17.00 TOVARIŠ PHILBY, ponovitev
dok. oddaje
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNİK 1
18.10 PROGRAM ZA OTROKE
ŽIV ŽAV
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNİK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FILM TEDNA
SINOVA SMRT, angl. film
21.45 ČAS JE ZA OBISK NUERNBER-
GA, nemški kratki film
22.00 DNEVNİK 3, VREME, ŠPORT
ŽARIŠČE
22.50 NAPOVEDNIK
23.00 SOVA
NENADNI USPEHI, amer. naniz.
(16/19)
POLNOČNI KLICI, amer. naniz.
(18/22)
0.15 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.20 Video strani - 16.30 Osmi dan
(ponovitev) - 17.20 Sova (ponovitev) -
19.00 Modro poletje (35/38) - 19.30
Dnevnik BiH - 20.00 Tosca (posnetek
opere) - 23.00 Video strani

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

VI NAM — MI VAM

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po
telefaxu: (068) 24-898 do torka do 10. ure.

Turistična agencija

**PALČEK
POCENI NA
DOPUST!**

7 polpenzionov v hotelu Brioni (A kat.) v Puli **samo 160 DEM**
3 polni penzion v hotelu Brioni **samo 70 DEM**
Otroci imajo 50% popusta!
Tenis zastoj!
Najem apartmaja Punta Verudela — najem apartmaja že od
20 DEM na dan dalje

Informacije: Turistična agencija Palček, tel.: (063)
333-62

**SEZONA V POREČU
ŠE ZDALEČ NI
KONČANA. PRIHAJA
NJEN NAJUGODNEJŠI
DEL. TUDI PO CENAH
7 DNEVNIH PAKET
ARANŽMANOV.**

PLAVA LAGUNA POREČ

TERMIN: 29. 8. 1992. HOTELI: Materada, Lotos, Delfin. Cena pol-
penziona 7.700.—, penziona 9.100.—, SIT.
PAVILJONI BELLEVUE IN BUNGALOV ŠPADIČI: polpenzion
6.300.—, penzion 7.700.—, SIT. APARTMANI ASTRA, CITADELA
IN VILE ŠPADIČI: 7 dnevni najem od 5.500.— do 13.300.— SIT.
CENA VKLJUČUJE: taxo, gala večerjo (razen za goste v apartm.),
šolo tenisa za otroke, šolo smučanja na vodi za otroke in odrasle.
TUDI DO 100% POPUSTA ZA OTROKE.
INFORMACIJE: Vaša agencija in po tel.: 0531 31-822, 34-122.

UMETNI KAMEN za oblaganje fasad

po najugodnejših cenah
svetlo sivi 390 SLT m²
temno sivi
z belimi odtenki 450 SLT m²
beli 600 SLT m²
Možne tudi druge barve.

Mogoča dostava na dom in tudi polaganje

»KOŠMRLJ«, d.o.o.
Meniška vas 7,
Dol. Toplice
tel. (068) 65-557

NOVOST IZ TOVARNE ZAVES velana

po tovarniških cenah odslej tudi na Dolenjskem,
Beli krajini in Posavju

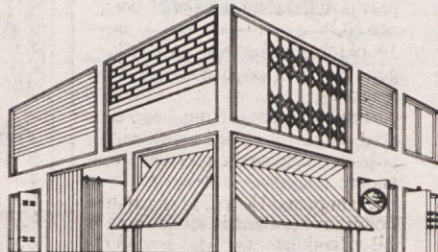
Pridemo na dom z vzorci, nasveti, metrom. Izberete zaveso, mi vam jo sešijemo in prinesemo
domov.

Spremenite svoj dom z zavesami velana.

Pokličite nas! Tel.: (068) 50-153, 58-494

BLIN d.o.o.
inženiring, zastopništvo
in trgovina
65261 ŠEMPAŠ 165 a
Telefon & Fax:
065/48 694

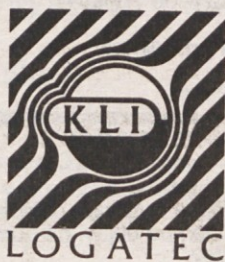

de nardi

Mere vseh izdelkov so po naro-
čilu kupca. Proizvodi so izdelani
iz pocinkane pločevine. 24 mož-
nih in zelo lepih barv. Možne so
tudi vse druge konstrukcijske
rešitve:

- daljinsko upravljanje
- posebni vhod
- nadsvetloba
- odprtine za ventilacijo
- in prežračevanje
- odprtine za steklo
- inox izvedba
- ključavnice vseh vrst

KMETJE IN DRUGI LASTNIKI GOZDOV PRILOŽNOST TUDI ZA VAS!

po ugodni ceni odkupuje
hlodovino smreke in bukve

Informacije:
KLI LOGATEC, p.o.
61370 Logatec, Tovarniška 36
Telefon: 061/741-711 int. 276
Telex: 31-656, telefax: 061/741-279

NAGRAJUJE KUPCE OB 40. LETNICI

1. nagrada: RENAULT S

- Kuhinja STOR B SVEA
- Sedežna garnitura BARBARA
- Barvni televizor
- 7 dni hotela RADIN
- Pralni stroj
- Računski stroj CANNON

in še več kot 200 drugih
vrednih nagrad.

V do lenjki nagradni igri
sodelujete s kuponom, ki ga
prejmete od 14. avgusta do
15. oktobra za gotovinski nakup
nad 3.000 SIT v katerikoli
dolenjski trgovini. Za vsakih
nadaljnjih 3.000 SIT prejmete še en
kupon. Zrebanje nagrad bo v
soboto, 17. oktobra 1992 ob 17. uri
na Glavnem trgu v Novem mestu.

NA DOLENJSKEM JE MALO TAKIH PRILOŽNOSTI!

VOZILI SMO SE PO GORENJSKI

Pred kratkim smo senovsko-krški
invalidski upokojenci odšli spoznavat
Gorenjsko. Bolj ko smo se z avtobusom
peljali proti Gorenjski, bolj zelena je bi-
la koruza, pri nas pa je bila zaradi suše
povsem rjava. Na Gorenjskem smo si

ogledali Kropo in njen muzej. Prijazen
vodič nam je prikazal življenje in delo,
ki so ga opravljali tamkajšnji delavci.
Sedaj priča o tem le še muzej. Po ogledu
Krope smo pot nadaljevali proti Brezju,
kjer smo se udeležili maše, ki jo je daro-
val škof Alojzij Šušter. Ogledali smo si
tudi Bled in jezero. Okolica je bila
polna šotorov in prikolic. Pot smo na-

daljevali proti Bohinjski Bistrici, s po-
stankom v Bohinju, kjer smo v Ribče-
vem Lazu imeli izdatno kosilo. Potem
smo nadaljevali proti slapu Savice. Na-
zaj grede smo si ogledali še precej zna-
menitih krajev, kot sta Goričane in
Škofja Loka.

E. G.-C.

tedenski koledar

Četrtek, 27. avgusta - Monika
Petek, 28. avgusta - Avgustin
Sobota, 29. avgusta - Sabina
Nedelja, 30. avgusta - Feliks
Ponedeljek, 31. avgusta - Rajko
Torek, 1. septembra - Egidij
Sreda, 2. septembra - Štefan

LUNINE MENE

28. avgusta ob 3.42 - mlaj

kino

BREŽICE: 27. in 28.8. (ob 20.30) ameriška komedija Ko sreča poteka. 29. in 30.8. (ob 18.30 in 20.30) ameriška komedija Oče moje neveste.

ČRNOMELJ: 27. (ob 21. uri) in 28.8. (ob 19. uri) pustolovski film Vrnitev v plavo laguno. 30.8. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Fantje iz sosesčine.

KRŠKO: 30.8. (ob 18. uri) ameriška komedija Oče moje neveste. 1.9. (ob 20. uri) ameriški akcijski kriminalni film Umor s trikom FX 2.

METLIKA: 28.8. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Fantje iz sosesčine. 30.8. (ob 19. in 21. uri) pustolovski film Vrnitev v plavo laguno.

NOVO MESTO: Od 27. do 31.8. (ob 18. in 20. uri) ameriški kriminalni triler Oddelek za umore. Od 29. do 30.8. (ob 16.30) premiera ameriški risani film Peter Pan.

kmetijski stroji

TRAČNI obračalnik Favorit 220 prodam. Ignac Selak, Lutrsko selo 13, Otočec. 3555
POŠKODOVAN traktor Zetor 6245, letnik 1990, 170 delovnih ur, prodam. Cena 12500 DEM. (0608)81-971.

TRAKTOR IMT 577, z 770 urami, s sprednjim pogonom, in IMT 542, z 1500 urami in čelnim nakladalцем Riko, prodam. (061)789-434.

TRAKTOR Ursus C-360 ugodno prodam ali menjam za gradbeni material. 23-782.

TROSILEC hlevskega gnoja, nemški proizvod, malo rabljen, prodam. Zorič, Šutna 35, Podbočje. 3629

MOTOKULTIVATOR F 600 MIO Standard, letnik 1983, še zapakiran, s prikolico, ki jo je možno priključiti tudi na avto, in petimi priključki prodam. Cena po dogovoru. 24-161, popoldan.

kupim

GOLF D in R4, do letnika 1988, kupim. 52-508.

motorna vozila

Z 128, letnik 1987, prodam. 068/23-585 (zvečer).

I26 P, letnik 1985, prodam. Tomažin, Gorenja vas 21, Šmarješke Toplice.

JUGO 45, letnik 1987, prodam. 85-038.

JUGO Skala 55, letnik 1990, prodam. Čivovci, Lobetova 4, Žabja vas.

DOBRO ohranjen R4 GTL, letnik 1990, prevoženih 10300 km, prodam. 43-794.

KARAMBOLIRAN R4, letnik 1987, prodam. Andrej Turk, Brod 4, Podbočje.

CTX-80, letnik 1991, ohranjen, prodam za 1.700 DEM. 22-950.

GOLF D, letnik 1988, registriran za celo leto, štiri vrata, prodam. (0608) 32-446.

MALO karamboliran I26 P, 11/87, prodam. 26-805.

OPEL ASCONA, 1.6, letnik 1979, prodam. 78-404, popoldan.

FORD escort, letnik 1991, prodajmo. 20-406 ali 21-406 od 7-15. ure, Dino, d.o.o., Dol. Kamence 90, Novo mesto.

R4 GTL, 12/86, prevoženih 61000 km, prodam. 26-726.

KOMBI 2200 D, s podaljšano kabino, prodam ali zamenjam za osebni avto. 41-001, Martin Cvelbar, Šmarje 37, Sentejmerje.

Z 101, letnik 1989, prodam. Žibert, Šmarjeta 2a.

LADO 1200, letnik 1986, prodam. 27-501.

AUDI, letnik 1990, bencinar, pet vrat, metalik, prodam. 22-674.

R5 campus, letnik 1990, prodam. (0608) 69-191.

R4 GTL, letnik 1988, ugodno prodam. (0608)32-287.

BMW 524, turbo D, poškodovan, ugodno prodam. 28-714.

I26 P, letnik 1980, prodam. 76-053.

GOLF III, 1.4, metalik, cena do registracije 26.000 DEM, dobava takoj.
AMI, Novo mesto, Ljubljanska 27, tel. (068) 26-010

I26 P, letnik 1982, registriran do 2/93, prodam. Zoran, Zdinja vas 31, Otočec.

MOTOR automatik, letnik 1986, ter pulte in late za kozolec prodam. 25-315.

I26 P, letnik 1990, registriran do 2/93, prodam. Andrej Cesar, Orkljevec 10, Mirna Peč.

Z 101, letnik 1985, in avto generno varilni aparat za 1200 DEM prodam. 52-234.

I26 P, letnik 1987, prodam. 24-765.

KARAMBOLIRAN jugo, letnik 1988, prodam. 23-432, Zalog 25.

MATRO MORENO, športni trossed, prodam ali menjam za večji avto. 25-893.

R4, letnik 1990, prodam. Hočevar, Dobruška vas 1.

I26 P, letnik 1987, prodam. 85-022, po 16. uri.

JUGO 45, letnik 1989, prodam. 23-296.

obvestila

ŽALUZIJE-ROLETE izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. (068)44-662.

NESNICE, mlade jarkice, pasme hišne, rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije, kličite od 17. do 22. ure vsak dan: Jože Zupančič, Otovc 12, Črnomelj, 52-806, gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, (0608)67-578.

EURO 2000 d.o.o.

SAMSUNG
TV-AUDIO-VIDEO
37 cm, 500 DEM
51 cm, teletekst,
euro AV 660 DEM
55 cm, mono, teletekst,
euro AV 865 DEM
63 cm, stereo, teletekst,
euro AV 1260 DEM
70 cm, stereo, teletekst,
euro AV 1320 DEM

Na zalogi imamo zelo bogato ponudbo HI-FI STOLPOV, CD, VIDEOREKORDERJEV. Plačljivo v protivednosti SIT.

Vse inf. SAMSUNG EURO 2000, Brežice
Tel. (0608) 61-936
B. Milavec 73

Delovni čas od 9. do 12. ure in od 13.30 do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.

Comland
računalniški inženiring d.o.o.
tel.: 068 20-437

OPTO CONTACT
KONTAKTNE LEČE IN OČALA

Vse vrste kontaktnih leč in očal ter pregled vida opravljamo po zelo ugodnih cenah. Primer: mehke leče od 140 DEM naprej, silikonske leče od 130 DEM naprej, trde leče od 60 DEM naprej, Vlaška 64, Zagreb, Vodovodna 10, Zagreb
tel. (041) 418-001, tel. (041) 172-034

Kovinska galanterija
Konček Franc

Izdelujemo opremo za trgovine in poslovne prostore kvalitetno in po konkurenčnih cenah.

Prepričajte se in nas pokličite po tel. (068) 65-278

NOVO — NOVO
SIEMENS
SLUŠNI APARATI
s povračilom ZZZS

Pridite naglušni —
— in odidite z več
življenjske radosti —
— v manj kot eni uri —
— s slušnim aparatom
SIEMENS

vsako sredo od 9. — 12. ure

OPTIKA
Novo mesto
Komandanta Staneta 12
tel. 23-110

GATTON
inf. tel. (064) 73-313
od 19.30 do 20.30

Najem kredita po 2,5% obrestni meri.
Inf. tel.: (0608) 33-312
od 10. — 14. ure.

LAHINJA d.o.o.
Gradac 131 p. Gradac
sprejme v delovno razmerje

4 prodajalce

Pogoji:
— kvalificirani avtokleparji
— 10 let prakse
— vozniki izpit C in E kategorije

Pisne prošnje pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

Servisno prodajni center
JANEŽ MOLEK
obveščajo cenjene stranke, da bo trgovina v Novem mestu zaprta od 31. avgusta do 14. septembra.

preklci

CIRIL PLUT, Mladica 16, začasno stanujoč v Nemčiji, pozivam svojega brata Matijo Pluta iz Sardinje vasi, da takoj preneha s kakršnimkoli poseganjem v nepremičnine, katerih edini lastnik sem, saj ga bom v nasprotnem primeru sodno preganjal.

posest

MEŠANI gozd, 6 ha, v Strugah na Dolenjskem, prodam. Ana Smerke, Črešnjice 58, Cerklje ob Krki 3604
HIŠO v Črnomlju prodam ali oddam v najem. Možnost obrti. 27-297.

PRI Mokronogu zelo poceni prodam parcelo v izmeri 1100 m², z začetno gradnjo vikenda. (061)813-096, popoldne.

PRODAM najboljšemu ponudniku hišo (četrti faz), lokacija Rateč. 21-218 in 28-850.

PRODAM travnik v Medvedjem selu, primeren za izgradnjo dveh stanovanjskih hiš. 45-393.

POSLOVNI PROSTOR

(sedanja trgovina) oddam v najem od oktobra za trgovino ali drugo mirno dejavnost. Vranešič, Kolodvorska 49, Črnomelj. Tel. 51-137.

KOZOLEC dvojni in skedenj v Mirni Peči prodam. 28-695 v nedeljo.

PARCELO ali star vinograd v Semiču ali okolici kupim. 65-438.

prodam

UGODNO prodam belo stilno zakonsko posteljo. 21-343.

STANOVANJE, 60 m², 20 km iz Novega mesta, prodam. 26-288 po 20. uri.

Prodam bukova ali mešana drva. 22-584.

UGODNO prodam električno kitaro in ojačevalce Ibanez. 22-857.

CB POSTAJA Zodiak M 5034, z anteno Sirio 2016, s 25 m kablja, prodam za 250 DEM v tolaški protivednosti. 51-310 od 11-17. ure v nedeljo.

KOZO, smasto, prodam. 82-034.

KORUZO za siliranje, 0,5 ha, prodam. 76-546, Jožica Hočevar, Zloganje 32, Škocjan.

BELO in rdeče vino prodam. Potočar, Gor. Vrhopolje 23, Sentejmerje, 42-452.

JOGI POSTELJO, 2x1,60 m, trosed in dva fotelja prodam. 17-935, Ivandič, Slavka Gruma 62, Novo mesto.

LESENO KAD, 1200 litrov, malo rabljeno, prodam. Cena 20.000 SIT. 28-647.

UGODNO prodam slive na Vel. Cerovcu. Ana Poklukar, Prihodi 29, Jesenice.

KRAVO, brejo pet mesecev, in telico, staro osem mesecev, prodam. 50-140.

MLADIČE, nemške ovčarje z rodovnikom, stare sedem tednov, prodam. (061)441-742 in (061)318-062.

ŽELEZNA dvizna garažna vrata prodam po polovični ceni. 52-508.

VEČJE število čebeljih družin prodam. (0608)70-107.

KORUZO za silažo in v strokih ali v zrnu prodam. Kastelec, Dol. Težka Voda 23.

ROGOVO kolo Senior, na pet prestav, ugodno prodam. 22-425, zvečer.

VEČJO količino drv prodam. Dragočan, Svržaki 9, Metlika.

KRAVE, po izbiri, prodam. Bojan Makše, Pristava 19 pri Podgradu.

LEPE perzijske muce ugodno prodam. 85-286.

BETONSKO strešno opeko, grafitno sivo, tip Vesna, 1400 komadov, s krajniki in slemenjaki, prodam. 41-001, Martin Cvelbar, Šmarje 37, Sentejmerje.

SILAŽNO koruzo, 0,70 ha, prodam. 44-330, zvečer.

2 M2 suhih smrekovih plohov prodam. 76-328.

KONJEREJCI! Prodajmo 15 ton ovsa po 18 SIT za kilogram. (061)823-078, Vodice nad Ljubljano.

TALNO PLUTO, 9 m², zelo ugodno prodam. 22-361 ali 23-606.

BUKOVA nažagana drva in motokultivator Mondial Labinprogres prodam. 65-369.

PLEMENSKEGA kozla prodam. 58-214 ali zvečer 50-102.

ZA prašiča prodam ali zamenjam 3501 hrastov sod in rabljene masivne stole. 24-246.

UGODNO prodam vzorčna garažna vrata, 240x208, polni les. 27-957.

RABLJENA soda, 500 in 700 litrov, prodam. 76-270.

KOMBINIRAN otroški voziček, posteljico in stolček za hranjenje ugodno prodam. 27-047.

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

Preljubi mož in očka naš,
zakaj si moral nam umreti,
zakaj usoda je posegla k nam,
saj s tabo je bilo tako lepo živeti.
Solza, žalost te zbudila ni,
zaman je bil tvoj boj in trud,
vsi dnevi upanja, trpljenja,
nesreča je bila močnejša od življenja.

Star komaj 45 let nas je, poln življenjske moči, nenadoma zapustil naš predragi mož, oči, brat, stric, svak in botrček

PAVEL GORENC
z Vinice pri Šmarjeti

V globoki žalosti bi se želeli zahvaliti vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam darovali cvetje in žalovali skupaj z nami. Najlepše se zahvaljujemo celotnemu kolektivu Zdravilišča Šmarješke Toplice, posebej še g. direktorju Ašu. Hvala tudi dijakom 4. letnika pedagoške gimnazije in bivšim učencem 8. razreda OŠ Šmarjeta. Posebno zahvalo smo dolžni gasilec iz Orešja, Zbur, Šmarjete in Bele Cerkve pri organizaciji pogreba ter g. Alojzu Škrbinju za besede slovesa. Zahvalili bi se še cerkvenemu pevskemu zboru iz Šmarjete ter g. župniku iz Škocjana za pogrebno slovesnost. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Njegovi: žena Majda, hčerki Mojca in Marjetka, sestra Anica in bratje: Nace, Tone, Franci in Peter z družinami ter ostalo sorodstvo

KOBILO z zrebikom, pripuščeno, prodam. 76-081.

razno

V centru Novega mesta (Kandija) bomo v najem oddali del poslovnega prostora, primerne za trgovinsko dejavnost. (061)311-339, med 8. in 12. uro.

HUJŠAJTE BREZ DIETE! Odpravite odvečne kilograme z japonskim shujševalnim pasom. Naročila na (061) 218-941.

VEDEŽEVALKA gostuje v Novem mestu 4.9.92. Prerokuje osebo, prek slike in išče pogrešane osebe. (065)26-839.

V najem vzamemo manjši lokal v središču Novega mesta, informacije na 22-142 ali 27-234.

MAMICA s triletnim sinom išče sobo. Možnost kuhanja. Pomoč pri ostalih opravilih. Cvetka Cvirn, Cesta herojev 34, Novo mesto.

RALIZIRAMO INO kredite, hipotekni in investicijski. (061)191-231 int. 391.

službo dobi

ZAPOSLITEV v gostilni nudimo. OD 1000 DEM mesečno. (0608)60-199.

SIMPATIČNA dekleta za delo za šankom iščemo. 22-366.

PRIJETNA in prijazna natakaričica dobi delo. Šifra: »DOBER OD« 3596

ŽELITE dodaten zaslužek in imate prevozno sredstvo? Lahko postanete sode-

lavec znane firme za področje Posavja. (0608)81-189, od 16. do 17. ure.

IŠČEMO potnike in vodje skupin. Ugodni prodajni pogoji. 22-815.

STE v finančni stiski, želite zaslužiti 80000 mesečno? Obvezen lasten prevoz. 65-711 v četrtek.

PRIKUPNA dekleta in fante za delo v strežbi iščemo. 42-345 ali 42-110.

S polnim delovnim časom zaposlimo dekle v strežbi ali v kuhinji. 23-418, Bistvo Pa-Pi.

Če bi radi delali in zaslužili in imate lasten prevoz, pridite v četrtek ob 19. uri v Ločno 8a, Novo mesto.

stanovanja

STANOVANJE na Mestnih njivah kupim. 85-894.

DVOOBNO komfortno stanovanje v Trebnjem zamenjam za večje v Novem mestu. 45-069.

V TREBNJEM prodam enosobno stanovanje, 40 m². Cena za m² je 1100 DEM. Šifra: »DOGOVOR« 3568

V SAMOSTOJNI hiši prodam opremljeno trisobno stanovanje, 72 m², ločen vhod, garaža, vrt, po ugodni ceni. (061)40-756 po 29.8.92.

ENOSOBNO stanovanje, 30 m², centralno ogrevanje, v Novem mestu, prodam. 28-309.

DVOOBNO stanovanje, 57 m², v Novem mestu, prodam. 28-084, dopoldne.

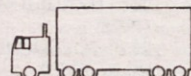
GARSONJERO ali starejšo hišo nam Novomeščanka z otrokom. 24-100, zvečer.

KZ "KRKA" BRAZDA

AGROSERVIS

POT NA GORJANCE 8 NOVO MESTO

V okviru tradicionalnega sejma rabljene kmetijske mehanizacije, ki bo 30. 8. 1992 ob 7. uri na prostorih Agroservisa v Žabji vasi, organiziramo akcijsko prodajo zaščitnih sredstev za kmetijstvo. Pri nakupu za prihodnjo sezono vam nudimo 20% popust.

VABLJENI!

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO TREBNJE, Kidričeva 2
telefon: 068/44-558
telefax: 068/44-183

VPISUJE

VOZIL PO LEVI STRANI CESTE

TRNJE - V kraju Trnje se je 19. avgusta ob 21.25 na regionalni cesti zgodila prometna nezgoda zaradi vožnje po levi strani ceste. Mitja Barle iz Gor. Podboršta se je z osebnim avtomobilom peljal po cesti od male Loke proti Veliki Loki. V desnem

ovinku je vozil po levem pasu in s prednjim levim delom osebnega avtomobila trčil nasproti vožečo kolesarko Bernardo Hostnik iz Velike Loke, ki jo je vrglo v vetrobransko steklo in na streho avtomobila, nakar je padla na cesto. Pri tem je bila kolesarka huje telesno poškodovana in se zdravi v novomeški bolnišnici. Materialne škode je za 30.000 tolarjev.

NEPREVIDNA PEŠAKINJA

JURKA VAS - 21. avgusta ob 16.30 se je na cesti v Jurki vasi dogodila prometna nezgoda, v kateri je bila ena oseba lažje telesno poškodovana. 25-letna pešakinja Andža V. iz Podhoste je v Jurki vasi izven prehoda za pešce in na slabo preglednem delu prečkala

cesto. Takrat pa je iz smeri Straže proti Novemu mestu pripeljal z osebnim avtomobilom 18-letni Alojz M. iz Dešeče vasi.

Ta je, čeprav se je umikal v levo, s sprednjim delom vozila zadela pešakinjo, ki je nato padla na pokrov motorja in na vetrobransko steklo, nato pa na cesto, kjer je obležala lažje telesno poškodovana.

ZAHVALA

Cilj je izpolnjen, pot je dokončan in konec upov je in hrepenenja in konec zmot, bolesti in prevar. (A. Gradnik)

V 57. letu starosti nas je po kratki a težki bolezni zapustil naš dobri in skrbni mož, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast

MARTIN KAMBIČ

upokojeni šofer iz Metlike

Toplo se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in nekdanjim sodelavcem, ki ste pokojnika spremili v tako velikem številu na zadnji poti in mu poklonili cvetje in sveče, nam pa izrekli sožalje. Iskreno se zahvaljujemo zdravniškemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto, UKC Ljubljana in Inštituta Golnik ter ZD Metlika, posebej dr. Videtiču. Zahvaljujemo se tudi podjetju Beti Metlika, KZ Metlika, posebej DE Mesarija, ŽG PU Novo mesto, dijakom 3.a letnika Elektro šole Novo mesto, KZ Črnomelj, IMP Metlika, Novoteks Vinica, GD Metlika in GD Črešnjevec in ZSAM Črnomelj-Metlika, govornikom za poslovlne besede, g. župniku za lepo opravljen obred in pevcem iz Semiča. Posebna zahvala sosedom in prijateljem za nesebično pomoč.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 24. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš sin, brat, stric in botrček

FRANCI MOŽE

Dolž 60

Zahvaljujemo se vsem, ki so darovali vence in cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in pomoč. Hvala tudi govornikom ob odprtem grobu in župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 52. letu zapustila naša draga žena, mama, stara mama, tašča, sestra in teta

MARIJA ZAGOREC

iz Dol. Kamenc 46

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje ter pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za lepo opravljen obred, dr. Kresetovi, osebju Onkološkega inštituta ter govorniku za besede slovesa.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 97. letu starosti nam je umrla naša draga mama, stara mama in babica

PAVLINA KNAFELJC

roj. Podgornik
iz Žabje vasi 34

Prisrčna hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti in prav lepa hvala za podarjeno cvetje in sveče.

Vsi njeni

OSMRNICA

Tragično je preminil naš sodelavec

PAVLE GORENC

delavec Zdravilišča Šmarješke Toplice

Od sodelavca smo se poslovili v petek, 21. avgusta 1992, na pokopališču v Smarjeti. Zanesljivega in vestnega delavca bomo ohranili v lepem spominu.

KRKA - Zdravilišča Novo mesto

ZAHVALA

Rad bi delal, rad živel, polje in gozdove rad imel, zdaj, ko te več med nami ni, vemo, koliko nam pomenil si.

V 52. letu starosti nas je mnogo prerano zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, stric, tast, svak, zet in nečak

FRANC ČRČEK

iz Sadinje vasi 21 pri Dvoru

Ob boleči izgubi našega dragega se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in darovali cvetje. Zahvaljujemo se kolektivu s.o.o. Novoles Lignus Straža in IMV - Revoz Novo mesto - Družbena prehrana, govorniku za poslovlne besede, pevcem ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

ŽALUJOČI: žena Zalka, sin Marko, hčerki Darja in Zalka z možem, mama, brat Janez in sestra Malka in Darinka z družinami ter ostalo sorodstvo

OSMRNICA

Po hudi in neozdravljivi bolezni nas je zapustila naša upokojena sodelavka

MARIJA ZAGOREC

iz Dol. Kamenc 46

Od nje smo se poslovili v petek, 21. avgusta 1992, na pokopališču v Dolnjih Kamencah. Pogrešali jo bomo.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil Novo mesto

ZAHVALA

Po gozdu listje zgrinja se uvelo in briše za teboj poslednjo sled.

Z globoko bolečino smo se nepričakovano morali posloviti od našega dragega

STANETA PIRCA st.

gozdarja v pokoju, roj. 1921

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in nekdanjim sodelavcem za podarjeno cvetje in sočustvovanje ob naši globoki žalosti. Posebej se zahvaljujemo njegovim lovskim prijateljem za številno udeležbo in lovski pogrebni obred. Hvala družinam Košir in Lešnjak za veliko pomoč, gospodu župniku in cerkvenim pevcem, govornikom, vaškim gasilcem, praporščakom in vsem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi poslednji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Delo in trpljenje tvoje je bilo življenje.

Mnogo prezgodaj nas je v 59. letu starosti po hudi in težki bolezni zapustila naša draga mama, žena, sestra, babica, teta in tašča

FRANČIŠKA HRIBAR

roj. Žukovec

iz Vavpče vasi pri Dobrniču

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom ter znancem za podarjene vence, cvetje in izrečeno sožalje ter vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala velja pevkam Noneta Rog iz Kočevja za zapete žalostinke.

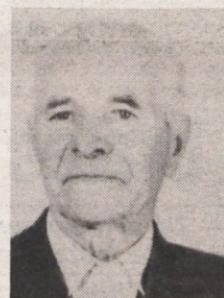
Vsi njeni

ZAHVALA

V 78. letu starosti je tragično preminil naš ljubi oče, stari oče, brat, tast in stric

ALOJZ VIDMAR

iz Kota 10 pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom ter znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam lajšali bolečino, izrazili pisna in ustna sožalja ter našega ljubljenege ata v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku in mu darovali cvetje. Prisrčna hvala govornikom, gospodu Martinu Plutu in gospodu Ivanu Križanu, za poslovlne besede. Hvala Gasilskemu društvu Kot pri Semiču za organizacijo pogreba ter praporščakom GD in ZZB. Za vso pomoč se zahvaljujemo Jožici Bukovec, Mariji Metelko, Olgi Plut in Darinki Švajger.

Vsi njegovi

Kot pri Semiču, Črnomelj, Novo mesto, Ljubljana, Avstralija

ZAHVALA

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, draga mami, več v našem domu ni. Če pridna roka koga bi rešila, tebe, draga mami, ne bi črna zemlja krila.

Mnogo prezgodaj, v 59. letu starosti, nas je zapustila naša dobra žena, mama, stara mama, sestra in teta

FRANČIŠKA TURK

roj. Metelko

z Gor. Mokrega Polja 5

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali in pokojnico v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni delavcem Tovarne zdravil Krka - sektorju za tehnično oskrbo in energetiko, Dolenjki iz Sentjerneja in Novega mesta, Majdi in Silvu Golob, Merkatorju iz Sentjerneja, družini Božič, mešanemu pevskemu zboru Ajda, gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: mož Ivan, hčerke Ivanka, Marinka in sin Janez z družinami, sin Andrej, sestre z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V jutranji zarji je zašlo tvoje življenje... Ljubila si nas, mi ljubili smo tebe in dom.

V 84. letu starosti nas je zapustila ljuba mama, stara mama, prababica, tašča in teta

MARIJA PEČAVER

roj. Pečjak

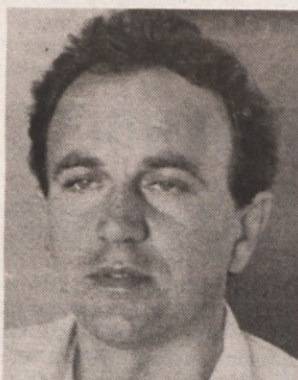
iz Podhoste 2, Dolenjske Toplice

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Kokalju in sestri Jelki za lajšanje bolečin in družini Šporar za nesebično pomoč ter gospodu župniku za tako lepo opravljen obred. Hvala za darovane maše in sveče.

Vsi njeni

Jože Jevnikar

Ponovno srečanje s 44-letnim upravnikom Kazensko poboljševalnega zavoda na Dobu, Jožem Jevnikarjem, ki sem ga prvič srečal pred leti kot politika v Trebnjem, še zmeraj pušča vtis, da mi sedi nasproti mize ugleden, preudaren mož, vaje poslušati sobesednika, morda celo bolj kot kakšen psiholog ali psihiater. Jevnikarja sem spoznal, ko je bil krajši čas na čelu občinske organizacije ZK v trebanjski občini, ravno v prehodnem času, ko se je ZK začela preoblikovati v SDP.

Politična kariera je bila Jevnikarju bolj malo mar, ni se silil v ospredje, a so ga vseeno malo poznali, leta 1975, opazili v že omenjeni organizaciji. Njeni nasledniki se ni pridružil, ker je prepričan, da mora imeti stroka v državni službi absolutno prednost pred politikom, da bi morali biti vsi državni uslužbenci neustrankarski, saj v takšni, se pravi državni službi ne bi smelo biti prostora za strankarske zdrahe. Zdi se, da pri Jevnikarju ne gre za v zdajšnjih časih močno pričujoče kameleontstvo, obračanje po vetru po velikih političnih spremembah, po prvih demokratičnih volitvah. Pravi, da bi bil svoja poglavitna stališča, ki jih je tedaj zagovarjal, na najbolj izpostavljeni politični funkciji, pripravljen še danes priznati za svoja, saj so dosti odstopala od trde partijske linije.

Jevnikarjev v vzorne kmetije v Dolu pri Trebnjem so ljudje zmeraj izkazovali precejšnje zanimanje. Jožetov oče je bil dolgoletni občinski odbornik, zdaj pa

sedijo v odborniških klopih trebanjske občinske skupščine vsi trije bratje: najstarejši Franc, kot predsednik zbora združenega dela, »srednji« Jože, in zadnji brat, Marjan, pa v družbenolitičnem zboru. Jože je bil izvoljen na listi SDP, Marjan pa pri SKZ—SLŠ. Zolčnih političnih debat vseeno ni.

Očetove želje, naj bi prav on, Jože, ostal na kmetiji, ni izpolnil, a ne ravno po svoji krivdi. Kmetovanje ga je veselilo, zato je šel v 4-letno kmetijsko šolo, čeprav je že kot osmošolček opazil, da se kmetijstvu ne obetajo rožnati časi. In ko je končal šolo, mu je trebanjska kmetijska zadruga kot štipendistu dala proste roke. Po vojski je našel delo v trebanjski občinski upravi, do konca leta 1971 pa je končal višjo upravno šolo in službo na občini. Na KPD Dob se je sprva zaposlil kot referent za izvrševanje kazni, 3 leta je bil sekretar zavoda, potem pomočnik upravnika za organizacijske zadeve, to delovno mesto pa je pozneje prerasel v namestnika upravnika in naposled je leta 1987 Jevnikar postal upravnik KPD, zavoda s 170 delavci na plačilnem seznamu ministrstva za pravosodje, nadaljnjih 100 delavcev pa v industrijskem obratu Pohorje.

Jože, ki bo ob bližnjem trebanjskem občinskem prazniku prejel plaketo občine, je bil dolga leta funkcionar v stanovanjski skupnosti in pri LB-DB, vmes končal še pravno fakulteto, po letu 1982, ko je bil na sodišču pravnik, pa je opravil še pravosodni izpit. »Tedad je spet bila nekakšna prelomnica zame, saj sem bil po dolenjskih občinah že izvoljen za sodnika. Da sem se odločil za KPD, mi ni bilo nikoli žal, saj mi je všeč timsko, pestro strokovno delo, ki se prepleta v sodelovanju z zunanjimi ustanovami,« pravi Jevnikar, ki svoj mir in sprostitiv raje poišče v svojem vinogradu na Dolgi njivi, v obdelovanju vrta okoli družinske hiše v Trebnjem in še v kakšni urici tenisa na teden kakor pa v brezplodnem gostilniškem politiziranju.

PAVEL PERC

Najstarejše orgle zopet pojejo

Najstarejše orgle, narejene na Kranjskem, v eni od cerkva pri Treh farah, ne bodo po posegu restavratorja Lenarčiča nič več tiho — Eislova mojstrovina

TRI FARE PRI METLIKI — Dva kilometra od Metlike, ob potoku Metličica, ležijo Rosalnice. Znamenitost kraja so tri cerkve, posvečene Žalostni materi božji, Ecce Homo in Lurški materi božji. To so Tri fare. Vse tri cerkve je v prvi polovici 12. stol. postavil Nemški viteški red. Dandanes se prvo nedeljo po 24. avgustu, torej po Jernejem, ko je pri Treh farah žegnanje, tja zgrinjajo trume obiskovalcev in romarjev. Najbrž pa le malokdo od njih ve, da ena od treh cerkva, bogato opremljena in poslikana cerkev Žalostne matere božje, skriva na koru neprecenljivo dragoceno. Gre za najstarejše orgle, narejene na Kranjskem, delo znamenitega ljub-

REKORDEN PRIDELEK KROMPIRJA — 74-letni Janez Kurnik z Loga pri Boštanju nam je takole veselo razkazoval krompir sorte jerla, ki ga je pridelal na 26 arov veliki njivi ob Savi. Debelejši gomolj je na tehničar potegnil 1,30 kg, manjši pa blizu kilograma. In takih primerkov ima Janez v svoji kleti še precej. Sam si ne zna razložiti, zakaj mu je krompir tako izjemno obrodil, saj naj bi ga spravil pod streho za približno 4 traktorske prikolice, sorodniki in drugi kmetje pa so ga pridelali dosti manj. Zaupal nam je, da vsako leto kupi semenski krompir na Dolenjskem in da pri semenu že ne kaže varčevati. (Foto: P. P.)

KLIC V SILI

NOVO MESTO — V četrtek, 27. avgusta, bo med 19. in 21. uro na vaš klic po telefonu 23-304 čakal psiholog Marjan Stokanovič.

ljanskega orglarja Joannesa Georgiusa Eisla iz leta 1753.

Odmaknjenost Rosalnic in še katera srečna okoliščina sta dragoceni instrument ohranili v tolikšni meri, da ga je bilo mogoče natančno rekonstruirati. Tega dela se je ob velikem razumevanju domačega župnika, patra Albina Žnidarčiča iz križiškega reda, lotil restavrator Andrej Lenarčič iz Ljubljane in avgusta letos delo tudi uspešno končal. Kaj hitro je ugotovil, da je instrument pod bremenom časa in neprijaznih

• Ob trifarskem žegnanju, ki bo v nedeljo, 28. avgusta, bo ob 10. uri vrhovni predstavnik križiškega reda z Dunaja, opat dr. Arnold Wieland, blagoslovil obnovljene orgle v cerkvi Žalostne matere božje pri Treh farah. Načrtujejo pa, da bo dan prej, torej v soboto, ob 20. uri, orgelski koncert renesančne glasbe.

razmer po 2. vojni sicer opešal, tik pred to vojno pa so ga tudi »modernizirali«, toda niti voda niti sončna pripeka, ki sta ga z drugimi tegobami zdelovali in utišali, popravila nista onemogočili. To pa priča o sposobnosti izdelovalca Eisla, ki je svoje mojstrstvo dokazal na Kranj-

Onesnažena Lahinja terjala svoj davek

Pretekli petek prvi letošnji pogin rib

ČRNOMELJ — Glede na izkušnje iz preteklih let, ko se je konec avgusta in v začetku septembra v Lahinji vrstilo kar po nekaj poginov rib — samo lani trije — so črnomaljski ribiči tudi letošnje poletje bdeli nad reko, čeprav so se zavedali, da ob morebitni nevarnosti pogina ne bodo mogli dosti. Toda minuli petek popoldne je ribiški čuvaj pod vasjo Žagarci, približno 2 km od Črnomolja, opazil poginjene podusti. Našel jih je okrog 150.

Kot je že pred poginom povedal predsednik črnomaljske ribiške družine, Stane Muhič, so ribiči storili vse, kar je bilo v njihovi moči, da bi katastrofo preprečili. Tako so čistili brežine in sekali vejevje ob vodi, da bi povečali pretok, a kaj, ko ni bilo dotoka vode. Lahinja je namreč skorajda mirovala, zato so povečevali pretok z odpiranjem zagornic pri Flekovem mlinu v središču Črnomolja. Prizadevanja ribičev bi gotovo tudi obrodila sadove, če se prav pod omenjenim mlinom ne bi izlivala v Lahinjo črnomaljska kanalizacija, ki je po Muhičevem mnenju največji krivec za vsakoletne pogine. Rešitev bi bila le čistila naprava, ki pa je v Črnomlju najbrž ne bo vsaj še nekaj let.

In še ena zanimivost, ki pri ribičih zbujala upanje, da Lahinja še ni povsem odpisana, četudi odplake vsako leto zahtevajo visok davek: čeprav je bila po lanskim poginih rib reka v mestu le še mrtev kanal, so se letos prav tja znova naselile tako mladice kot odrasle ribe.

• POGIN RIB V POTOKU ŠAJSER-23. avgusta so trije občani obvestili novomeško policijsko postajo, da so v potoku Šajser, ki teče poleg Smolenje vasi, opazili večji pogin rib. Ogled so opravili policisti, vodno-gospodarski inšpektor in predstavnik ribiške družine iz Novega mesta. Do pogina rib je prišlo na dolžini 500 metrov potoka, vzrok pogina rib še ni ugotovljen. Iz potoka so vzeli vzorce vode in poginule ribe za analizo.

Podusti, ki se gibljejo pri tleh, kjer je koncentracija umazanije največja, so to letos že plačale z življenjem. Ker pa se ribiči boje, da se bodo pogini ponovili, so ustanovili tudi krizni štab, ki nadzoruje Lahinjo in življenje v njej.

M. BEZEK-JAKŠE

Suša vzela med

Ena najslabših letin v zadnjih 50 letih — Kaj pravi A. Škulj

Vse kaže, da so letošnja večdesetdnevna suša, neugodna klima in vlažen zrak močno prizadeli tudi čebelarje, tako da bo to leto zapisano kot eno od najslabših v tem polstoletju. Starejši čebelarji se spominjajo, da jo je s tako letino že nekajkrat hudo zagodla čebelarjem, toda tako slabo, kot je letos, pa do sedaj še ni bilo.

To je povedal Alojz Škulj, upokojenec in strasten čebelar iz vasi Močila v ribniški občini, kateremu je delo s čebelami zapisano na kožo že od 11 let, ko je po naključju kot kratkohalačnik našel roj. Enako kot poklic mizarja v ribniškem podjetju Inles, katerim se je pred leti tudi upokojil, ljubi delo s čebelami. Je član dveh društev, ribniškega in velikolaškega.

»Prejšnja leta sem iz enega panja izcedil okrog 10 kg medu, toda vse kaže, da letos iz tridesetih panjev ne bo nič. Česa takega pa res nisem pričakoval,« žalostno pove Močilski Lojz, kot mu pravijo domačini in nadaljuje: »Sredi avgusta sem vedno vozil čebele na pašo, na ajdovo, dol na Dolenjsko, potem ko sem čebelaril v krajih, kjer je gozdnar paša bila bogata. Sedaj nam je narava obrnila hrbet, tako da bom moral za obstoj čebel zagotoviti okrog 300 kg sladkorja za prehrano.«

M. GLAVONJIČ

SPET SEJEM MALIH ŽIVALI

NOVO MESTO — V okviru rednega sejma Agroservisba bo v Žabji vasi v nedeljo, 30. avgusta, od 9. ure naprej sejem malih živali. Vabljeni!

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Pohvala za razumevanje v stiski — Zakaj je semovška cesta razrita — Kljub prepovedi prhal sadovnjak — Hrup z vrta restavratorja Kandija moti stanovalce

Iz okolice Dragatusa se je oglasila bralka, mati šoloobveznih otrok. »Bem, da nekateri kar naprej čez kaj udrihajo in kritizirajo druge, in to me moti. Preveč je tega, saj mnoge pestijo takšne in drugačne tegobe, pa so tiho, znajo potrpeti,« je rekla. »Jaz kličem zato, da bi kaj pohvalila, in Albina Butala, ki ima v Črnomlju galerijo, pohvalo prav gotovo zasluži. Na primer: hitro in poceni popravi šolske torbe, da so kot nove. Sama sem ji dala tri take in že hudo izdelane torbe, pa je vse prenovila za vsega 1400 tolarjev. Novih otrokom ne bi mogla kupiti, imam samo 16.000 tolarjev plače. Zelo mi je ustregla, rada pa ustreže tudi vsem drugim. Razume stisko ljudi, ki ne morejo plačati, jim pomaga, čeprav si s tem ne ustvarja zaslužka. Takšnih, ki bi imeli tako dobro srce kot ona, v teh časih ni prav veliko.«

To je bil edini klic pohvale med našim dežurstvom minuli četrtek zvečer. Bralci so po telefonu sporočili predvsem graje in dobrih pripomb. Tako je Igor s Senovega stresel jezo na tiste neodgovorne, ki so pustili razrito

glavno cesto skozi Senovo, pravzaprav ulico. »Gradijo nekaj v zvezi s kanalizacijo, menda kolektor, in to že dolge mesece, a so vse skupaj pustili in zdaj vse miruje, cesta pa je takšna, da se bog usmili. Menim, da so se tega dela lotili ne-sposobneži, ki nimajo niti najmanjšega čuta za odgovornost, saj bi po tolikem času že lahko končali in vrnilo cesto v prejšnje stanje.« O malomarnosti, seveda manjše razsežnosti, je nekaj povedal tudi bralec iz Trebnjega. Omenil je most nad železnico v Trebnjem, ki so ga razširili, a je še vedno preozek za dvosmerni promet. Po mostnem vozišču hodijo tudi pešci, kar pa ni varno.

Bralec iz Brusnic je rekel, da je proti vsakršnim privilegijem. Če nekdaj v tem času, ko zaradi suše povsod varčujejo z vodo, prha z vodo svoj sadovnjak, potem je to prav gotovo privilegij. Privilegije pa imajo običajno ljudje, ki imajo sebe za nekaj več ali pa so kdove pod kakšnim oz. čigavim varstvom. Če to počne še z vodo, ki teče iz na črno zgrajenega priključka, pa to ni samo privilegij, temveč tudi kaznivno dejanje, vredno najmanj javne moralne obsodbe. Tako razmišlja bralec iz Brusnic in meni, da bi se moral nad tem, ali ravna prav, malo zamisliti tudi inž. B. K. z Rateža, ki ga ima v mislih.

Še več najrazličnejših kritičnih »dobjanjarij« se je tokrat pretočilo skozi dežurni telefon. Mlajša bralka iz Novega mesta, ki zahaja k San Sebastianu, je sporočila, da je tam opazila nekaj »nezaslišanega«. Namreč to, da ena od očitno samo priučenih natakarih daje led v pijačo kar s prsti, ne pa z žlico ali s kakšnim drugim pripomočkom. Dodala je, da tak način postrežbe še na jug ne sodi, kaj šele k nam, ki hočemo biti evropski. Bralec iz Birčne vasi se je oglasil v imenu tistih, ki prihajajo na novomeški stadion navijati za nogometaše Studia D. Rekel je, da se mu ne zdi prav, da morajo domači navijači, enako kot tuji, za ograjo, namesto med gledalce, saj so vseskozi mirni. Naj se vodstvo kluba ob tem malo zamisli, če ravna prav, je še pripomnil.

Gospod Ivko iz Brežic, ki je v tej rubriki pogosten gost in se zlasti rad odzi-

va na zapise drugih, je menil, da je spis, ki ga je v DL objavila brežiška zdravničarica dr. Marjetka Blažević, pod vodstvom Gospodje, čigavi so Križevljani?, za prebivalce Križ malce žaljiv. »Tisto o križih in težavah z njeno potjo do pacienta je najbrž res, res pa je tudi, da je vse skupaj tako predstavljeno, kot da so Križevljani od vsega odrezani in pozabljeni,« je dejal bralec Ivko in dodal, da sam dokaj pozna razmere v Križah, saj je tam blizu doma. »Pisati o nemogočih cestah in podobnem je lahko za Križevljane klobfata, saj so sami, ob občinskem deležu, veliko prispevali za ureditev cest, tudi za asfaltiranje. Res pa je, da je najbrž še kak posameznik, ki ni uredil poti do svoje hiše, vendar so to izjeme,« je komentiral omenjeni bralec.

Več bralcev se je po telefonu in tudi osebno oglasilo iz Trdinove ulice v Novem mestu. Stanovalci iz bloka 5c so kritizirali Komunalo, ki jim še ni popravila kontejnerja — smetnjaka, čeprav jim je to obljubila. Kontejner so pokvarili (odlomili kolo) namreč delavci Komunale, ki prihajajo s kamionom po smeti, zato menijo, da ga mora Komunala tudi popraviti na svoje stroške, in res čimprej. Še večje hudo-vanje kot odnos Komunale pa je pri teh in drugih stanovalcih v Trdinovi ulici ter v sosesčini izzval hrup, ki je prihla več popoldnevov in večerov, praviloma vedno in krepko čez polnoč, z vrta restavratorja Kandija, kjer so imeli tako imenovane dneve piva. Prizadeti so povedali, da nimajo nič proti takim prireditvam, če so mirne in v skladu z odlokom o javnem redu in miru, da pa ne morejo več trpeti tega, v kar se takšne prireditve izrodijo. Saj morajo vse prenašati, od preglasne glasbe do vrečanja gostov, zaparkirajo jim prostore pred blok, poleg tega pa si morajo malone zatiskati nosove ob smrdu, ki se dviga s pourinirane asfalta. Ker se to dogaja kar naprej in ne takšni ne drugačni protesti do zdaj niso zalegli, se zdaj sprašujejo, ali so s tem postali drugorazredni državljani in žrtvovani zato, da imajo udeleženci kandijskih veseljc z ansambli, ki za(je)bavajo narod, in kuhanjem županskih golažev čim večje ugodje in zadovoljstvo. I. Z.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunil.

VSI SO OBLJUBO TUDI IZPOLNILI

- Fonzi je bil moj prvi fant. Bil je lep kot slika, bogat, izobražen. Vendar je kadil. Cigaretnega dima ne prenašam. Ko sem ga zapustila, je zagrozil s samomorom.
- Pa Jakob?
- Bil je doktor. Spoštovana osebnost. Nagoliti me je prevažal z belo vespo. Če si imel v mojih časih vespo, si bil glaven, Marsikdo je takrat sanjal o kolesu.
- In?
- Skrivoma je pil. Žgane pijače. Rekla sem si: »Ne, Klotilda, s pijancem se pa že ne boš poročila.« Zaprtil sem ga. Jaz pa o stro: »Ne!«
- Je bil hudo razočaran?
- Še vprašate?! Prijatelj je pregovoril, da mu je prodal pištolo. Z njo je mahal pred mojim nosom in zadovoljstvo.

vpil: »Ubil se bom!«
- Pa za Jakobom?
- Tine. Postaven, oficir. Tudi on je bil iz našega kraja. Poljubljal je stopinje za menoj. Dobesedno nosil me je na rokah, zasipaval me je z dragocnimi darili. Z zlatom. Z diamanti.
- A je ljubezen minila, kajne?
- Bil je babjek. Na veselici sem ga videla z drugo. »Ne bom si te delila z nikomer,« sem mu zabrusila v obraz in mu vrnila zaročni prstan. Zaklinjal se je, da gre samo za prijateljstvo, a nisem odnehala. Čez tri dni je kupil v lekarni strup za podgane. »Zastrupil se bom.«
- Menda je bil Rudi pravi dedec.
- Državni uslužbenec. Poleg lepote ga je narava nadarila tudi s pametjo.

Njegovi starši so bili krajevni bogataši in ker je bil edinec, bi vse podedoval.
- Vas je ljubil?
- To je preskromen izraz. Bolestno je bil zaljubljen vame.
- A vas je udaril?
- Iz ljubosunja. To je bilo tudi slovo. Nisem ga več hotela videti. Bežno sva se srečala le še, ko je nesel iz trgovine vrvi. Da se bo obesil, je rekel.
- Poročili ste se z Jožičem. Bil je čevljar, grd pa še šepast. Ne razumem vas.
- Kaj pa mi je ostalo, draga moja? Vsi moji snubci, ki so grozili s samomorom, so svojo obljubo tudi izpolnili. To so bili dedci!

TONI GAŠPERIČ